

**UNIVERZA V LJUBLJANI
PEDAGOŠKA FAKULTETA**

DIPLOMSKO DELO

DAŠA POPENKO

UNIVERZA V LJUBLJANI
PEDAGOŠKA FAKULTETA
ODDELEK ZA SPECIALNO IN REHABILITACIJSKO
PEDAGOGIKO
SMER: DP - FIBO

**DELOVANJE DRUŠTVA SPECIALNIH IN
REHABILITACIJSKIH PEDAGOGOVSLOVENIJE
MED LETI 1990 IN 2006**

DIPLOMSKO DELO

Mentorica:

dr. Egidija Novljan, izr. prof.

Kandidatka:

Daša Popenko

Somentorica:

mag. Lidija Kastelic, viš. pred.

Ljubljana, junij 2009

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem svoji mentorici in somentorici, dr. Egidiji Novljan in mag. Lidiji Kastelic, za strokovno vodenje, strokovne nasvete in spodbude pri nastajanju diplomskega dela.

Hvala tudi vsem dolgoletnim članom Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije, ki so mi pomagali pri zbiranju virov za diplomsko delo in hvala, da so z menoj delili svoje dolgoletne izkušnje pri delu v društvu. Posebej se zahvaljujem g. Karlu Destovniku, ge. Emi Škerjanc Ogorevc in ge. Sonji Kralj.

Včasih je prav težko najti najustreznejše besede za zahvalo najbližjim, ki so me vseskozi spodbujali. Pa vendar naj bo preprosto – hvala vam, da ste zmeraj verjeli vame in me podpirali na vse načine!

IZVLEČEK

Diplomsko delo predstavlja delovanje Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije - glavnega odbora od osamosvojitve društva do leta 2006.

Najprej opredeljujemo sam termin »društvo«, saj je razumevanje le tega pomembno za nadaljevanje dela - definiranje Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije. Pri tem so vključeni in izpostavljeni nameni in cilji društva in opredeljene glavne vsakoletne naloge društva.

V nadaljevanju je predstavljena struktura in organiziranost Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije. Temelji za to področje so bila Dopolnjena pravila Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije (2004), ki so na nekaterih mestih primerjani in dopolnjeni z Zakonom o društvih. Ob tem sem z opisom navedla vse organe oziroma telesa društva in opredelila njihovo strukturo ter opredelila njihove pglavitne naloge.

V osrednjem oziroma glavnem delu smo se osredotočili na delovanje glavnega odbora društva med leti 1990 in 2006. To delovanje je razdeljeno na naslednja področja: etični kodeks, razvojna vprašanja in vplivanje na zakonodajno področje, prizadevanja društva za odpravljanja neuskklajenosti med podzakonskimi akti in inkluzivno politiko vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami, izobraževanja, stanovsko srečanje, organiziranje športnih tekmovanj, izvedba razpisov in priznanj društva, obveščanje svojih članov in širše javnosti, založništvo, kulturna dejavnost, pokroviteljstvo in sopokroviteljstvo, mednarodno povezovanje in sodelovanje, delo organov društva, sodelovanje in povezovanje.

Vsak od naštetih področij je razdeljen še na podpodročja. V skladu z dosegljivimi viri je vsako podpodročje podrobno opisano. V ospredje smo pri tem postavili društveno dejavnost in njegovo vlogo skozi delovanje glavnega odbora društva.

Pri pisanju so uporabljena različna poimenovanja za društvo. Najpogosteje je uporabljen trenutno veljavni naziv društva, Društvo specialnih in rehabilitacijskih

pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije. Med opisovanjem aktivnosti še pred uvedbo novejšje terminologije pa smo uporabljali le poimenovanje društva kot je bilo veljavno takrat, torej Društvo defektologov Slovenije.

Ključne besede: skrb za osebe s posebnimi potrebami, Društvo defektologov Slovenije/Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije, društveno delovanje, specialna in rehabilitacijska pedagogika, glavni odbor društva

ABSTRACT

The diploma work represents the activity of the Association of special and rehabilitative educationalists of Slovenia/the Association of defectologists of Slovenia – from the independence to 2006.

First the term “association” will be defined, because the understanding of this is important for the continued work, which is the determination of the Association of special and rehabilitative educationalists of Slovenia/the Association of defectologists of Slovenia. Included and exposed are intentions and goals but also the activities of the association.

Next the structure and organization of the Association of special and rehabilitative educationalists of Slovenia/the Association of defectologists of Slovenia are represented.

The base for this field were the completed rules of the Association of special and rehabilitative educationalists of Slovenia/the Association of defectologists of Slovenia (2004), which were also compared and supplemented with the laws of the association. Described and named were all bodies of the association, their structure and main activities.

The main part of the diploma work focuses on the function of the main committee between 1990 and 2006. This function is divided into next fields: the ethical codex, developing questions and the influence on legislative fields, the effort of the association to eliminate discrepancy between legal files and political education and education of children with special needs, education, class meetings, the organization of sport competitions, performance of tenders and acknowledgments of the association, the notification of the members and public, publishing, cultural activities, sponsorships, the international connection and collaboration, the work of the association’s bodies, collaboration, connection.

All of these fields are further divided into subfields. With accessible sources, the subfields are described in detail. In the foreground the association’s activity and role together with the function of the main committee is set.

Key words:

The care for people with special needs, the Association of defectologists of Slovenia/the Association of special and rehabilitative educationalists of Slovenia, the association's function, special and rehabilitative pedagogics, the main committee of the association.

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC

RS - Republika Slovenija

UL - Uradni list

SOUS - Skupnost organizacij za usposabljanje Slovenije

OŠ - osnovna šola

OŠPP - osnovna šola s prilagojenim programom

SVIZ - Sindikat vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije

MŠZŠ - Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport

MDDSZ - Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve

VIZ - Vzgojno izobraževalni zavod

CU - Center za usposabljanje

ZU - Zavod za usposabljanje

VDC -Varstveno delovni center

CUDV - Center za usposabljanje, delo in varstvo

ZVI – Zavod za vzgojo in izobraževanje

CIU - Center za izobraževanje in usposabljanje

ŠT. - številka

KAZALO

1	UVOD	1
2	DRUŠTVO SPECIALNIH IN REHABILITACIJSKIH PEDAGOGOVSLOVENIJE/DRUŠTVO DEFEKTOLOGOV SLOVENIJE	3
2.1	Definiranje Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije in pregled namena in ciljev društva ter njenih vsakoletnih nalog	3
2.2	Osnovni namen in temeljni cilji delovanja Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije	5
2.3	Glavne vsakoletne naloge Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije	6
2.3.1	Skrb za strokovno izpopolnjevanje	6
2.3.2	Izdajanje publikacij.....	6
2.3.3	Povezovanje članov v društva	6
2.3.4	Izvedba razpisov in podelitev priznanj	7
2.3.5	Organizacija zimskih in letnih športnih tekmovanj.....	7
3	STRUKTURA IN ORGANIZACIJA DRUŠTVA SPECIALNIH IN REHABILITACIJSKIH PEDAGOGOVSLOVENIJE/DRUŠTVA DEFEKTOLOGOV SLOVENIJE	9
3.1	Prikaz organov oziroma teles društva z njihovo strukturo in kratkim opisom poglobitvenih nalog organov	10
3.2	Občni zbor.....	11
3.3	Glavni odbor.....	12
3.4	Sekcije.....	14
3.5	Komisije.....	16
3.6	Nadzorni odbor.....	16
3.7	Častno razsodišče.....	17
3.8	Mandati članov organov	17
4	DELOVANJE DRUŠTVA SPECIALNIH IN REHABILITACIJSKIH PEDAGOGOVSLOVENIJE/DRUŠTVA DEFEKTOLOGOV SLOVENIJE MED LETI 1990 IN 2006	18
4.1	Etični kodeks	20

4.2	Razvojna vprašanja in vplivanje na zakonodajno področje	21
4.2.1	Aktivnosti na področju zakonskih in podzakonskih predpisov.....	21
4.2.2	Pomembno vplivanje je imelo društvo na oblikovanje, sprejemanje in izvajanje šolske zakonodaje	23
4.2.3	Oblikovanje strokovnega naziva »profesor/profesorica defektologije« ter opisa poklica in šifranta poklica.....	28
4.2.4	Uveljavljanje nove terminologizacije	29
4.2.5	Prizadevanja društva za razumevanje integracije oseb s posebnimi potrebami v socialno okolje - »Uresničevanje integracije v praksi«.....	29
4.2.6	Prvi in drugi posvet na temo »Izobraževanje učiteljev ob vstopu v tretje tisočletje«	30
4.2.7	Konferenca o pravicah oseb z motnjami v duševnem razvoju	31
4.3	Prizadevanja društva za odpravljanje neusklajenosti med podzakonskimi akti in inkluzivno politiko vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami	31
4.3.1	Delovni posvet »Skupaj ustvarjajmo novo vizijo«	31
4.3.2	»Vzgoja in izobraževanje otrok z motnjo v duševnem razvoju včeraj, danes, jutri«	32
4.3.3	Uveljavljanje programov za predšolske otroke in zagotavljanje pogojev za vzgojo in izobraževanje mladostnikov s posebnimi potrebami	32
4.3.4	»Mesto in vloga defektologa«	33
4.3.5	»Deinstitucionalizacija kot eden od pogojev vključevanja (inkluzije) oseb s posebnimi potrebami v socialno okolje«	35
4.3.6	»Usmerjanje oseb s posebnimi potrebami«	36
4.3.7	»Izenačenje možnosti«	39
4.3.8	»Kje smo in kam gremo«	40
4.3.9	Sodelovanje na seji Državnega zbora in Državnega sveta s predlogi na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (ZUOPP) in Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOPI). 41	
4.4	Izobraževanja.....	42

4.4.1	Skrb za strokovno izpopolnjevanje in izobraževanje v okviru tradicionalnih Izobraževalnih dni specialne in rehabilitacijske pedagogike/Defektoloških izobraževalnih dni.....	42
4.4.2	Znanstvena in strokovna revija Defektologica Slovenica-Specialna in rehabilitacijska pedagogika	54
4.5	Dan specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Dan defektologov Slovenije	55
4.6	Organiziranje športnih tekmovanj.....	57
4.7	Izvedba razpisov in priznanja društva	61
4.7.1	Razpis Antona Skale	61
4.7.2	Razpis za izbor posebej uspešno oblikovanih (»najkvalitetnejših«) otroških oziroma mladinskih glasil zavodov in šol	61
4.7.3	Razpis za priznanja strokovnih sekcij	65
4.7.4	Razpis natečaja z naslovom »Prometna vzgoja malo drugače« za najboljše likovne izdelke učencev s posebnimi potrebami.....	65
4.8	Obveščanje svojih članov in širše javnosti	66
4.8.1	Sprotno pisno obveščanje članov o najpomembnejših dogodkih in novicah v Obvestilih Društva defektologov Slovenije in SOUS	66
4.8.2	Spletna stran Društva defektologov Slovenije/Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije (http://www.drustvo-defektologov.si/)	
	67	
4.9	Založništvo	68
4.9.1	Strokovne revije.....	68
4.9.2	Priročniki.....	69
4.9.3	Katalogi.....	70
4.9.4	Publikacije	70
4.10	Kulturna dejavnost	71
4.10.1	Organizacija likovnih razstav s prometno vzgojno vsebino.....	71
4.10.2	Organizacija likovnih del odraslih z motnjami v duševnem razvoju	
	72	
4.11	Pokroviteljstvo in sopokroviteljstvo.....	73
4.11.1	Sopokroviteljstvo slovenske Abilympiade	73
4.11.2	Pokroviteljstvo pri udeležbi slovenske ekipe na Abilympiadi na Češkem	73

4.11.3	Pokroviteljstvo likovne kolonije v Črni na Koroškem.....	73
4.11.4	Pokroviteljstvo likovnega bienala.....	74
4.11.5	Pokrovitelj III. srečanje ORFF-ovih skupin.....	74
4.12	Mednarodno povezovanje in sodelovanje	75
4.12.1	Sodelovanje z deželami Alpe Jadran	75
4.12.2	Mednarodno sodelovanje v okviru poletnih srečanj Evro 2000 in Evro 3000.....	79
4.13	Delo organov društva	80
4.13.1	Organizacija letnih občnih zborov in kongresov oziroma volilno programskih občnih zborov	80
4.13.2	Urejanje in dopolnjevanje evidence članstva ter izdajanje članskih izkaznic	87
4.13.3	Ustanovitev dveh novih sekcij - študentske sekcije in sekcije upokojenih specialnih pedagogov	87
4.14	Sodelovanje, povezovanje	88
5	ZAKLJUČEK	89
6	UPORABLJENI VIRI IN LITERATURA	92

1 UVOD

V spletnem Slovarju slovenskega knjižnega jezika lahko preberemo, da je društvo »organizirana skupina ljudi, ki ima skupne cilje in deluje po določenih pravilih« (Slovar besed slovenskega jezika). Na Wikipediji, prosti spletni enciklopediji, pa lahko beremo, da je društvo »neprofitna in nevladna organizacija civilne družbe« in še, da so društva »oblika civilnodružbenega združevanja ljudi z ozirom na njihov osebni interes in željo po udejstvovanju v družbenem življenju« (Wikipedija - društvo). Po podatkih iz Wikipedije naj bi bilo v Sloveniji več kot 20.000 registriranih društev.

V slovenskem pravu (Zakon o društvih št. 61/06) je društvo definirano kot »samostojno in nepridobitno združenje«, ki družijo svoje člane »zaradi uresničevanja skupnih interesov« (1. odstavek 1. člena).

»Delovanje društva je javno« (4. odstavek 1. člena), vanj pa se člani vključujejo prostovoljno« (1. odstavek 2. člena).

Zakon o društvih določa, da mora imeti društvo temeljni akt (1. odstavek 4. člena), ki določa:

- »ime in sedež društva (izbrani kraj društva);
- namen in cilje delovanja društva;
- dejavnost oziroma naloge društva;
- pogoje in način včlanjevanja ter prenehanja članstva;
- pravice in obveznosti članov;
- način upravljanja društva;
- zastopanje društva;
- financiranje društva in način izvajanja nadzora nad razpolaganjem s premoženjem društva ter nad finančnim in materialnim poslovanjem društva;
- način zagotavljanja javnosti dela društva;
- način sprejemanja sprememb in dopolnitev temeljnega akta;

- način prenehanja društva in razpolaganje s premoženjem v takem primeru«

(1. odstavek 9. člena).

Vsako društvo »samo določi namen in cilje, dejavnost oziroma naloge ter način delovanja« (2. odstavek 1. člena).

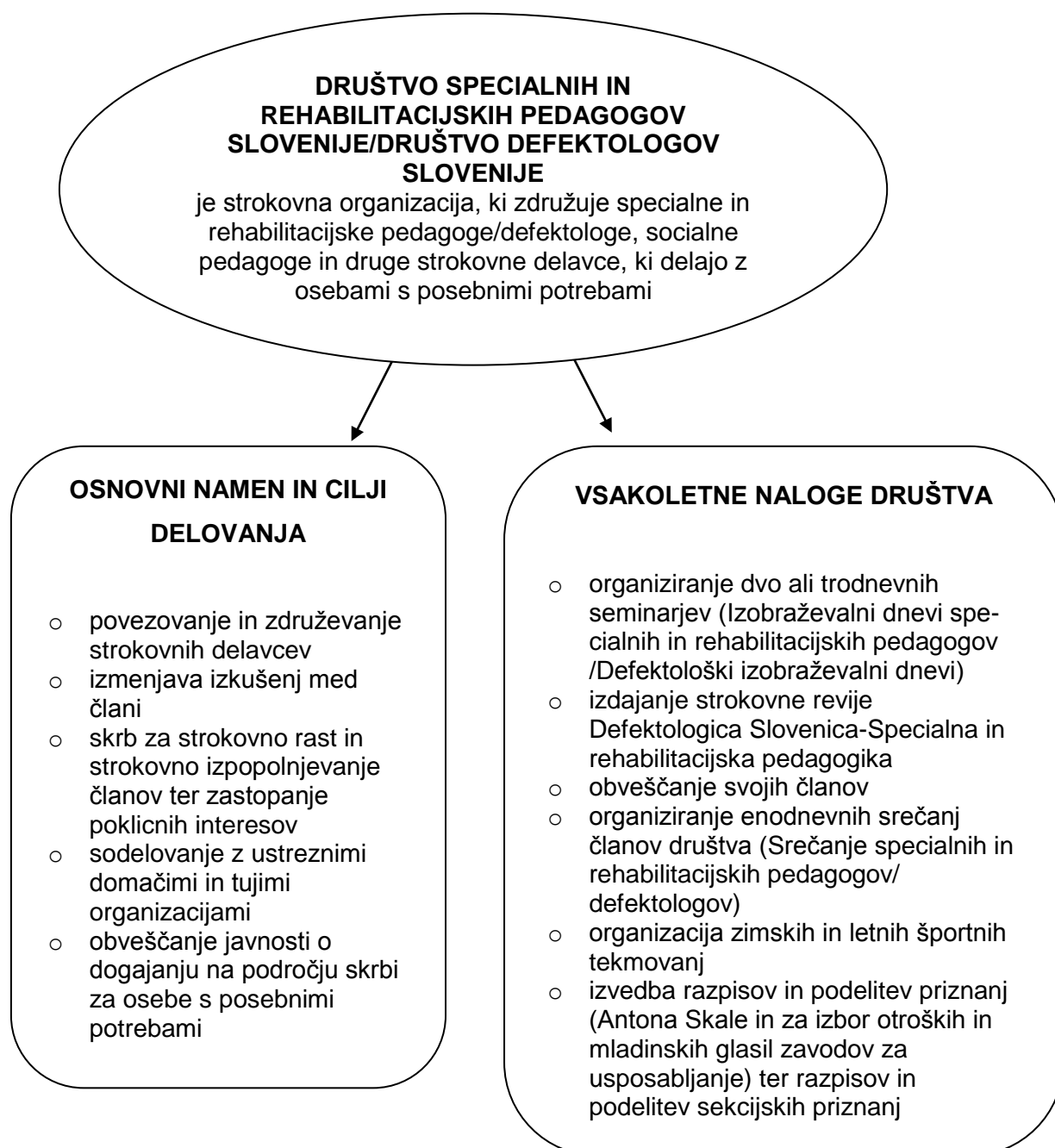
Vse zapisano v temeljnem aktu pa mora biti v skladu z Zakonom o društvih in Ustavo Republike Slovenije.

Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije je registrirano, samostojno nepridobitno združenje, katerega dejavnost sega v leto 1949, ko so se prvi diplomanti specialne pedagogike na Višji pedagoški šoli v Ljubljani povezali in ustanovili prvo strokovno združenje specialnih pedagogov. Njihovo delovanje je bilo usmerjeno k uveljavljanju in razvoju področja na sistemski in strokovni ravni.

Leto 1949 tako predstavlja začetek delovanja slovenskega stanovskega združenja. Skozi leta delovanja se je društvo organizacijsko spreminjalo, nameni in cilji društva pa so ostajali nespremenljivi – združevanje stroke, skrb za razvoj stroke in razvoj področja oseb s posebnimi potrebami.

2 DRUŠTVO SPECIALNIH IN REHABILITACIJSKIH PEDAGOGOVSLOVENIJE/DRUŠTVO DEFEKTOLOGOV SLOVENIJE

2.1 Definiranje Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije in pregled namena in ciljev društva ter njenih vsakoletnih nalog

Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije je prostovoljna, nepridobitna, strokovna in poklicna organizacija, ki deluje v javnem interesu (L. Kastelic, 2006/1, L. Kastelic, 2006/2).

Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije je strokovno in poklicno združenje, saj vključuje različne strokovne delavce, ki delajo z osebami s posebnimi potrebami. Vanj so vključeni specialni in rehabilitacijski pedagogi/defektologi, socialni pedagogi, vključujejo pa se tudi drugi strokovni delavci, ki svoje delo opravljajo na področju dela z osebami s posebnimi potrebami, pa tudi upokojeni specialni pedagogi in študentje specialne in rehabilitacijske pedagogike (Predstavitev društva - spletni vir). To pomeni, da Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije tako kot poklicna organizacija »združuje strokovnjake, ki s svojim poklicnim znanjem pomagajo otrokom, mladostnikom in odraslim s posebnimi potrebami na področju vzgoje in izobraževanja, usposabljanja, zdravstva, socialnega varstva in zaposlovanja« (Dopolnjena pravila - spletni vir, 1. čl.).

Član Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije lahko postane vsakdo, ki deluje na področju skrbi za osebe s posebnimi potrebami in se prostovoljno odloči za včlanitev. Posameznik svojo željo po članstvu izkaže tako, da poda prostovoljno odločitev s podpisom, s katerim soglaša, da sprejema Pravila društva in Etični kodeks specialnih in rehabilitacijskih pedagogov (prenovljeni osnutek v razpravi februarja 2009, predlog sprejet na Občnem zboru Društva 26. 3. 2009) in se po tem tudi ravna.

2.2 Osnovni namen in temeljni cilji delovanja Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije

Osnovna naloga društva, kot strokovnega in poklicnega združenja, je povezovanje in združevanje strokovnih delavcev, izmenjava izkušenj med člani, zastopanje poklicnih interesov, skrb za strokovno rast in izpopolnjevanje ter napredek pri strokovnem delu članov društva pri delu z otroki, mladostniki in odraslimi s posebnimi potrebami (L. Kastelic, 2006/1 in Dopolnjena pravila, 6. čl.).

To pomeni, da je temeljna naloga društva združevanje članov z namenom uresničevanja skupnih interesov članov društva, ki so določeni v temeljnem aktu pravil o delovanju društva.

Kot naslednja pomembna naloga Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije kot neprofitne organizacije je obveščanje javnosti s področja specialne in rehabilitacijske pedagogike ter sodelovanje s podobnimi domačimi ter tujimi združenji in organizacijami (Dopolnjena pravila, 6. čl.).

Zagotavljanje javnosti predstavlja eno izmed temeljnih načel delovanja društva (Dopolnjena pravila, 5. čl.). To načelo društvo zagotavlja na dva načina. Širšo javnost obvešča preko sredstev javnega obveščanja, svoje člane pa obvešča tako, da jim pošilja vabila, v preteklih letih tudi Obvestila, ki pa so jih v zadnjih letih nadomestile spletne strani. Javnost delovanja zagotavlja tudi z javno dostopnim vpogledom v zapisnike sej in sestankov vseh organov. Na tak način društvo zagotavlja javnost svojega delovanja tako za ožji krog ljudi (svoje člane) kot tudi za širši krog (širšo javnost).

Obenem si društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije prizadeva za uveljavljanje svojih stališč do posameznih vsebinskih vprašanj, ki zadevajo skrb za osebe s posebnimi potrebami pri državnih organih in pristojnih ministrstvih. To si prizadeva posredno preko delovanja svojih organov in delovnih teles.

2.3 Glavne vsakoletne naloge Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije

2.3.1 Skrb za strokovno izpopolnjevanje

Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije vsako leto organizira dvo ali trodnevne seminarje. Ti vsakoletni seminarji so znani pod imenom Izobraževalni dnevi specialne in rehabilitacijske pedagogike/Defektološki izobraževalni dnevi. Tradicionalno ti dnevi potekajo v spomladanskih mesecih. (Kastelic, 2006/1, Predstavitev društva - spletni vir, L. Kastelic, 2006/2).

2.3.2 Izdajanje publikacij

Društvo izdaja strokovno revijo Defektologica Slovenica-Specialna in rehabilitacijska pedagogika. Strokovna revija izhaja od leta 1993, najpogosteje v obsegu treh števil. Defektologica Slovenica-Specialna in rehabilitacijska pedagogika je osrednja in edina znanstvena in strokovna revija za področje specialne in rehabilitacijske pedagogike/ defektologije v Sloveniji (Kastelic, 2006/1, Predstavitev društva - spletni vir, L. Kastelic, 2006/2).

Društvo je v sodelovanju s skupnostjo organizacij za usposabljanje Slovenije izdajalo tudi interno glasilo - Obvestila. Kot pove že ime samo, je namen Obvestil sprotno obveščanje svojih članov o aktualnem dogajanju na področju skrbi za osebe s posebnimi potrebami. Najpogosteje so izhajale štiri številke letno in so bila za člane društva brezplačna. V zadnjih letih je glasilo Obvestila nadomestilo obveščanje po spletnih straneh Društva.

2.3.3 Povezovanje članov v društva

Za povezovanje svojih članov društvo vsako leto organizira enodnevna Srečanja specialnih in rehabilitacijskih pedagogov/Srečanja defektologov. Srečanja so glede na svoj potek in vsebino sestavljena iz dveh delov -

uradnega oziroma svečanega dela ter neformalnega oziroma družabnega dela. To letno stanovsko srečanje je vsako leto v drugem kraju in v soorganizaciji ustanove, ki vzgaja, izobražuje ali usposablja osebe s posebnimi potrebami. Tako udeležence, poleg predsednika društva vedno pozdravijo tudi predstavniki občine in vidnejši oziroma v slovenskem prostoru pomembni predstavniki iz okolja, kjer se srečanje odvija. Svečani del zajema tudi podelitve sekcijskih priznanj posameznim stanovskim kolegom. Družabni del pa ima poleg druženja tudi kulturno vsebino, saj se udeleženci seznanijo z pomembnejšimi kulturnimi ali naravnimi znamenitostmi kraja in njegove okolice (Kastelic, 2006/1, Predstavitev društva - spletni vir, L. Kastelic, 2006/2).

2.3.4 Izvedba razpisov in podelitev priznanj

Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije vsako leto izvede troje razpisov.

Prvi razpis je razpis za podelitev najvišjih društvenih priznanj za plakete Antona Skale. Ta predvideva vsako leto podelitev največ sedem plaket, od tega šest plaket za posameznike in po eno plaketo za ustanovo, zavod oziroma šolo.

Drugi vsakoletni razpis, je razpis za podelitev priznanj posebej uspešno oblikovanim («najkvalitetnejšim») otroškim oziroma mladinskim glasilom zavodov in šol v Republiki Sloveniji. Priznanja se podeli največ šestim posebej uspešno oblikovanim glasilom. Tretji vsakoletni razpis, ki ga izvede društvo, je skupen razpis za »sekcijška priznanja« posameznikom, ki s svojim delom znotraj ene ali več strokovnih sekcij društva, posebej prispevajo k razvoju ene izmed strokovnih sekcij društva (Kastelic, 2006/1, Predstavitev društva - spletni vir, L. Kastelic, 2006/2).

2.3.5 Organizacija zimskih in letnih športnih tekmovanj

Športna srečanja predstavljajo sodelovanje treh organizacij in sicer društva, Skupnosti organizacij za usposabljanje Slovenije in Sindikata za vzgojo in izobraževanje Slovenije.

Športna tekmovanja se organizirajo v dveh delih - zimskem in letnem delu. V zimskem delu se najpogosteje organizira tekmovanje v eni zimski športni

disciplini, na letnem delu tekmovanj pa se organizirajo tekmovanja v dveh do treh športnih panogah.

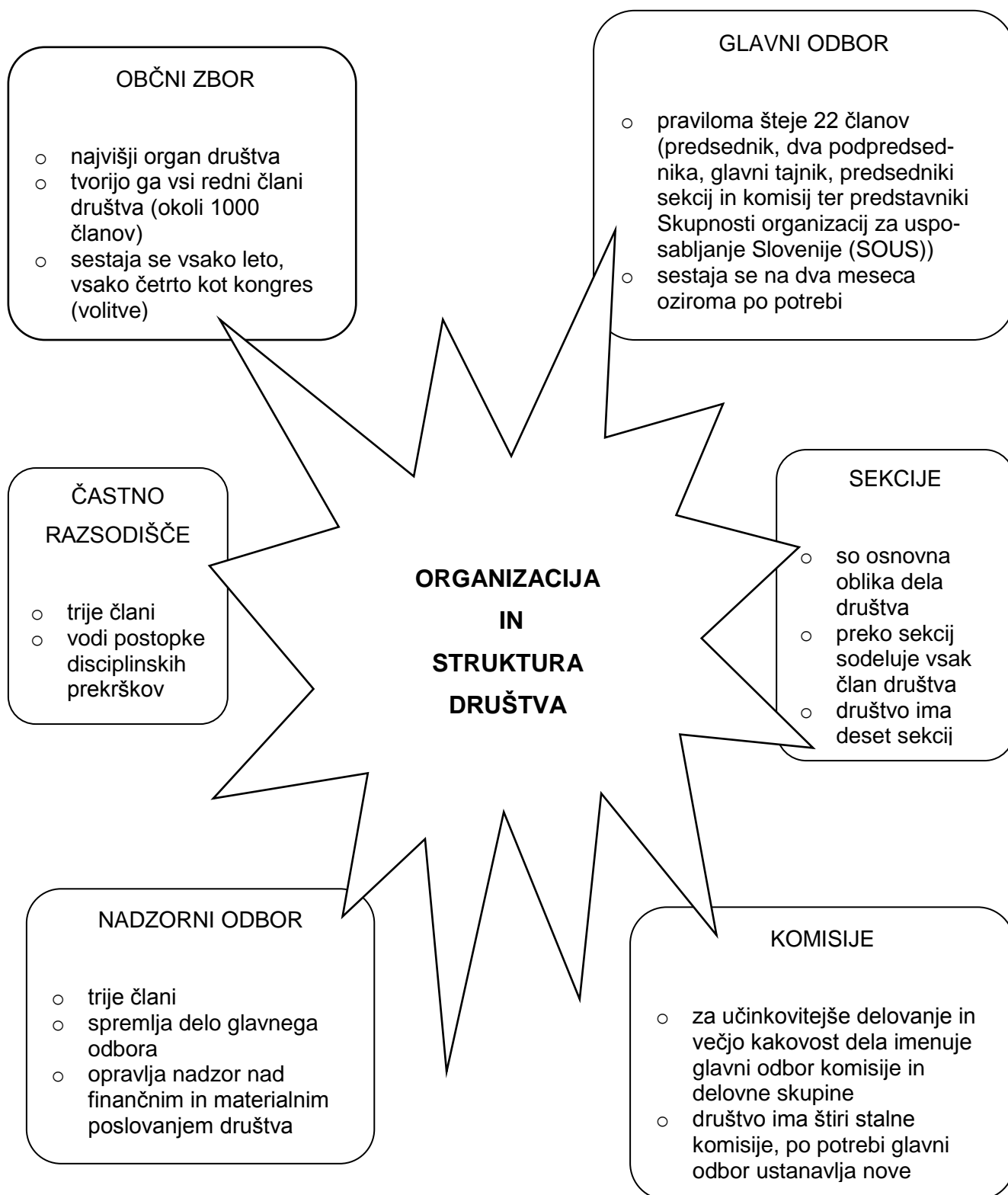
3 STRUKTURA IN ORGANIZACIJA DRUŠTVA SPECIALNIH IN REHABILITACIJSKIH PEDAGOGO SLOVENIJE/DRUŠTVA DEFEKTOLOGOV SLOVENIJE

Zakon o društvih (Uradni list RS, št. 61/2006) določa, da mora imeti vsako društvo zapisan temeljni akt, v katerem je določen način upravljanja društva. V Dopolnjenih pravilih Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije (2004) lahko beremo, da je društvo organizirano v različne organe oziroma telesa. Ti organi društvu omogočajo delovanje.

Ti organi so:

- občni zbor
- glavni odbor
- sekcije
- komisije
- nadzorni odbor
- častno razsodišče

3.1 Prikaz organov oziroma teles društva z njihovo strukturo in kratkim opisom pogloblitnih nalog organov

3.2 Občni zbor

Občni zbor je od vseh organov društva najvišji organ. Sestavljajo ga redni člani društva. Občni zbor je reden ali izreden. Redni občni zbor se sestaja enkrat letno, vsako četrto (volilno) leto pa še kot kongres. Izredni občni zbor se sklicuje po potrebi. Tako redni kot izredni občni zbor sklicuje glavni odbor. Izredni občni zbor je mogoč tudi, če to zahteva nadzorni odbor ali vsaj ena desetina članstva. »Sklicevanje občnega zbora mora biti objavljeno z dnevnim redom najmanj štirinajst dni pred dnevom, za katerega je sklican. Na občni zbor se posebej vabi člane izbrane preko sekcij. Glavni odbor s posebnim sklepom določi število članov izbranih preko sekcij in način volitev« (Dopolnjena pravila - spletni vir, 14. čl.)

»Občni zbor sprejema svoje sklepe z večino glasov navzočih članov. Če se odloča o spremembi pravil ali prenehanju delovanja društva, je potrebno, da za to glasujeta najmanj dve tretjini navzočih članov« (Dopolnjena pravila - spletni vir, 15. čl.). Sklepi občnega zbora so veljavni, če je navzočih več kot polovica članov oziroma, če je prisotnih najmanj 10 članov, po ponovnem sklicu občnega zbora po preteku 30 minut po prvem sklicu. Sklepi so sprejeti po načelu večine, torej takrat, ko za določen sklep glasuje več kot polovica prisotnih članov. V primeru razrešitve organov s svojimi glasovi ne morejo glasovati sami člani organov društva.

Načelo javnosti občni zbor zagotavlja tako, da sejam lahko prisostvujejo vsi, ki želijo biti povezani z delovanjem društva (na primer člani sorodnih organizacij, predstavniki državnih organov, podjetij, občani). »Vse te osebe imajo na občnem zboru le posvetovalni glas, ne morejo pa glasovati ter soodločati o zadevah, o katerih razpravlja občni zbor« (Dopolnjena pravila - spletni vir, 16. čl.).

Občni zbor odpre in vodi predsednik društva. Vodenje lahko nadaljuje katerikoli drug član, ki ga izvoli občni zbor kot delovnega predsednika. Občni zbor mora izvoliti še zapisnikarja in dva overovatelja zapisnika, »po potrebi pa tudi volilno

komisijo, kandidacijsko komisijo, verifikacijsko komisijo in druge delovne organe« (Dopolnjena pravila - spletni vir, 17. čl.).

V pravilih Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije (18. člen) so navedene naloge občnega zbora:

»Občni zbor:

- sklepa o dnevnem redu in voli organe občnega zbora,
- sprejema pravila in druge akte društva, jih spreminja in dopolnjuje,
- sprejema program društva in daje splošne smernice za delo društva,
- sprejme finančni načrt in potrjuje zaključni račun,
- razpravlja in sklepa o poročilih organov društva,
- voli in razrešuje predsednika, podpredsednika in glavnega tajnika društva,
- voli in razrešuje člane glavnega odbora, člane nadzornega odbora in častnega razsodišča društva,
- razpravlja in odloča o vseh predlogih in pritožbah naslovljenih nanj,
- imenuje častne člane, izdaja pohvale in priznanja zaslužnim društvenim članom,
- sklepa o prenehanju društva in njegovem premoženju,
- opravlja tudi druge posle na podlagi obveznosti, dogovorov in sporazumov, ki jih podpiše društvo.«

Delo občnega zbora je povzeto v zapisniku, ki ga je potrebno voditi na vsaki seji. Zapisnik morajo podpisati predsednik delovnega predsedstva in oba overovatelja zapisnika. S podpisi se zagotavlja verodostojnost vsebine zapisnika.

3.3 Glavni odbor

Glavni odbor društva je izvršilni organ občnega zbora. Opravlja zadeve, ki mu jih naloži občni zbor. Naloge glavnega odbora so razne organizacijske, upravne, administrativne in strokovno - tehnične zadeve. Glavni odbor

povezuje, koordinira in usmerja delovanje društva s pomočjo predsedstva, stalnih komisij in drugih organov oziroma teles društva. Glavni odbor tako izvršuje, vodi društveno delovanje kot celoto.

Glavni odbor se sestaja najmanj dvakrat letno. Vodi delovanje društva na način kot je bilo sprejeto na občnem zboru. Za svoje delo je odgovoren občnemu zboru. Praviloma šteje 21 članov. Sestavljajo ga predsednik, dva podpredsednika in glavni tajnik društva, po dva člana predlagana iz posamezne sekcije društva (praviloma predsednik in en član), predsedniki stalnih komisij ter predstavnik uredniškega odbora revije Defektologica Slovenica - Specialna in rehabilitacijska pedagogika in predstavnik Skupnosti organizacij za usposabljanje Slovenije.

»Glavni odbor ima zlasti naslednje naloge:

- izvršuje sklepe občnega zbora, pripravlja predloge za in sklicuje občni zbor ter mu poroča o svojem delu,
- sprejema letni delovni program društva,
- pomaga in koordinira delo sekcij po skupnem dogovoru,
- gospodari s premoženjem društva, vodi denarno poslovanje, sprejema letni finančni načrt ter letni zaključni račun,
- oblikuje stalne in občasne komisije ali delovne skupine,
- določa višino članarine,
- voli in daje naloge predsedstvu glavnega odbora,
- v sodelovanju s soizdajateljem imenuje in razrešuje odgovornega urednika in člane uredništva strokovne revije,
- vodi in organizira ostalo društveno delo«

(Dopolnjena pravila - spletni vir, 21. čl.).

Sklepi glavnega odbora so veljavni, če je navzočih več kot polovica članov in če zanje glasuje večina navzočih članov.

Glavni odbor ima svoje predsedstvo. Tega sestavljajo predsednik, dva podpredsednika, glavni tajnik in praviloma štirje člani.

Predsednik glavnega odbora je obenem predsednik društva, ki ima nalogo zastopanja in predstavljanja društva. Za svoje delo je odgovoren občnemu in glavnemu odboru. Ob odsotnosti ali zadržanosti predsednika, predsedniške dolžnosti prevzame podpredsednik. Za novega predsednika se za vsako mandatno dobo izbere člana, ki je praviloma iz drugega področja dela kot je bil njegov predhodnik.

»Društvo ima glavnega tajnika, ki operativno koordinira delo, ureja organizacijske, pravno - upravne in administrativne zadeve ter skrbi za uresničevanje sprejetega programa dela in obveščanje znotraj društva. Glavni tajnik opravlja naloge po sklepu glavnega odbora, predsedstva glavnega odbora in po nalogu predsednika društva« (Dopolnjena pravila - spletni vir, 25. čl.).

»Predsedstvo opravlja vse posle, za katere ga pooblasti glavni odbor. Razen tega spremlja delo sekcij in komisij, skrbi za pobiranje članarine in drugih gmotnih sredstev. Sestaja se po potrebi. Seje sklicujeta predsednik oziroma glavni tajnik društva« (Dopolnjena pravila - spletni vir, 23. čl.).

3.4 Sekcije

Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije deluje in povezuje svoje člane preko sekcij društva. Slednje so organizirane po posameznih strokovnih področjih dela in tako delujejo kot strokovni društveni organi, ki skrbijo za proučevanje, obravnavanje in pospeševanje usposabljanja posameznih vrst otrok, mladostnikov in odraslih s posebnimi potrebami. Sekcije so s takim načinom delovanja osnovna oblika dela društva.

Delitev na posamezne sekcije omogoča boljše, učinkovitejše in kvalitetnejše delovanje društva. Sekcije omogočajo povezovanje članov iz različnih področij dela, obenem pa je preko sekcij omogočeno dejavno vključevanje v društveno delovanje vsakemu članu društva.

Sekcije »delujejo kot strokovni društveni organi za raziskovanje, obravnavanje in razvijanje ter uvajanje novih oblik in metod usposabljanja posameznih vrst otrok, mladostnikov in odraslih oseb s posebnimi potrebami« (Dopolnjena pravila - spletni vir, 27. čl.).

Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije ima danes deset sekcij in sicer:

- »LMDR sekcija - za področje usposabljanja oseb z lažjimi motnjami v duševnem razvoju;
- ZTTMDR sekcija - za področje usposabljanja oseb z zmernimi, s težjimi in s težkimi motnjami v duševnem razvoju;
- MVO sekcija - za področje usposabljanja oseb s čustvenimi in vedenjskimi motnjami;
- SURDO sekcija - za področje usposabljanja gluhih in naglušnih oseb;
- LOGO sekcija - za področje usposabljanja oseb z govorno-jezikovnimi motnjami;
- TIFLO sekcija - za področje usposabljanja slepih in slabovidnih oseb;
- FIBO sekcija - za področje usposabljanja gibalno oviranih oseb;
- MS sekcija - za področje mobilne specialno in rehabilitacijsko pedagoške službe;
- ŠTUDENTSKA sekcija;
- Sekcija upokojenih specialnih pedagogov."

Ustanovijo se lahko tudi druge sekcije društva, če tako odloči in sprejme glavni odbor (Dopolnjena pravila - spletni vir, 27. čl.).

Sekcije imajo upravni odbor, ki šteje največ 18 članov (predsednik in 17 članov). Upravne odbore sekcij društva sprejema občni zbor na kongresu društva. S posebnim sklepom, sprejetim na občnem zboru, se lahko glavni odbor zadolži za sprotno spremembo upravnih odborov sekcij, če le-to predstavlja večjo kakovost dela sekcij (prenehanje članstva, daljša odsotnost, fluktuacija študentov, ipd.).

Glede na potrebe se sekcije lahko organizirajo v aktive. Lahko se tudi organizirajo po teritorialnem principu glede na področja dela. Glede na obseg in področje dela si lahko vsaka sekcija izdela svoj poslovnik z dodatnimi in podrobnejšimi pravili delovanja. Ti poslovniki pa morajo biti skladni z nameni, ki so zapisani v pravilih Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije.

Sekcije morajo s poročili o svojih sestankih in o svojem delu obveščati predsedstvo glavnega odbora. Sekcije med seboj sodelujejo, sodelujejo pa tudi s pristojnimi službami in zavodi svojega delovnega območja.

3.5 Komisije

Za izboljšanje organizacije in kvalitete dela društva lahko glavni odbor imenuje komisije. Te glavnemu odboru služijo kot dodatni, posvetovalni in/ali delovni organi. Ob imenovanju komisije glavni odbor določi tudi predsednika komisije. Komisija kot dopolnilni in delovni organ svoje ugotovitve in predloge posreduje glavnemu odboru, natančneje predsedstvu glavnega odbora.

Društvo ima naslednje stalne komisije:

- komisijo za razvoj področja,
- komisijo za mednarodno sodelovanje,
- komisijo za plakete Antona Skale,
- komisijo za izbor otroških in mladinskih glasil;

Po potrebi glavni odbor ustanavlja tudi druge komisije, ki s svojim delom pripomorejo k učinkovitejšemu uresničevanju društvenih nalog.

3.6 Nadzorni odbor

Nadzorni odbor spremlja delo glavnega odbora in drugih organov društva. Opravlja tudi nadzor nad finančnim in materialnim poslovanjem društva. O svojem delu in ugotovitvah sprotno obvešča glavni odbor. Nadzorni odbor sestoji iz treh članov. Vsak član ima svojega namestnika. Za predsednika

nadzornega odbora člani nadzornega odbora izvolijo nekoga izmed njih samih. Za svoje delo je nadzorni odbor odgovoren občnemu zboru in v ta namen mora zanj pripraviti poročilo o svojem delovanju. Nadzorni odbor se sestaja najmanj enkrat letno, če je potrebno pa tudi pogosteje. Sklepi nadzornega odbora so veljavni le takrat, ko so prisotni vsi trije člani in ko za sklepe glasujeta dva člana. Nadzorni odbor ne smejo tvoriti isti člani, ki sestavljajo glavni odbor.

3.7 Častno razsodišče

»Častno razsodišče vodi postopek v zvezi z disciplinskim prekrškom na prvi stopnji po posebnem pravilniku, ki ga sprejme občni zbor. O pritožbah zoper sklepe častnega razsodišča dokončno odloča občni zbor« (Dopolnjena pravila - spletni vir, 29. čl.).

Častno razsodišče sestoji iz treh članov. Za predsednika častnega razsodišča člani častnega razsodišča izvolijo nekoga izmed njih samih.

3.8 Mandati članov organov

Štiri letni mandat imajo naslednji člani organov društva:

- člani glavnega odbora (predsednik, podpredsednika, glavni tajnik),
- člani nadzornega odbora,
- člani častnega razsodišča,
- člani upravnih odborov sekcij
- člani stalnih komisij.

Člana organa, ki svoje obveznosti zanemarja, je možno odpoklicati tudi pred iztekom mandata.

4 DELOVANJE DRUŠTVA SPECIALNIH IN REHABILITACIJSKIH PEDAGOGOV SLOVENIJE/DRUŠTVA DEFEKTOLOGOV SLOVENIJE MED LETI 1990 IN 2006

Leto 1990 predstavlja pomembno spremembo v delovanju društva. S spremembami družbenih razmer, prvimi demokratičnimi volitvami in vzpostavitvijo temeljev za novo politično ureditev, se je tudi v društvu vzpostavila nova organiziranost - takrat Republiškega društva defektologov Slovenije, ki je delovalo v okviru Zveze društev defektologov Jugoslavije. Postavila se je nova struktura in napisala so se nova pravila delovanja, ki z nekaj spremembami in dopolnitvami veljajo še danes.

16. 10. 1991. leta, je Republiški odbor Društva defektologov Slovenije na seji sklenil, da izstopa iz Zveze društev defektologov Jugoslavije. Poleg pravno formalnega razloga – Republika Slovenija je po izteku trimesečnega moratorija, ki je bil določen z Brionsko deklaracijo, po 7. oktobru 1991, nadaljevala s procesom razdruževanja z ZR Jugoslavijo – so se odnosi med posameznimi zveznimi republikami skrajno omajali, kar se je odražalo tudi v teptanju defektološke etike. V svoji izstopni izjavi je Društvo defektologov Slovenije strokovnim organizacijam posameznih zveznih republik in pokrajin predlagalo, da na enakopravnih in strokovnih temeljih v nadalje sodelujejo po načelih mednarodnega povezovanja, kot se bo Društvo defektologov Slovenije povezovalo z drugimi strokovnimi združenji v Evropi (Škerjanc-Ogorevc, 1991, 27).

To je tudi obdobje, v katerem so se tesneje povezali društvo, Skupnost organizacij za usposabljanje Slovenije in Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani in skupaj izvajali aktivnosti na področju razvojnih vprašanj in zakonodaje ter izobraževalne dejavnosti društva.

Priprave na reorganizacijo društva so bile skrbno premišljene. Tako se osnovni nameni in cilji društva, organizacija in struktura v vseh letih skoraj niso spremenili. Je pa med leti 1990 in 2007 društvo sproti posodabljal in dopolnjevalo pravila svojega delovanja.

Prvič so bila Pravila Društva defektologov Slovenije posodobljena že v letu 1993. Posodobitev oziroma dopolnitev so narekovale potreba po boljši notranji povezanosti in spremembe na področju nalog in dejavnosti društva. V letu 1997 je občni zbor Društva defektologov Slovenije ponovno sprejel nekatere dopolnitve in spremembe Pravil Društva defektologov Slovenije, saj je bilo potrebno obstoječa pravila uskladiti z novo uzakonjenimi določili o delovanju društev. Ključne spremembe, sprejete na občnem zboru 15.10.1997 so bile:

- Uporaba novega imena (Special education Association of Slovenia) pri sodelovanju s tujimi organizacijami.
- Organizacija Kongresa vsako četrto leto kot volilno programski zbor.
- Usklajenost mandata vseh organov in teles društva na štiri leta.
- Usklajenost poimenovanja in nalog posameznih organov.
- Dodana pravica člana do uporabe dosežkov društva ter prejemanja internega glasila Obvestila.
- Občni zbor tvorijo vsi redni člani društva.

Nove pomembnejše spremembe in dopolnitve Pravil Društva defektologov Slovenije je občni zbor Društva soglasno sprejel 13.05.2003. Navedla bom nekatere pomembnejše spremembe, ki zadevajo delovanje društva:

- Sprememba imena društva in sedeža. Ime društva se je spremenilo in dopolnilo glede na spremembo naziva študijskega programa »Specialna in rehabilitacijska pedagogika«. Spremenjeno in dopolnjeno ime društva se pri komuniciranju z javnostjo uporablja v kombinaciji z dosedanjim (do zaključka študija zadnje generacije študentk in študentov z dosedanjim nazivom programa) in sicer: Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije, Ljubljana, Parmova 41.
- Sprejeti predlog skrajšanega imena društva: Društvo SRPS/DDS, uradno ni bil potrjen.

- Podpora spremljanju strokovne problematike z namenom, da se izpopolnijo oblike in metode dela ter organizacija izvajanja na področju vzgoje, izobraževanja in usposabljanja, izdajanje strokovnih publikacij in podpiranje strokovnega znanstveno raziskovalnega dela.
- Spremembe v obveščanju članstva preko spletnih strani društva in strokovne revije.
- Spremembe v poimenovanju strokovne revije v skladu s spremembami poimenovanja društva in spremembe v pogojih in medsebojnih razmerjih pri izdajanju strokovne revije v skladu z Zakonom o medijih.
- Dopolnitev sekcij.
- Spremembe v sestavi predsedstva.

4.1 Etični kodeks

Priprava kodeksa, ki bo strokovne delavce na področju dela z osebami z motnjami v razvoju zavezovala pri opravljanju dolžnosti, nalog, prizadevanj, so bila ena prvih nalog novo organiziranega društva. Kodeks etike defektologov Slovenije je kot samostojen dokument pripravljala stalna komisija za razvoj pri društvu več kot leto dni. Skrbno pripravljen dokument je komisija za razvoj predstavila in dala v razpravo 16. 4. 1993 na letnem občnem zboru Društva defektologov Slovenije. Občni zbor je Kodeks etike defektologov Slovenije sprejel in potrdil. Sprejem in uvedba Kodeksa etike defektologov Slovenije je bila za društvo kot strokovno združenje nujno potrebna, strokovni delavci pa so s tem dobili zapisano profesionalno-etično orientacijo in zavezo.

Na rednem letnem občnem zboru društva, 7. 3. 2005, je bil Kodeks etike usklajen z novo terminologijo. Glede na razvoj stroke, novo paradigmo in spremenjeno koncepcijo vzgoje in izobraževanja pa je bil sprejet sklep, da se pristopi k pripravi novele etičnega kodeksa.

(Zapisnik letnega občnega zbora - spletni vir, 2005).

4.2 Razvojna vprašanja in vplivanje na zakonodajno področje

Prva leta delovanja, na novo organiziranega društva, so bila usmerjena predvsem na spremembo koncepcije usposabljanja oseb s posebnimi potrebami, ki naj bi se izvajala v najrazličnejših organizacijskih oblikah s ciljem največje možne vključitve - integracije oseb s posebnimi potrebami v socialno okolje, ob upoštevanju njihove vrste in stopnje motnje ter možnosti za razvoj.

V ta namen je bil oktobra 1990 v Ljubljani v okviru IV. komisije (zdravstvo in higiena) delovne skupnosti ALPE-JADRAN, ki je delovala pri društvu, organiziran mednarodni posvet na temo »Družbena skrb za vzgojo, izobraževanje in socialno varnost razvojno motenih otrok in mladostnikov INTEGRACIJA, ALTERNATIVA in INOVACIJE«. Komunique, izdan ob zaključku posveta je predstavljal usmeritev za nadaljnje razprave na sistemski in praktični ravni, integracija pa kot vizija, v funkciji katere se planira in izvaja celovita družbena skrb za »razvojno motene« (Obvestila, 2/1991, 46-49).

4.2.1 Aktivnosti na področju zakonskih in podzakonskih predpisov

S številnimi predlogi je društvo defektologov Slovenije, v sodelovanju s Skupnostjo organizacij za usposabljanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu SOUS), pripomoglo pri oblikovanju več zakonov in podzakonskih aktov na področju zdravstva, sociale ter vzgoje in izobraževanja. Osnovne usmeritve sta obe organizaciji pridobili z organiziranimi sestanki, na seminarjih, na osnovi dopisov organizacij za usposabljanje, šol, vrtcev ter s sodelovanjem s predstavniki Oddelka za defektologijo Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani in za področje odgovornimi svetovalci Zavoda RS za šolstvo in šport. Omenjamo le nekaj najpomembnejših aktivnosti:

- S predlogi za dopolnitev oziroma spremembo predloga za izdajo **Zakona o osebnih dohodkih, javnih in drugih prejemkih v javnih**

vzgojno izobraževalnih zavodih z osnutkom zakona (ESA 428) sta društvo in SOUS 1991 leta pomembno prispevala pri uveljavitvi težjih delovnih pogojev za delo:

- z osebami z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem razvoju,
- s slušno motenimi otroki in mladostniki,
- s slepimi in slabovidnimi učenci,
- v osnovni šoli z lažjo motnjo v duševnem razvoju in
- za zavodski tretman dela z otroki in mladostniki z motnjami vedenja in osebnosti.

Predlogi so bili sprejeti in upoštevani. (Obvestila 2/1991, 22-44).

- Predlogi za dopolnitev oziroma spremembo osnutka **Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju** (ESA 390), so opozarjali na izpustitev populacije otrok in mladostnikov z motnjami v razvoju, predlogi za dopolnitev oziroma spremembo osnutka **Zakona o zdravstveni dejavnosti** (ESA 391), pa na izpustitev rehabilitacije, ki jo izvajajo zavodi za usposabljanje otrok in mladostnikov z motnjami v razvoju. Na področju obeh sprejetih zdravstvenih zakonov je bilo sprejetih več predlogov (Obvestila 2/1991, 18-21).
- Pri pripravi **Zakona o socialnem varstvu** sta društvo in SOUS pristojnemu resorju posredovala utemeljene predloge za dopolnitev oziroma spremembo predloga za izdajo Zakona o socialnem varstvu z osnutkom Zakona (ESA 434). Predlogi so med drugim opozarjali na upoštevanje celostne skrbi za osebe z motnjami v razvoju in upoštevanje vzgoje in izobraževanja za vse skupine otrok z motnjami v razvoju ter za financiranje zavodov na nacionalni ravni (Obvestila 2/1991, 13-17).
- Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije je v maju leta 2005 Ministrstvu za zdravje RS poslalo prošnjo z utemeljitvijo predloga o dopolnitvi 23. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. Društvo je z

odlično argumentacijo ministrstvu predlagalo, da se z obveznim zavarovanjem zagotovi plačilo zdravstvenih storitev v zvezi z zgodnjim odkrivanjem in celovito zgodnjo obravnavo otrok s posebnimi potrebami vse do časa vključitve v program vzgoje in izobraževanja. Prošnja je vsebovala naslednje utemeljitve:

- zgodnje razvojno obdobje je ključno za otrokov razvoj (zamujene izkušnje je v celoti zelo težko nadoknaditi)
- zgodnje odkrivanje v pristojnosti zdravstvenih institucij (porodnišnice, specialistične zdravstvene službe) in potreba po formaliziranju evidence populacije oseb s posebnimi potrebami
- nudenje pomoči otroku in otrokovi družini
- potrebno spodbujanje in pomoč strokovnjaka za čim boljši razvoj otroka s posebnimi potrebami.

Povzeto po: *Kastelic, L. (2005).*

- Sklep o določitvi **normativov in standardov za opravljanje vzgoje in izobraževanja** otrok in mladostnikov z motnjami v razvoju v vzgojnoizobraževalnih zavodih 1991 leta (UL. RS št.9/91), je bil sprejet brez možnosti razprave, brez sodelovanja odbora za vzgojo, izobraževanje ter telesno kulturo Skupščine RS in brez upoštevanja strokovnih predlogov ZRSS RS. Društvo in SOUS sta zato posredovala predloge za dopolnitev oziroma spremembo sprejetega sklepa. Opozorila sta predvsem na neupoštevanje multidisciplinarnosti in na visoke normative za oblikovanje oddelkov, brez upoštevanja osnovnih načel usposabljanja (Obvestila 2/1991, 6-12).

4.2.2 Pomembno vplivanje je imelo društvo na oblikovanje, sprejemanje in izvajanje šolske zakonodaje

Do septembra 1994 javnosti in s tem tudi Društvu defektologov Slovenije ni bilo znano kako bo z novo zakonodajo o osnovni šoli, za katero se je do tedaj

vedelo le, da se pripravlja. Pisni uradnega besedila Zakona o osnovni šoli namreč javnosti dolgo časa niso bili znani, k pomoči pri oblikovanju besedila pa na začetku Društvo defektologov Slovenije ni bilo povabljeno in tako ni imelo možnosti aktivnega sodelovanja pri nastajanju predloga Zakona. Enako je sprva veljalo še za strokovnjake s Pedagoške fakultete Ljubljani, Zavoda za šolstvo in za Skupnosti organizacij za usposabljanje Slovenije (SOUS).

V letu 1994 je imelo društvo dve različni informaciji glede nastajanja vsebine nove osnovnošolske zakonodaje. Ena je bila, da bo z Zakonom o osnovni šoli opredeljena tudi zakonodaja s področja vzgoje in izobraževanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, druga pa je bila, da bosta zakona ločena. Zaradi načela integracije/inkluzije je bila želja društva, da pri pripravi nove zakonodaje na področju vzgoje in izobraževanja, posebnega - ločenega zakona za otroke s »posebnimi potrebami« ne bi bilo. Na to je društvo Ministrstvo za šolstvo in šport tudi večkrat in dalj časa opozarjalo. Društvo se je pripravilo na obe možnosti, zato je posebna delovna skupina društva v primeru ločenega zakona, do konca leta 1993 pripravila osnutek Zakona o izobraževanju in usposabljanju oseb z motnjami v razvoju.

Ugibanja v zvezi z novo zakonodajo je pojasnilo delovno gradivo, ki ga je Ministrstvo za šolstvo in šport objavilo v septembru 1994. Kljub opozarjanju, da naj se zakonodaja s področja oseb s posebnimi potrebami ne obravnava ločeno se je zgodilo prav to. Društvo ob tem dejstvu ni mirovalo. Ponovno je ustanovilo delovno skupino, ki je zbrala pripombe in predloge k objavljenemu delovnemu gradivu Zakona o osnovni šoli. Besedilo je zapisal in uredil mag. Jan Ulaga. V oktobru 1994 je društvo besedilo s pripombami in predlogi posredovalo predlagatelju, Ministrstvu za šolstvo in šport in nato decembra 1994 še izpopolnjene in podrobnejše predloge in pripombe.

Društvo defektologov Slovenije se je v februarju 1995, skupaj s SOUS, udeležila razprave o predlogu Zakona o osnovni šoli, ki ga je organiziral Odbor za kulturo, šolstvo in šport v Državnem zboru RS. S pripravljenimi stališči, predlogi in pripombami sta društvo in SOUS v razpravi aktivno sodelovali.

Na seji glavnega odbora Društva so decembra 1995 člani sprejeli sklep, da posamezne sekcije do januarja 1996 oblikujejo predloge in pripombe k obstoječemu osnutku Zakona o osnovni šoli, glede na specifičnost posebnih potreb, ki jo posamezna sekcija obravnava. Delo je tako potekalo na ravni

sekcij, glavni odbor pa je delo koordiniral. S takšno organizacijo dela so si priskrbeli dobro podlago in izhodišča za razpravo o vzgoji in izobraževanju otrok s posebnimi potrebami ob sprejetju uradnega besedila novega Zakona o osnovni šoli.

14. 2. 1996 je bil Zakon o osnovni šoli sprejet. Zakon o vzgoji in izobraževanju oseb s posebnimi potrebami (v nadaljnjem besedilu ZUOPP) pa je bil šele v pripravljalni fazi. Ker je s spremenjeno šolsko zakonodajo (Zakon o osnovni šoli 1996) bilo potrebno uskladiti tudi prenovo področja vzgoje in izobraževanja oseb s posebnimi potrebami, je društvo imenovalo skupino, katere namen je bilo natančno ugotoviti, kako je s pripravami na ZUOPP in kako se nadalje učinkovito vključiti s podajanjem predlogov, pripomb in dopolnil v vseh fazah – tako v fazi priprave ZUOPP, kot v fazah po njegovem sprejetju (oblikovanje podzakonskih aktov).

Leta 1997, s spremembo šolske zakonodaje je bila izdana nova »Odredba o normativih in standardih za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami« (UL RS št. 39/97). Tudi tokrat sta glavni odbor Društva defektologov Slovenije in izvršni odbor SOUS, na podlagi poglobljenega proučevanja, skupaj oblikovala vrsto strokovno upravičenih predlogov in pripomb in jih posredovala pristojnemu ministrstvu. Ker v prvi obravnavi vse pripombe in predlogi niso bile upoštevane, so le te, po ponovnem proučevanju na delovnem sestanku še enkrat strokovno uskladili ter jih znova poslali Ministrstvu za šolstvo in šport. Trdno so vztrajali, da se predlogi in pripombe sprejmejo. 30. 6. 1997 je bila nova Odredba o normativih in standardih za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami sprejeta in je tako nadomestila sklep o dotedanjih normativih iz leta 1992. Standardi in normativi, uveljavljeni v letu 1997, zajemajo spremembe predvsem na naslednjih področjih:

- obseg dela učiteljev,
- najvišje število otrok in mladostnikov v skupinah oziroma v oddelkih,
- spremembe na področju pogojev dela,
- uveljavitev dejavnosti mobilne službe,
- normativi za delo učiteljev in mobilnih defektologov,
- minimalno število delavcev v zavodih

- način vodenja zavodov oziroma organizacij.

Pri oblikovanju standardov in normativov je imelo društvo veliko vlogo. Spremenjeni in dopolnjeni standardi in normativi so kmalu vplivali na vrsto pozitivnih sprememb, tako za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami, kot tudi za strokovne delavce.

Istočasno pa si je komisija za razvoj področja že dlje časa prizadevala za pripravo »Konceptije vzgoje in izobraževanja oseb s posebnimi potrebami«. Še posebej v letih 1997, 1998 in 1999 je temu področju namenila posebno skrb.

Priprave gradiva so se lotili tako, da je komisija leta 1997 najprej oblikovala delovno gradivo z naslovom »Prispevek k prenovi vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami«. Pripravljen gradivo je služilo kot osnova za oblikovanje celovite konceptije razvoja področja. Delovno gradivo »Prispevek k prenovi vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami« prikazuje stanje na področju vzgoje in izobraževanja oseb s posebnimi potrebami in ključna vprašanja nadaljnjega razvoja. Zajema predšolsko, osnovnošolsko in srednješolsko populacijo otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami. Bistvene vsebine gradiva so:

- opredelitev populacije oseb s posebnimi potrebami
- pravice, načela in cilji vzgoje in izobraževanja
- trajanje izobraževanja
- učni jezik in komunikacija
- predlog različnih programov vzgoje in izobraževanja
- preverjanje, ocenjevanje in napredovanje

Za oblikovanje celovite konceptije vzgoje in izobraževanja oseb s posebnimi potrebami je bilo v nadaljevanju delovno gradivo potrebno še dopolniti in izboljšati. Zaradi obsega in zahtevnosti dela je bilo to mogoče le s pomočjo in sodelovanjem drugih dodatnih delovnih skupin in strokovnjakov s področja defektologije.

Leta 1998 je potekala razprava o delovnem gradivu »Prispevek k prenovi vzgoje in izobraževanja oseb s posebnimi potrebami« in po tej razpravi je dr.

Mirko Galeša še istega leta pripravil osnutek »Konceptija vzgoje in izobraževanja oseb s posebnimi potrebami«. Konceptija je bila osnova za nadaljnje obravnave. Zaradi velike želje po čimprejšnji izdelavi celovitega koncepta se je komisija za razvoj področja v letu 1999 večkrat sestala. Na celodnevni seji, konec maja 1999, so bile k obravnavanemu osnutku konceptije, avtorja dr. Mirka Galeše, dodane pripombe, ki jih je komisija nato zbrala in uredila. Strokovna skupina Oddelka za defektologijo Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani je ob tem pripravila osnutek besedila za opredelitev populacije oseb s posebnimi potrebami. Le ta je bil po strokovni razpravi podprt kot kvalitetno in pozitivno definiranje oseb s posebnimi vzgojno izobraževalnimi potrebami, zato so podali predlog za čimprejšnjo uveljavitev in uporabo tudi v praksi.

S pobudo po upoštevanju napora stroke in medsebojnem sodelovanju je glavni odbor Društva defektologov Slovenije 1999. leta posredoval pripravljeno gradivo » Priprava konceptije vzgoje in izobraževanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami v Sloveniji«, ki je obsegalo gradivo, sestavljeno iz besedila dr. Mirka Galeše, povzetka pripomb članov komisije za razvoj na omenjeno besedilo ter osnutka besedila za opredelitev populacije s posebnimi potrebami, ki ga je pripravila skupina dr. Egidija Novljan, dr. Dora Jelenc in dr. Marija Kavkler, Ministrstvu za šolstvo in šport RS in ob tem dovolil uporabo gradiva pri nadaljnjem delu novo ustanovljenega Sveta za področje vzgoje, izobraževanja in usposabljanja otrok s posebnimi potrebami.

Vzporedno s pripravo konceptije je v prvi fazi društvo, po več posvetih in tesnem sodelovanju s SOUS ter strokovnjaki z Oddelka za defektologijo Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani, v letu 1997 sodelovalo pri pripravi ZUOPP. Še istega leta je bil pripravljen za sprejem v Državnem zboru RS. Obravnava Predloga ZUOPP je bila sprva predvidena za šolsko leto 1997/98. Parlamentarne razprave so se začele jeseni 1998. Med tem časom je glavni odbor Društva defektologov Slovenije, dne 17. 9. 1998, po ponovni obravnavi Predloga ZUOPP, sprejel nekatere dopolnitve in pripombe k temu Predlogu. S tem je želel prispevati k večji jasnosti in preglednosti novega zakona.

Državni zbor RS je na 11. seji, dne 16. 3. 1999, sprejel sklep, da je Predlog zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (EPA 1066), primerna

podlaga za uspešno usmerjanje in s tem vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami. Po vztrajnem delu in čakanju, je bil 1. 6. 2000 Zakon o usmerjanju oseb s posebnimi potrebami sprejet.

Po sprejemu ZUOPP si je komisija za razvoj pri Društvu defektologov Slovenije še naprej prizadevala za oblikovanje predlogov k podzakonskim aktom. S tem namenom je 3. 11. 2000 obravnavala gradivo »Kriteriji za opredelitev vrste in stopnje primanjkljajev, ovir oziroma motenj in za usmerjanje v programe vzgoje in izobraževanja«, h kateremu je podala svoje ugotovitve. V okviru postopka oblikovanja podzakonskih aktov k Zakonu o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami se je komisija za razvoj področja večkrat sestala, posebej še v letih 2000 in 2001. Dolga usklajevanja so pri usmerjanju otrok v praksi povzročala velike težave, zato si je društvo prizadevalo za čimprejšnje oblikovanje podzakonskih aktov. Glavni odbor društva je v letu 2002 podprl »Pravilnik o kriterijih za opredelitev vrste in stopnje primanjkljajev, ovir oziroma motenj otrok s posebnimi potrebami«. (UL RS, št. 54/03).

4.2.3 Oblikovanje strokovnega naziva »profesor/profesorica defektologije« ter opisa poklica in šifranta poklica

Priprava osnutka Konceptije vzgoje in izobraževanj oseb s posebnimi potrebami je glavni odbor in komisijo za razvoj področja pri Društvu defektologov Slovenije spodbudilo, da sta v letu 1999 pomembno prispevala k začetku priprav strokovnih podlag za uskladitev in rešitev rabe strokovnega naziva »profesor/profesorica defektologije« ter za opis in šifrant tega poklica. Tudi v letu 2000 sta bila glavni gonilni sili za nadaljevanje in napredovanje tega dela. V letu 2001 so se posebni delovni skupini glavnega odbora pridružile še strokovne sekcije društva. Skupaj so nadaljevali z oblikovanjem strokovne podlage za uskladitev rabe strokovnega naslova »profesor/profesorica defektologije« na področju šolstva, zdravstva in socialnega varstva in pri oblikovanju standardizacije klasifikacije poklicev. Po več razpravah so izoblikovali predloge, spremembe in dopolnila na področjih:

- standardne klasifikacije poklicev

- opisov opravil in delovnih nalog
- šifranta poklicev - poklicne oziroma strokovne izobrazbe
- uporabe strokovnega naslova »profesor/profesorica defektologije«.

Predloge zaključkov s teh področij je društvo posredovalo Zavodu RS za zaposlovanje za potrebe poklicnega svetovanja.

4.2.4 Uveljavljanje nove terminologizacije

Društvo defektologov Slovenije je na občnem zboru v letu 2002 izpostavilo predlog o spremembi terminologizacije v defektologiji. Pri uveljavljanju sprememb na področju spreminjanja terminov se je društvo povezalo z Oddelkom za defektologijo Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani in ga zaprosilo za pripravo strokovne podlage za uveljavitev sprememb. Pri pripravi podlage za spremembe pri uveljavljanju novih terminov so člani Oddelka za defektologijo upoštevali strokovne prispevke in svoje predloge ter jih po temeljitem, poglobljenem in interdisciplinarnem proučevanju posredovali društvu. Občni zbor društva je leta 2004 sprejel in potrdil preimenovanja Društva defektologov Slovenije v Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije. Zaradi razpoznavnosti so sprejeli sklep o uporabi obeh imen, vse dokler zadnja generacija študentov vpisanih v program defektologije ne konča študija.

4.2.5 Prizadevanja društva za razumevanje integracije oseb s posebnimi potrebami v socialno okolje - »Uresničevanje integracije v praksi«

Za vse strokovne delavce, ki delajo z osebami s posebnimi potrebami je s spremembo šolske zakonodaje (Zakon o osnovni šoli, 1996) postalo ključno vprašanje uresničevanje integracije v praksi. Iz tega razloga in iz razloga, da bi najodgovornejšim v državi predstavili dileme in zmanjšali zmedo na področju integracije oseb s posebnimi potrebami, je Društvo defektologov Slovenije v soorganizaciji s SOUS, Pedagoško fakulteto Univerze v Ljubljani ter Pedagoško

fakulteto Univerze v Mariboru pripravilo strokovni simpozij na temo »Uresničevanje integracije v praksi«. Simpozij je potekal od 13. do 15. februarja 1997 v Portorožu. Udeležilo se ga je 197 udeležencev - pedagoških in svetovalnih delavcev. Predstavljenih je bilo 67 prispevkov. Namen simpozija je bilo zbrati mnenja, izmenjati izkušnje in podati predloge in rešitve nekaterih težav povezanih z uresničevanjem integracije oseb s posebnimi potrebami v praksi. Na tak način so udeleženci prispevali k oblikovanju skupnih ugotovitev in nekaterih priporočil za nadaljnje uveljavljanje šolske zakonodaje (za pripravo podzakonskih aktov) na področju vzgoje in izobraževanja oseb s posebnimi potrebami. Strokovni simpozij je dosegel visoko medijsko odmevnost. Po strokovnem simpoziju je izšel obsežen zbornik s 65 prispevki različnih strokovnjakov. Prispevki strokovnjakov so tematiko integracije oseb s posebnimi potrebami osvetlili tako s teoretičnega kot praktičnega vidika. Integracijo ali vizijo, ki jo želijo v čim večji meri uresničevati v vsakodnevnem življenju otrok in mladostnikov, postavljajo v, za otroka s posebnimi potrebami, najmanj restriktivno okolje. Zato v prispevkih opozarjajo in odgovarjajo na dileme ob integraciji otrok s posebnimi potrebami, ter pojasnjujejo tako pozitivne kot tudi negativne vplive sobivanja.

4.2.6 Prvi in drugi posvet na temo »Izobraževanje učiteljev ob vstopu v tretje tisočletje«

Leta 1997 sta bila organizirana dva posveta na temo »Izobraževanje učiteljev ob vstopu v tretje tisočletje. Prvi posvet je potekal 6. in 7. 6. 1997. Ugotovitve in predloge tematske skupine iz junijskega dela posveta je zbral in pripravil dr. Darko Opara. To poročilo in podani sklepi so bili podlaga za drugi posvet, ki je bil v decembru. Na drugem posvetu, 4. 12., so se ukvarjali predvsem s področji sistemskih vprašanj, vsebinsko ravnjo izobraževanja učiteljev in spremembami metod poučevanja.

4.2.7 Konferenca o pravicah oseb z motnjami v duševnem razvoju

Društvo defektologov Slovenije je skupaj s Sožitjem, Zvezo društev za pomoč duševno prizadetim in Zvezo prijateljev mladine Slovenije, 22. in 23. 1. 2000 v Cankarjevem domu v Ljubljani organizirala Konferenco o pravicah oseb z motnjami v duševnem razvoju v Republiki Sloveniji. Namen konference je bilo prikazati njihov položaj glede na njihove pravice. Konferenca je potekala plenarno. Predavali so številni ugledni slovenski strokovnjaki, ob čimer je bilo omogočeno tudi aktivno vključevanje udeležencev. Na konferenci je med udeleženci prišlo do izmenjave mnenj in praktičnih izkušenj, prišli so tudi do skupnih točk, kar se tiče nejasnosti in do nekaterih odprtih vprašanj. Na nejasnosti in odprta vprašanja so udeleženci poskušali skupaj poiskati odgovore in čim boljše rešitve nanje. Pokrovitelja konference sta bila Informacijsko dokumentacijski center Sveta Evrope in Zavod za odprto družbo Slovenije.

4.3 Prizadevanja društva za odpravljanje neusklajenosti med podzakonskimi akti in inkluzivno politiko vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami

4.3.1 Delovni posvet »Skupaj ustvarjajmo novo vizijo«

V organizaciji Centra Dolfke Boštjančič - Drage pri Igu, Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve in skupnega organizacijskega odbora Društva defektologov Slovenije se je 2. in 3. 10. 2001 organiziral delovni posvet z naslovom »Skupaj ustvarjajmo novo vizijo«. Namen posveta je bilo izoblikovati novo in sodobno vizijo pomoči vsem osebam s posebnimi potrebami, ki so pomoči potrebne. Delo je potekalo po skupinah. Delovne skupine so skupaj iskale možnosti pomoči glede na specifičnost posebnih potreb skupine oseb s posebnimi potrebami, ki so jo obravnavale.

4.3.2 »Vzgoja in izobraževanje otrok z motnjo v duševnem razvoju včeraj, danes, jutri«

Zavod za usposabljanje Janez Levec je ob 90. obletnici svojega delovanja, dne 3. 4. 2002 organiziral enodnevni simpozij na temo »Vzgoja in izobraževanje otrok z motnjo v duševnem razvoju včeraj, danes, jutri«. Na simpoziju so s svojimi prispevki sodelovali predstavniki Društva defektologov Slovenije ter vidni predstavniki s področja specialne in rehabilitacijske pedagogike.

4.3.3 Uveljavljanje programov za predšolske otroke in zagotavljanje pogojev za vzgojo in izobraževanje mladostnikov s posebnimi potrebami

Med letoma 2002 in 2004 je bilo Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije s svojimi stališči posebej aktivno pri uveljavljanju novih programov za predšolske otroke in zagotavljanje pogojev za vzgojo in izobraževanje mladostnikov s posebnimi potrebami. V tem času je društvo preko dopisov, dveh internih pogovorov z Ministrom za šolstvo, znanost in šport, preko neuradnih pogovorov s predstavniki Ministrstva za šolstvo, znanost in šport in s predstavniki Zavoda RS za šolstvo in šport, opozarjalo na:

- problematiko zagotavljanja ustreznih programov (kontinuuma programov) za predšolske otroke s posebnimi potrebami (neizdelani programi) in za osebe z zmernimi, težjimi in težkimi motnjami v duševnem razvoju,
- nedoslednost pri izvajanju Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami,
- nedorečenost pri opredelitvi pogojev za izvajanje posameznih programov,
- pripravo mreže šol, za izvajanje programov za otroke s posebnimi potrebami,

- posodobitev in uskladitev podzakonskih aktov z novo koncepcijo vzgoje in izobraževanja,
- nove vloge, mesta in naloge defektologa.

4.3.4 »Mesto in vloga defektologa«

Društvo defektologov Slovenije je, skupaj s Pedagoško fakulteto Univerze v Ljubljani - Oddelkom za specialno in rehabilitacijsko pedagogiko, 1. 7. 2003 organiziralo okroglo mizo z naslovom »Mesto in vloga defektologa«. Z aktualno tematiko je želelo opozoriti na novo vlogo defektologa in spreminjanje le te ob usklajevanju z uvajanjem nove koncepcije vzgoje in izobraževanja oseb s posebnimi potrebami.

Organizacija okrogle mize je dosegla angažiranost širšega kroga teoretikov, praktikov in predstavnikov vladnih in drugih organizacij. Nekateri strokovni delavci so svoja strokovna stališča o temi okrogle mize poslali organizatorjem še v fazi organiziranja okrogle mize.

Strokovnjaki s področja defektologije so na okrogli mizi predstavili študijski program defektologije ter usposobljenost in kompetence po opravljeni diplomi. Ob tem so izpostavili pomembnejša nerešena vprašanja na področju skrbi za osebe s posebnimi potrebami. Ta predstavitev je služila za izhodišče razprave, po kateri so bili oblikovani številni sklepi in zaključki:

- Vloga defektologa – defektolog je nepogrešljiv strokovnjak ne zgolj na področju vzgoje in izobraževanja, ampak tudi na področjih terapevtskega in kliničnega dela (v bolnišnicah, zdravstvenih domovih, zavodih, svetovalnih centrih).
- Obseg dela defektologa – kompetence defektologa omogočajo povečanje obsega dela na celotno populacijo oseb s posebnimi potrebami v vseh starostnih obdobjih.
- Naloge defektologa – defektolog ni zgolj učitelj, vzgojitelj, ampak strokovnjak, ki reeducira, kompenzira in rehabilitira osebe s posebnimi potrebami v vseh obdobjih, za kar je potrebno pridobiti široko interdisciplinarno znanje že v okviru študija.

- Zgodnje odkrivanje in obravnava oseb s posebnimi potrebami – temeljni pogoj za uspešen razvoj otrok s posebnimi potrebami je čim zgodnejše odkrivanje kot naloga in pristojnost zdravstvenih institucij ter nudenje takojšnje pomoči in ustrezne obravnave tako otroku kot njegovemu okolju, zlasti družini.
- Neizkoriščene zakonodajne možnosti – zagotavljanje ustreznih možnosti in pogojev za vzgojo in izobraževanje je prepogosto odvisno od finančnih zmožnosti in odnosa do oseb s posebnimi potrebami posameznih občin in od nedorečene odgovornosti posameznih delovnih okolij.
- Nezadostno delovanje komisij za usmerjanje – člani komisij za usmerjanje usmerjajo otroke in mladostnike v programe, ki jih pogosto ne poznajo.
- Odrekanje temeljnih pravic odraslim osebam s posebnimi potrebami - zlasti odraslim osebam z zmernimi, s težjimi in težkimi motnjami v duševnem razvoju, ni omogočeno vseživljenjsko učenje.
- Kritika uresničevanja inkluzije - država jo uresničuje le na načelni ravni, saj je realizacija strokovno in finančno preobremenjujoča in zahtevna.
- Ostra kritika Ministrstvu za šolstvo in šport in Zavodu RS za šolstvo in šport - neustrezen odnos do oseb s posebnimi potrebami in do defektološke stroke (neudeležba na strokovnih in drugih srečanjih).
- Kritika pripravljenim izobraževalnim programom z nižjim izobrazbenim standardom – ti predvidevajo le reduciranje osnovnošolskega programa, s čimer ne upoštevajo značilnosti populacije oseb z lažjimi motnjami v duševnem razvoju.
- Ostra kritika novim normativom in standardom - ne upoštevajo nove paradigme in koncepcije vzgoje in izobraževanja.

Zaključki in sklepi okrogle mize »Mesto in vloga defektologa« so bili posredovani Ministrstvu za šolstvo in šport ter drugim odgovornim oziroma udeleženim organom in institucijam.

4.3.5 »Deinstitucionalizacija kot eden od pogojev vključevanja (inkluzije) oseb s posebnimi potrebami v socialno okolje«

Ob Evropskem letu invalidov (2003) je Društvo defektologov Slovenije v soorganizaciji s SOUS in Pedagoško fakulteto Univerze v Ljubljani - Oddelkom za specialno in rehabilitacijsko pedagogiko, oktobra 2003, v prostorih Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani organiziralo okroglo mizo z naslovom »Deinstitucionalizacija kot eden od pogojev vključevanja (inkluzije) oseb s posebnimi potrebami v socialno okolje«.

Udeležba okrogle mize je bila strokovno in interesno zelo pestra. Udeležilo se jo je 106 strokovnjakov teoretikov, praktikov, študentov in delavcev ter aktivistov različnih organizacij. Za izhodišča razprave so poskrbeli priznani slovenski strokovnjaki. Namen okrogle mize je bil priti do odgovorov na vprašanja, kaj je deinstitucionalizacija na vrednostni, sistemski in konkretni ravni.

Po kakovostno pripravljenih prispevkih in razpravi so udeleženci prišli do skupnega zaključka, da je deinstitucionalizacija mnogodimenzionalna in nima enoznačnega pojma. Če želimo razumeti deinstitucionalizacijo, je potrebno najprej razumeti kaj je institucija oziroma natančneje, kaj so prednosti in slabosti institucionalne skrbi za osebe s posebnimi potrebami. Šele nato lahko pravilno razumemo pojem deinstitucionalizacija, ki pomeni odpravljanje oziroma izboljšanje slabosti institucionalne skrbi. Deinstitucionalizacija je tako proces pri katerem si prizadevamo za:

- nadomeščanje in izboljšanje institucionalnih oblik dela z ustrežnejšimi oblikami dela,
- decentralizacijo in disperzijo dela (povečanje števila majhnih institucij v urbanih okoljih),
- povečanje vloge družine oziroma rejništva,
- socializacijo in humanizacijo pogojev življenja v institucijah,
- spreminjanje odnosov (razumevanje oseb s posebnimi potrebami, osredotočenost na posameznika kot celoto, njegove značilnosti, zmožnosti, potrebe, želje, interese in ne na njegove težave, motnje, ovire),

- pozitivno naravnost strokovnih delavcev (izhodišče za delo mora biti vedno v dobro in korist osebe s posebnimi potrebami),
- vseživljenjsko učenje (strokovnih delavcev in oseb s posebnimi potrebami),
- povečevanje vključenosti posameznika (povečevanje možnosti soodločanja, povečevanje moči naproti pasivnosti ipd.).

Ob razpravi so se udeleženci strinjali, da se deinstitutionalizacija uresničuje skladno s spreminjanjem stališč do oseb s posebnimi potrebami. Na praktični ravni pomeni uresničevanje deinstitutionalizacije v spremembah v praksi, ki so skladne s prenovo vzgoje in izobraževanja.

Udeleženci so si bili edini, da se deinstitutionalizacija v Sloveniji realizira že več kot 20 let, kljub temu pa so zaključili, da bo to gotovo dolg proces, ki ga bo potrebno razvijati še naprej.

Pomembno sporočilo okrogle mize je: ne deinstitutionalizirati institucije, temveč deinstitutionalizirati življenje v njej!

4.3.6 »Usmerjanje oseb s posebnimi potrebami«

Problematika usmerjanja oseb s posebnimi potrebami se je nenehno poglobljala. Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije je beležilo številna opozorila in probleme s strani izvajalcev. Zato je v sodelovanju z Državnim svetom RS, ob pomoči državnega svetnika dr. Zoltana Jana, v prvi polovici leta 2004 organiziralo javno okroglo mizo na temo »Usmerjanje otrok s posebnimi potrebami«. Okrogla miza je pomenila prispevek k razreševanju pereče problematike na področju usmerjanja oseb s posebnimi potrebami ter zagotavljanju ustreznih programov in pogojev, ki so v praksi in teoriji zavirali uspešno prenovo vzgoje in izobraževanja oseb s posebnimi potrebami. Po predstavljenih prispevkih in v razpravi so udeleženci izoblikovali enotno mnenje, da izkušnje novozgrajenega sistema vzgoje in izobraževanja kažejo tako dobre kot slabe strani. Opozorila okrogle mize zadevajo zlasti:

- nedorečenost procesa usmerjanja in vključevanja v programe,

- nujno potrebne posodobitve nekaterih podzakonskih aktov,
- okrepitev finančnih in kadrovskih pogojev za uspešno uresničevanje inkluzije
- preverjanje ustreznosti standardov in normativov,
- okrepitev strokovne pomoči in sodelovanja na vseh ravneh,
- poenostavitev postopkov usmerjanja (zlasti za otroke do treh let in v programe zgodnje obravnave zajeti tudi otroke, ki niso vključeni v predšolsko vzgojo),
- zagotavljanje ustrezne strokovne pomoči vsem otrokom in mladostnikom s posebnimi potrebami,
- program devetletke, ki učence razvršča v nivoje in je storilnostno naravnan.

Osrednje in temeljno sporočilo okrogle mize je bilo osredotočenost k otroku s posebnimi potrebami in utrjevanje strpnega sobivanja v različnosti, z zahtevo po nujnem medresorskem sodelovanju za uspešno reševanje tako zahtevne strokovne problematike.

Opozorila, ki so bila posredovana na posvetu so predstavljala izhodišča za nadaljnjo delo in aktivnosti Društva defektologov Slovenije/Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije na področju usmerjanja otrok s posebnimi potrebami.

Priprave na spremembe in dopolnitve šolske zakonodaje so bile glavnemu odboru društva dovolj močan argument, da so bili aktualni problematiki usmerjanja otrok s posebnimi potrebami namenjeni tudi XIII. izobraževalni dnevi specialne in rehabilitacijske pedagogike leta 2005. Društvo si je prav tako zadalo nalogo, da Ministra za šolstvo in šport (z utemeljenimi predstavitvami problematike v dopisu), zaprosi za razgovor.

Na sestanku v mesecu juliju 2005 na Ministrstvu za šolstvo in šport je bilo s strani ministrstva predlagano, da bodo probleme, odprta vprašanja in morda tudi predloge društva skupaj razreševali, saj je področje strokovnega dela z osebami s posebnimi potrebami izredno specifično. Dogovorjeno je bilo, da bo Ministrstvo za šolstvo in šport v jesenskem obdobju najprej pristopilo k

sistematičnemu preverjanju ustreznosti zakonodaje na našem področju in društvo povabilo k sodelovanju. V zvezi s tem je minister podal predlog o ustanovitvi strateškega sveta, katerih člani so tudi predstavniki društva, ki bi pomagal pri razreševanju omenjene problematike. Dogovor v letu 2005 ni bil realiziran.

V praksi so se leta 2006 zaostрили pogoji izobraževanja mladostnikov v posebnem programu po 21. letu. SOUS in društvo sta Ministru za šolstvo in šport poslala protestno pismo – ugovor na namero, da bo Ministrstvo za šolstvo po 21. letu starosti, izobraževanje mladostnikov prenesel na Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, ki naj bi prevzelo tudi usmerjanje te skupine dijakov. In nadalje na namero, da se mladostniki z motnjami v duševnem in telesnem razvoju po dopolnjenem 18. letu starosti izključijo iz oddelkov vzgoje in izobraževanja.

Skupaj s SOUS je društvo v maju 2006 opravilo razgovor z ministrom. Cilj razgovora je bilo seznaniti ministra s težavami na področju vzgoje in izobraževanja oseb s posebnimi potrebami. Pri tem je bilo izpostavljeno predvsem sledeče:

- »Izobraževanje otrok in mladostnikov z zmernimi, s težjimi in težkimi motnjami v duševnem razvoju do 26. leta starosti v okviru šolskega sistema oziroma v pristojnosti Ministrstva za šolstvo in šport RS.
- Zagotavljanje ustrezne pomoči otrokom z »mejnimi intelektualnimi sposobnostmi« v večinski osnovni šoli.
- Usmerjanje otrok s posebnimi potrebami, usmerjanje absolventov OŠPP v domove za učence in dijake z lažjimi motnjami v duševnem razvoju in mejno intelektualno sposobnostjo, usposobljenost komisij za usmerjanje in ustreznost zagotavljanja dodatne strokovne pomoči otrokom s posebnimi potrebami.
- Medsebojno sodelovanje med Ministrstvom za šolstvo in šport ter strokovnjaki na področju dela z osebami s posebnimi potrebami.« (Poročilo o delu 2006 - spletni vir).

Na srečanju je prišlo do dogovora o organizaciji strokovne diskusije o izvajanju posebnega programa v Državnem svetu v juniju 2006. Po sestanku je društvo sodelovalo na tiskovni konferenci.

4.3.7 »Izenačenje možnosti«

Z namenom predstavitve problematike izobraževanja oseb z zmernimi, s težjimi in težkimi motnjami v duševnem razvoju je Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije na pobudo ministra, dr. Milana Zvera, skupaj s SOUS in v sodelovanju z Državnim svetom, Ministrstvom za šolstvo in šport ter Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve, organiziralo posvet z naslovom »Izenačenje možnosti«. Na posvetu, ki je bil v prvi polovici leta 2006, je bila izpostavljena težava uresničevanja posebnega programa, zlasti kar se tiče izobraževanja za osebe z zmernimi, s težjimi in težkimi motnjo v duševnem razvoju med 18. in 26. letom. Izpostavljene so bile zahteve po:

- »izobraževanju mladostnikov z zmernimi, s težjimi in težkimi motnjami v duševnem razvoju v pristojnosti Ministrstva za šolstvo in šport RS
- opravljanju strokovnega izpita pedagoških delavcev
- strokovnem nadzoru izvajanja pedagoškega dela
- vpisu socialno varstvenih zavodov za usposabljanje v register in
- celodnevem šolanju (izobraževanja ni mogoče omejiti na 45 minut oziroma samo v dopoldanski čas).« (Poročilo o delu 2006 - spletni vir).

Te zahteve so služile za izhodišče nadaljnega dela društva na področju uresničevanja posebnega programa izobraževanja. Cilj posveta je bil, da oba pristojna ministrstva sprejmeta obveznosti povezane z izraženimi zahtevami, saj je le na tak način mogoče zagotoviti otrokom in mladostnikom z zmernimi, s težjimi in težkimi motnjami v duševnem razvoju enake možnosti in uveljavljanje njihovih pravic.

4.3.8 »Kje smo in kam gremo«

Komisija za razvoj področja in sekcija mobilnih specialnih in rehabilitacijskih pedagogov (MSRP) Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije sta 7. 11. 2006 v prostorih Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani, organizirali okroglo mizo z naslovom »Kje smo in kam gremo«. Namen okrogle mize je bil širokemu krogu sporočiti problematiko mobilne specialno pedagoške službe na vseh ravneh (predšolska vzgoja, osnovna šola, srednja šola, organizacijski vidik, statusni vidik). Pri tem povzemamo izpostavljene ključne težave:

- sprememba zakonodaje na področju šifranta poklica, tako da se omogoči mobilnemu specialnemu pedagogu izvajanje dodatne strokovne pomoči tudi v vrtcu
- Ministrstvo za šolstvo in šport nima jasno izdelane vizije o tem, kje naj bi bila locirana mobilno specialno pedagoška služba, kljub temu da priznava, da je le ta učinkovita in nujno potrebna
- potreba po boljših možnostih sodelovanja z učitelji, učenci in starši in večji možnosti po strokovnem izpopolnjevanjem
- zagotovitev zgornje obravnave (preusmeritvijo v program), ki ne zavisi od financiranja občine
- previsoka tedenska obveza (22 ur) glede na veliko razpršenost obravnav po vsej Sloveniji
- svetovanja staršem, učiteljem, vzgojiteljem niso ustrezno ovrednotena, saj niso vključena v izračun ur za delavno obveznost
- materialni pogoji za opravljanje mobilne specialne službe so neustrezni (uporaba lastnih telefonov, računalnikov, avtomobilov, pogosto neprimerni materialni pogoji na šolah)

Zaključki okrogle mize so bili posredovani Ministrstvu za šolstvo in šport RS, Republiškem zavodu za šolstvo, Uradu varuha človekovih pravic, Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani, medijem, objavljeni pa so bili tudi na spletnih straneh društva.

4.3.9 Sodelovanje na seji Državnega zbora in Državnega sveta s predlogi na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (ZUOPP) in Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFI).

Kasneje leta 2006 se je Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije udeležilo in sodelovalo na seji Državnega zbora in Državnega sveta s pripravljenimi pripombami in predlogi Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (ZUOPP) ter predlogi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFI). Društvo je na seji Državnega sveta posredovalo naslednje pripombe in predloge:

- »individualna obravnava (4. člen),
- program »mama« v predšolskem obdobju,
- predlogi in pripombe na problematiko mobilne obravnave,
- predlogi in pripombe na področju programov za otroke in mladostnike s pedopsihiatričnimi težavami in zasvojenimi z drogo ter
- predlog za spremembo 14. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, ki postavlja zavode za otroke s čustvenimi in vedenjskimi motnjami v inferiorni položaj v odnosu do ostalih programov.« (Poročilo o delu 2006 - spletni vir).

Od predlaganih pripomb sta bili na seji Državnega sveta sprejeti dve pripombi, ki sta bili kot predloga posredovana za obravnavo na 18. seji Odbora Državnega zbora RS za kulturo, šolstvo in šport. Na tej obravnavi pa predloga nista bila sprejeta, saj so po skrajšanem postopku sprejeli Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, takšnega kot je bil objavljen na spletu v času obravnave.

4.4 Izobraževanja

4.4.1 Skrb za strokovno izpopolnjevanje in izobraževanje v okviru tradicionalnih Izobraževalnih dni specialne in rehabilitacijske pedagogike/Defektoloških izobraževalnih dni

Med leti 1990 in 1993 je Društvo defektologov Slovenije skupaj s SOUS in Republiškim zavodom za šolstvo in šport organiziralo tri večje seminarje. Ti so bili v prvi vrsti namenjeni izobraževanju vodstvenih delavcev Zavodov za usposabljanje in vodjem strokovnih sekcij. Prvi seminar je bil organiziran v Topolšici, potekal je pod naslovom »Integracija«. V letu 1992 je bilo izobraževanje organizirano na temo »Novi predpisi s področja šolstva, socialnega varstva in zdravstva«. Izobraževanje je potekalo v Portorožu. Leto kasneje je bilo izobraževanje organizirano kot seminar, namenjeno pa je bilo spremljanju vzgojno izobraževalnega dela. Takšen je bil tudi naslov seminarja v letu 1993, organiziran pa je bil v Bovcu.

Takšna izobraževanja so spodbudila željo po organiziranju kontinuiranega, vsakoletnega izobraževanja - tudi za širši krog vseh zainteresiranih. V ta namen je društvo organiziralo v letu 1993 in 1994 dvodnevne seminarje. Ti so potekali pod imenom Defektološki izobraževalni dnevi in so bili namenjeni vsem strokovnim delavcem, ki se ukvarjajo z osebami s posebnimi potrebami. Širok krog zadovoljnih z organizacijo Defektoloških izobraževalnih dni (tako samih organizatorjev kot veliko število udeležencev) je kazalo potrebo po vsakoletni organizaciji izobraževanj v takšni obliki. Tako se je na II. defektoloških dnevih sklenilo, da se ti organizirajo vsako leto v maju in s tem je postala takšna oblika izobraževanja tradicionalna.

Tabela št. 1: Pregled organiziranja tradicionalnih Izobraževalnih dni specialne in rehabilitacijske pedagogike/Defektoloških izobraževalnih dni

Datum in kraj	Zap. št.	Naslov/tema izobraževalnih dni	Organizator
16., 17. 4. 1993, Portorož	I	»Vloga defektologa danes«	Društvo defektologov Slovenije, Pedagoška fakulteta v Ljubljani
22., 23. 4. 1994, Portorož	II	»Interdisciplinarni pristop v defektologiji«	Društvo defektologov Slovenije, Pedagoška fakulteta v Ljubljani
4. - 6. 5. 1995, Portorož	III	»Komunikacija«	Društvo defektologov Slovenije, Pedagoška fakulteta v Ljubljani
15. - 18. 5. 1996, Portorož	IV	»Defektolog v osnovni šoli«	Društvo defektologov Slovenije, Pedagoška fakulteta v Ljubljani
8. - 10. 5. 1997, Portorož	V	»Poklicno usposabljanje in zaposlov. mladostnikov s posebnimi potrebami«	Društvo defektologov Slovenije, družba CenterKontura
11. - 13. 5. 1998, Portorož	VI	»Timsko delo in usmerjanje oseb s posebnimi potrebami i- odkrivanje, diagnostika, usmerjanje«	Društvo defektologov Slovenije
13. - 15. 5. 1999, Portorož	VII	»Skrb za osebno rast«	Društvo defektologov Slovenije
18. - 20. 5. 2000, Portorož	VIII	»Izobraževanje mladostnikov in odraslih oseb s posebnimi potrebami«	Društvo defektologov Slovenije, Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani
22., 23. 5. 2001, Portorož	IX	»Strokovna in strateška operativna vprašanja pri uresničevanju nove šolske zakonodaje za področje otrok s posebnimi potrebami«	Društvo defektologov Slovenije, Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani
13. - 15. 5. 2002, Portorož	X	»Osebe s posebnimi potrebami v procesu inkluzije ter vloga defektologov in specializiranih institucij«	Društvo defektologov Slovenije, Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani, SOUS
22. - 24. 5. 2003, Rogla	XI	»Komplementarne metode za vzpodbujanje potencialov oseb s posebnimi potrebami«	Društvo defektologov Slovenije, Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani, SOUS
13. - 15. 5. 2004, Rogla	XII	»Novi programi - novi izzivi«	Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/ Društvo defektologov Slovenije, SOUS
9. - 11. 5. 2005, Debeli Rtič	XIII	»Usmerjanje otrok in odraslih s posebnimi potrebami in zagotavljanje ustrezne pomoči v različnih izobraževalnih programih«	Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/ Društvo defektologov Slovenije, SOUS, Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani
23. - 25. 3. 2006, Rogaška Slatina	XIV	»Preprečevanje sindroma izgorelosti na delovnem mestu«	Društvo defektologov Slovenije/ Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije

I. defektološki izobraževalni dnevi na temo »Vloga defektologa danes« (16. in 17. 4. 1993, Portorož)

Prvih izobraževalnih dni defektologov se je udeležilo 240 strokovnih delavcev in drugih ljudi. Udeleženci so poslušali referate in koreferate z naslednjih tematskih področij: spremenjena koncepcija vzgoje in izobraževanja, strokovni profil socialnega pedagoga in področja delovanja, nove oblike dela s starši, opisno ocenjevanje, obravnavanje šoloobveznih otrok s težavami v razvoju in edukaciji ter Kodeks etike defektologov Slovenije. Referate so predstavili strokovnjaki s Pedagoške fakultete v Ljubljani, koreferate pa drugi strokovni delavci, ki so teoretično izhodišče dopolnili s svojimi vsakodnevnimi izkušnjami iz prakse.

II. defektološki izobraževalni dnevi na temo »Interdisciplinarni pristop v defektologiji« (22. in 23. 4. 1994, Portorož)

Prvi dan seminarja so dopoldne potekali sestanki po sekcijah. Ostali čas se je namenil izobraževanju - spoznavanju novosti na področju stroke. Predstavljeni referati in koreferati, ki so se nanašali na temo »Interdisciplinarni pristop v defektologiji«. Na II. defektoloških izobraževalnih dnevih so sklenili, da bodo le ti postali tradicionalni in da bodo v bodoče trajali tri dni. Na izobraževalne dni so bili povabljeni tudi kolegi s Hrvaške. Izobraževalnih dni se je udeležilo 214 udeležencev.

III. defektološki izobraževalni dnevi na temo »Komunikacija« (4. - 6. 5. 1995, Portorož)

III. izobraževalne dneve je Društvo defektologov Slovenije organiziralo s pomočjo Pedagoške fakultete v Ljubljani. Slednja je poskrbela za strokovno plat in potek seminarja, društvo pa za tehnično stran organizacije. Udeležencem so bile predstavljene tudi pedagoške inovacije, sicer pa je bila rdeča nit izobraževanja komunikacija kot osnovni pogoj za pomoč osebam s posebnimi potrebami. Vsi prispevki so bili objavljeni tudi v reviji Defektologica Slovenica (3 (2)).

IV. defektološki izobraževalni dnevi na temo »Defektolog v osnovni šoli« (15. - 18. 5. 1996, Portorož)

V letu 1996 je Društvo defektologov Slovenije, skupaj z velikim organizacijskim prispevkom Pedagoške fakultete v Ljubljani, organiziralo izobraževalne dni istočasno z mednarodnim kongresom dežel Alpe Jadran. Udeleženci izobraževalnih dni oziroma obenem kongresa Alpe Jadran so se tako lahko seznanili z vlogo defektologa v osnovni šoli ne le v Sloveniji, ampak tudi v drugih državah iz prostora Alpe Jadran. Tuje prispevke na temo »Defektolog v osnovni šoli« so predstavljali strokovnjaki iz Avstrije, Italije, Hrvaške in Madžarske. Referati so se nanašali na področje diagnostike, interdisciplinarnega pristopa, monitoringa in evalvacije dela defektologa. Predstavljeni prispevki so bili objavljeni v Defektologici Slovenici (4 (1), 4 (2)).

V. defektološki izobraževalni dnevi na temo »Poklicno usposabljanje in zaposlovanje mladostnikov s posebnimi potrebami« (8. - 10. 5. 1997, Portorož)

Zaradi nenehnega povečevanja brezposelnosti v Sloveniji, zlasti med prvimi iskalci zaposlitve, še posebej velika problematika pa je bila pri zaposlovanju mladostnikov s posebnimi potrebami, je bila izbrana tema V. defektoloških izobraževalnih dni »Poklicno usposabljanje in zaposlovanje mladostnikov s posebnimi potrebami« zelo aktualna. Izobraževalni dnevi so potekali od 8. do 10. 5. 1997 v Portorožu v organizaciji Društva defektologov Slovenije in družbe CenterKontura. Organizirani so bili v obliki posveta/seminarja, kajti le na ta način je bilo mogoče pridobiti točke. Kot produkt prispevkov in razprav V. izobraževalnih defektoloških dni je prišlo do mnogih skupnih ugotovitev, predlogov in zaključkov. Ti so zlasti naslednji:

- potrebno je uvesti nacionalni program zaposlovanja invalidov
- zagotovitev temeljne poklicne izobrazbe za vse otroke in mladostnike s posebnimi potrebami po končanem šolanju na Osnovni šoli s prilagojenim programom (OŠPP), Zavodu za usposabljanje ali po končanem šolanju po rednem programu osnovne šole (OŠ)
- ukinitvev 11. člena drugega odstavka Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju (UL RS 12/96), saj je z nomenklaturou poklicev diskriminatoren do oseb s posebnimi potrebami

- posebna skrb pri usposabljanju in zaposlovanju mladostnikov s posebnimi potrebami za tiste, ki se ne morejo zaposliti v običajnem okolju, torej v širšem krogu trga dela in se zaposlujejo pod posebnimi pogoji, obenem pa se ne sme pozabiti na skupino otrok in mladostnikov, ki se izobražujejo v programih redne in prilagojene osnovne šole
- uvajanje in spodbujanje podjetij k posodobitvi tehnologije, ki bi omogočala lažjo zaposlitev oseb s posebnimi potrebami pod splošnimi ali posebnimi pogoji dela
- zagotovitev usklajenega delovanja različnih služb in resorjev, ki sodelujejo v procesu poklicnega usposabljanja in zaposlovanja
- zagotovitev ustrezne finančne, strokovne in systemske podpore države

Nekateri izmed predstavljenih prispevkov so bili objavljeni v strokovni reviji Defektologica Slovenica (5 (2). 7-62)).

VI. defektološki izobraževalni dnevi z naslovom »Timsko delo in usmerjanje oseb s posebnimi potrebami - odkrivanje, diagnostika, usmerjanje« (11. - 13. 5. 1998, Portorož)

Med 11. in 13. 5. 1998 so v hotelu Bernardin v Portorožu potekali VI. defektološki izobraževalni dnevi, kjer je predavalo petnajst priznanih slovenskih strokovnjakov. 209 udeležencev je v uvodnem delu seminarja poslušalo predstavitev nekaterih rešitev iz predloga novega Zakona o usmerjanju, poslušali so tudi predstavitev poročila kurikularne komisije za področje otrok s posebnimi potrebami. Predavatelji so v glavnem delu predstavili vloge posameznih strokovnjakov in staršev v procesu usmerjanja, predstavili pa so tudi pot do diagnoze ter posebnosti pri nekaterih skupinah otrok s posebnimi potrebami. Na seminarju je bil predstavljen še osnutek koncepcije razvoja vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami (nastal v sodelovanju Društva defektologov Slovenije in Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani), ki je služil kot pomembna strokovna opora za razvoj področja. Na VI. defektoloških izobraževalnih dnevih so udeleženci seminarja prišli do nekaterih skupnih zaključkov, priporočil, predlogov, zahtev in opozoril:

- izreden pomen timskega dela, ki je pri delu v Sloveniji sicer že prisotno, a ga je potrebno še dopolniti in izboljšati
- opozorilo predloga o pospešitvi obravnave Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami v Državnem zboru in njegovem čimprejšnjem sprejetju
- potrebno začeti s takojšnjo pripravo podzakonskih aktov v zvezi z učenci s posebnimi potrebami
- uresničevanje veljavne zakonodaje in iz tega izhajajočih pravic oseb s posebnimi potrebami v praksi (zagotovitev pomoči vsem osebam s posebnimi potrebami s strani države)
- priporočilo Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, da pripravi analizo dotedanjega razvrščanja otrok s posebnimi potrebami in z rezultati analize seznaniti Ministrstvo za šolstvo in šport
- napoved nadaljnjega sodelovanju Društva defektologov Slovenije in Pedagoške fakultete v Ljubljani pri oblikovanju strokovnih predlogov s področja odkrivanja, diagnostike in usmerjanja otrok s posebnimi potrebami (Konceptcija razvoja vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami).

VII. defektološki izobraževalni dnevi z naslovom »Skrb za osebnostno rast defektologinij/defektologov« (13. - 15. 5. 1999, Portorož)

Med 13. - 15. 5. 1999 so v Portorožu potekali tradicionalni VII. defektološki izobraževalni dnevi. Udeleženci so se v okviru seminarja na temo »Skrb za osebno rast« seznanili z različnimi tehnikami, metodami za obvladovanje stresnih situacij ter načini, kako se zavarovati pred poklicnim izgorevanjem. Po koncu izobraževalnih dni so bili tako organizatorji kot udeleženi zelo zadovoljni z obravnavano tematiko, saj je večina udeleženih vsakodnevno izpostavljena stresnim situacijam. Te ugotovitve dodatno podpirajo raziskave, ki so že bile narejene in so bile predstavljene na predavanjih. Udeleženci so na izobraževanju z argumenti podprli težnjo po razvijanju osebnosti vsakega posameznega zaposlenega, kajti le tako je mogoče dolgoročno pričakovati ustrezno nudenje pomoči vsem osebam s posebnimi potrebami. Na izobraževalnih dnevih je bila predstavljena še supervizija z namenom pomoči

pri profesionalnem spremljanju in ohranjanju kakovosti dela. Zaključke, sprejete na izobraževalnih dnevih, je podprl tudi sindikat SVIZ Konference zavodov za usposabljanje. Na izobraževalnih dnevih so imeli udeleženci tudi prvič možnost, da so se srečali z vso obstoječo ponudbo učbenikov, delovnih zvezkov in nekaterih didaktičnih pripomočkov za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje oseb s posebnimi potrebami.

Delo je potekalo v obliki plenarnih predavanj in v obliki delavnic v manjših skupinah pod vodstvom moderatorjev.

VIII. defektološki izobraževalni dnevi na temo »Izobraževanje mladostnikov in odraslih oseb s posebnimi potrebami« (18. - 20. 5. 2000, Portorož)

Med 18. - 20. 5. 2000 so se v Portorožu odvijali tradicionalni VIII. defektološki izobraževalni dnevi, ki jih je organizacijskemu odboru Društva defektologov Slovenije pomagala organizirati Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani. Tudi za VIII. izobraževalne dneve se je izbrala aktualna tema - izobraževanje mladostnikov in odraslih oseb s posebnimi potrebami. Obravnavana tema je posebej pritegnila učitelje in druge strokovnjake, ki se ukvarjajo z omenjeno populacijo. V teoretičnem delu so bili predstavljeni seminarji, ki so udeležencem pojasnili naslednja področja: problematika ter možnosti izobraževanja oseb s posebnimi potrebami, značilnosti in pristopi pri izobraževanju odraslih ter strategije, ki temeljijo na učenju in znanju za vse. Seminarje so predstavili priznani slovenski strokovnjaki in predavatelji. V okviru praktičnega dela seminarjev so se udeleženci seznanili s konkretnimi oblikami dela z odraslimi osebami s posebnimi potrebami.

Kot vsa leta, so se tudi na VIII. izobraževalnih defektoloških dnevih, oblikovala skupna stališča, ugotovitve in zaključki, ki so naslednji:

- vse oblike izobraževanja odraslih oseb s posebnimi potrebami potrebujejo večjo in intenzivnejšo podporo (vseživljenjsko učenje je nuja tudi pri osebah s posebnimi potrebami)
- posebno pozornost je potrebno nameniti razvijanju novih oblik in programov ter izboljšanju že obstoječih izobraževanj za odrasle
- izobraževanje odraslih oseb s posebnimi potrebami mora obsegati vse vsebine in ravni

- področje izobraževanja otrok s posebnimi potrebami je potrebno bolj povezati s področjem izobraževanja odraslih
- v okviru študija defektologije je potrebno uvesti predmet andragogiko, razmisliti pa tudi o možnosti specializacije na tem področju

IX. defektološki izobraževalni dnevi z naslovom »Strokovna in strateška operativna vprašanja pri uresničevanju nove šolske zakonodaje za področje otrok s posebnimi potrebami« (22., 23. 5. 2001, Portorož)

Dne 22. in 23. 5. 2001 sta Društvo defektologov Slovenije in Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani v Portorožu organizirala IX. defektološke izobraževalne dneve z naslovom »Strokovna in strateška operativna vprašanja pri uresničevanju nove šolske zakonodaje za področje otrok s posebnimi potrebami«. IX. izobraževalni dnevi so bili organizirani kot osrednja državna izobraževalna konferenca. Delo je bilo razdeljeno na tri sklope: predavanja, okroglo mizo in delo v skupinah. V sklopu predavanj so priznani slovenski predavatelji predstavili aktualna gledanja, dileme in probleme v povezavi z integracijo in inkluzijo. K udeležbi na okroglo mizo z naslovom »Vloga specializiranih šol in zavodov za usposabljanje ter nova šolska zakonodaja« so bili povabljeni predstavniki Ministrstva za šolstvo, znanost in šport (MŠZŠ), Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve (MDDSZ), Urada vlade RS za šolstvo, Urada Vlade RS za invalide, Zavoda RS za šolstvo, Centra za poklicno izobraževanje RS, Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani ter drugi strokovnjaki. Cilj okrogle mize je bilo soočenje z aktualnimi problemi in tako spodbuditev odgovornih k hitrejšemu uresničevanju pogojev skladnih z novo šolsko zakonodajo (Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami) in novo koncepcijo razvoja vzgoje in izobraževanja. Nadaljevanje razprave okrogle mize je bilo predvideno na naslednjih, X. defektoloških izobraževalnih dnevih. V okviru tretjega sklopa izobraževalnih dni - dela v skupinah, se je v razpravah po skupinah obravnavala problematika opisa strokovnega naziva poklica profesor/profesorica defektologije in njegovi praktični uporabi na področju šolstva, zdravstva in sociale. Namen razprave je bilo dopolniti in uskladiti opise.

X. defektološki izobraževalni dnevi na temo »Osebe s posebnimi potrebami v procesu inkluzije ter vloga defektologov in specializiranih institucij« (13. - 15. 5. 2002, Portorož)

Na državni izobraževalni konferenci 2002 oziroma na X. izobraževalnih dnevih defektologov, ki so potekali med 13. in 15. 5. 2002 v Portorožu, so predavali predavatelji s Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani in predstavniki aktivov šol oziroma zavodov. V številnih referatih so udeležencem predstavili sedanje stanje v zvezi s procesom inkluzije ter podali nove smernice in razvojne usmeritve, skladne s potrebami populacije, strokovnimi trendi ter družbenimi in etičnimi usmeritvami pri delu s posebnimi potrebam. Kot na vsakih izobraževalnih dnevih so se tudi na X. srečanju v Portorožu oblikovali nekateri zaključki. Ti so bili vezani na temo izobraževanja, torej na inkluzijo oziroma vključevanje:

- izobraževanje učiteljev in drugih strokovnih delavcev, ki delajo z osebami s posebnimi potrebami ni zadostno, prav tako ni zadostno seznanjanje širše javnosti v zvezi z vključevanjem vseh oseb s posebnimi potrebami v šolski sistem
- formalno - pravna podlaga za uresničevanje inkluzije je sicer boljša in omogoča več kot pred sprejetjem novega zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, vendar je še vedno pomanjkljiva (kot naprimer dolgo usklajevanje podzakonskih aktov)
- ob formalno - pravni podlagi je potrebna še materialna in finančna podpora za uresničevanje inkluzije v praksi
- preoblikovanje specializiranih ustanov v regionalne centre kot središča pomoči, ki bi s timsko obravnavo nudile pomoč osebami s posebnimi potrebami na vseh ravneh preko individualiziranih programov
- vztrajanje pri doslednem uresničevanju Nacionalnega strateškega plana vzgoje in izobraževanja oseb s posebnimi potrebami s strani Društva defektologov Slovenije

XI. defektološki izobraževalni dnevi z naslovom »Komplementarne metode za vzpodbujanje potencialov oseb s posebnimi potrebami« (22. - 24. 5. 2003, Rogla)

V duhu Evropskega leta invalidov (2003) so bili organizirani tudi XI. defektološki izobraževalni dnevi. V treh dnevih so imeli udeleženci možnost spoznati in se seznaniti s komplementarnimi metodami za razvijanje komunikacije in motorike ter metodami za spodbujanje socialnega in čustvenega razvoja oseb s posebnimi potrebami. Prvi dan izobraževalnih dni so se udeleženci seznanili s strokovnimi podlagami, dosežki in novostmi pri delu z osebami s posebnimi potrebami. Drugi dan so se lahko aktivno udeležili delavnic (vsak udeleženec je lahko izbral dve), na katerih so spoznali komplementarne metode za vzpodbujanje potencialov oseb s posebnimi potrebami. Zadnji dan pa so bili predstavljeni prispevki strokovnjakov, ki so se nanašali na primere »dobre prakse« pri vzpodbujanju potencialov oseb s posebnimi potrebami.

XII. izobraževalni dnevi specialne in rehabilitacijske pedagogike/defektološki izobraževalni dnevi na temo »Novi programi - novi izzivi« (13. - 15. 5. 2004, Rogla)

Aktualno dogajanje je vplivalo na tematiko in organiziranje XII. izobraževalnih dni. Udeleženci so se seznanili z novostmi na področju usmerjanja otrok s posebnimi potrebami in spremenjenih vlogah učiteljev, vzgojiteljev, specialnih in rehabilitacijskih pedagogov in seveda staršev. Predstavljene so bile tudi novosti na področju vzgoje in izobraževanja oseb z zmerno, s težjo in težko motnjo v duševnem razvoju. V plenarnem delu in delu v obliki devetih različnih delavnic so strokovnjaki s teoretičnega in praktičnega vidika razjasnili marsikatero nejasnost pri usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, odprla pa so se tudi nova vprašanja in nerešeni problemi. Eno od izpeljanih delavnic (»Avtizem, dejavniki in predsodki«) sta pripravila in vodila gosta - strokovnjaka iz tujine, kar je obogatilo izobraževalne dneve.

XIII. defektološki izobraževalni dnevi/Izobraževalni dnevi specialne in rehabilitacijske pedagogike z naslovom »Usmerjanje otrok in odraslih s posebnimi potrebami in zagotavljanje ustrezne pomoči v različnih izobraževalnih programih« (9. - 11. 5. 2005, Debeli Rtič)

Več kot 180 udeležencev izobraževalnih dni se je v predstavljenih prispevkih teoretikov in praktikov seznanilo z novostmi na področju usmerjanja otrok s posebnimi potrebami ter s spremenjenimi vlogami staršev, učiteljev, vzgojiteljev

ter specialnih in rehabilitacijskih pedagogov. Predstavljene so bile tudi novosti na področju vzgoje in izobraževanja otrok in odraslih s posebnimi potrebami. Zelo pomemben del izobraževalnih dni je bila razprava, za katero so sedmi slovenski strokovnjaki s področja specialne in rehabilitacijske pedagogike postavili izhodišča. Razprava je odprla številna etična, strokovna, medresorska in organizacijska vprašanja v zvezi z usmerjanjem in izvajanjem vzgoje in izobraževanja oseb s posebnimi potrebami.

A. Na področju usmerjanja oseb s posebnimi potrebami ta vprašanja zadevajo naslednje:

- »težave pri pridobivanju soglasij staršev za usmeritev otroka in za vključitev v posamezne programe
- dolgotrajnost postopka do začetka izvajanja programa v škodo otroka, ob tem, da imajo člani komisij za usmerjanje malo časa za kakovostno diagnosticiranje
- težave v zvezi z ustreznostjo usmeritve glede na vrste in stopnje motenj
- pritiske šol in staršev na že izdane odločbe
- potrebno je ugotavljanje ustreznosti usmeritve in izvajanje le te
- člani komisij za usmerjanje bi morali imeti licenco.«

(Kastelic L., 2005, 110).

B. Vprašanja s področja programov vzgoje in izobraževanja:

- »programe za posamezne skupine oseb s posebnimi potrebami je potrebno vključiti v doslej obstoječe programe
- pripraviti je potrebno manjkajoče programe
- izvesti evalvacije za uvedene programe
- potrebno je proučiti prehajanje med programi
- omejevanje izvajanja zaradi finančnih razlogov na ravni države in občin itd.«

(Kastelic L., 2005, 110).

Za izboljšanje in odpravljanje omenjenih težav si je društvo zadalo naslednje naloge:

- prošnja za pogovor z ministrom dr. Zverom z namenom seznanitve zgoraj opisane problematike s področja vzgoje in izobraževanja oseb s posebnimi potrebami
- oblikovanje delovne skupine za pripravo konkretnih predlogov sprememb in dopolnitev z utemeljitvami (na področju zakonodaje, dela komisij za usmerjanje, programov za vzgojo in izobraževanje oseb s posebnimi potrebami, izobraževalnih programov kadra in na področju Kodeksa etike)
- organiziranje razprave v zvezi s spremembami in dopolnitvami pravil stroke - Kodeksa etike specialnih in rehabilitacijskih pedagogov

XIV. defektološki izobraževalni dnevi/izobraževalni dnevi specialne in rehabilitacijske pedagogike na temo »Preprečevanje sindroma izgorelosti na delovnem mestu« (23. - 25. 3. 2006, Rogaška Slatina)

Specialni in rehabilitacijski pedagogi in drugi delavci, ki delajo z osebami s posebnimi potrebami, se pri svojem delu vsakodnevno srečujejo s ponavljajočimi stresnimi situacijami, ki so zaradi velike strokovne in etične odgovornosti izjemno obremenjujoče. Iz tega je nujno potrebno olajšati pogoje dela in ustvariti ustrezno klimo za strokovne delavce, obenem pa si prizadevati za ohranjanje in razvijanje osebnosti vsakega zaposlenega, kajti le na tak način lahko vsak posameznik, ki dela z osebami s posebnimi potrebami izpolnjuje svoje poslanstvo. V tem duhu so bili izpeljani XIV. izobraževalni dnevi, na katerih so priznani strokovnjaki s svojimi praktičnimi in teoretičnimi prispevki udeležencem ponudili:

- prepoznavanje stresa in znakov izgorevanja
- načini spoznavanja samega sebe
- poznavanje tehnik za obvladovanje stresa in kako odpraviti stresorje
- samopomoč in pomoč sodelavcem ob prepoznavanju znakov izgorevanja na delovnem mestu

Kot zaključek izobraževalnih dni je društvo podalo predlog, da ustanove zagotovijo svojim strokovnim delavcem pomoč v obliki supervizije, napovedali pa so tudi, da si bodo še naprej prizadevali za osebno rast specialnih in

rehabilitacijskih pedagogov in drugih delavcev, ki delajo z osebami s posebnimi potrebami.

4.4.1.1 Sekcijska priznanja

Posebej slavnostni dogodek na izobraževalnih dnevih je podelitev sekcijskih priznanj. Za ta namen se vedno pripravi poseben slavnostni program, ki ga praviloma pripravi in izvede vsako leto druga ustanova s področja stroke.

Od leta 1993 naprej, kolikor dolgo se organizirajo Izobraževalni dnevi specialne in rehabilitacijske pedagogike/Defektološki izobraževalni dnevi, predstavniki posamezne sekcije podelijo priznanje izbranim posameznikom, ki so s svojim delom posebej prispevali k razvoju na področju ene ali več strokovnih sekcij. Razpis za nagrade razpiše Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije, izbor nagrad pa opravijo upravni odbori strokovnih sekcij.

4.4.2 Znanstvena in strokovna revija Defektologica Slovenica-Specialna in rehabilitacijska pedagogika

Nenazadnje je tudi redno izdajanje revije Defektologica Slovenica-Specialna in rehabilitacijska pedagogika namenjeno izobraževanju, poglobljanju in razširjanju znanja na področju teorije in prakse s področja defektologije/specialne in rehabilitacijske pedagogike. Kot osrednja in edina znanstvena in strokovna revija je prioriteto namenjena strokovnjakom, ki delajo na področju oseb s posebnimi potrebami kot tudi širšemu krogu ljudi, ki jih to področje zanima.

Bralec si v vsaki številki lahko pridobi znanja z različnih področjih, prakse in teorije, na različnih ravneh. V prvem delu, ki je strogo znanstveno naravnano del revije, si lahko bralec poglobi znanstvena in teoretična znanja, podobno tudi v drugem delu, ki je nekoliko manj strogo znanstveni del, vendar kljub temu enako pomemben. V tretjem delu revije, imenovanem »iz prakse za prakso« si lahko bralec pridobi številna praktična znanja. Četrta rubrika revije pa bralcu

poleg obvestil društva, ponuja še informacije o knjižnih novicah, mnenjih, ocenah in recenzijah strokovnih knjig ter ga seznanja z aktualnimi, novimi diplomskimi nalogami iz oddelka specialne in rehabilitacijske pedagogike s Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani.

Vsak bralec v reviji lahko najde dovolj raznolikih člankov in sicer na takšni ravni (vsebinskem sklopu rubrik) kot ga zanima. Kakorkoli že, revija Defektologica Slovenica-Specialna in rehabilitacijska pedagogika je namenjena objavljanju izsledkov raziskav, strokovnim razpravam, poročilom, mnenjem, odzivom iz prakse, življenja in dela specialnih in rehabilitacijskih pedagogov in objavljanju temeljnih dokumentov. Vsak zainteresirani zagotovo najde v njej veliko zanimive vsebine.

4.5 Dan specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Dan defektologov Slovenije

Za povezovanje svojih članov glavni odbor Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije vsako leto organizira tradicionalna enodnevna srečanja svojih članov, torej specialnih in rehabilitacijskih pedagogov ter socialnih pedagogov. Po dolgoletni tradiciji se srečanja praviloma organizirajo zadnji petek v mesecu septembru.

Soorganizator in s tem tudi nosilec programa tradicionalnega stanovskega srečanja je vedno ena od šol ali zavodov s področja izobraževanja in usposabljanja oseb s posebnimi potrebami. Zato je srečanje v njenem okolju.

Srečanja potekajo tako, da se v dopoldanskem delu srečanja organizira uradni - svečani del, ki se praviloma prične s prepletanjem kulturnega programa in nagovorov (predsednika/ice društva, pomembnejših predstavnikov na občinski ravni, s področja kulture, vidnejših organizacij, združenj, častni član društva ipd.). Posebnost svečanega dela so podelitve plakete Antona Skale ter priznanja mentorjem in učencem/dijakom, za najboljša otroška oziroma mladinska glasila. Najvišja priznanja na področju stroke prejmejo posamezni strokovnjaki (lahko različnih strok) ali ustanove, ki so posebej zaslužni za razvoj

stroke. Kriteriji za najboljša otroška oziroma mladinska glasila pa poleg estetskega in vsebinskega izrazja upoštevajo tudi posebnosti posameznih skupin učencev oziroma mladostnikov. Po koncu svečanosti je organiziran kulturni del, ko si udeleženci ogledajo znamenitosti mesta in okolice. Družabni popoldan z glasbenim programom je odvisen od idej soorganizatorja in možnosti, ki jih ponuja sam kraj srečanja.

Tabela št. 2: Pregled organiziranih tradicionalnih enodnevnih srečanj specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/defektologov Slovenije

Datum	Zaporedna št.	Kraj srečanja A) uradni - svečani del B) družabni del	Število podeljenih		Pomoč glavnemu odboru društva pri organizaciji srečanja
			plaket Antona Skale	priznanj najboljšim glasilom	
1990	III	Krško	16 posamezniki		OŠ dr. Mihajla Rostoharja
1991	IV	Moravci	16 posamezniki		OŠ IV Murska Sobota
1992	V	Bled	15 posamezniki		OŠ Antona Janše Radovljica
24.09.1993	VI	A) Festivalna dvorana, Ljubljana B) Izobraževalni center OZN, Tacen	7 posamezniki	4	Ni dosegljivega vira
30.09.1994	VII	A) Delavski dom v Zagorju ob Savi B) Hotel Medijske toplice	7 posamezniki	5	OŠ dr. Slavka Gruma, Zagorje ob Savi
29.09.1995	VIII	A) Hotel Evropa, dvorana Kino-podjetja Celje B) Modra dvorana »Celjanka«, Celjski sejem	7 posamezniki	4	OŠ Glazija, Celje
27.09.1996	IX	A) Primorsko dramsko gledališče B) Športni park Nova Gorica (OŠ Fran Erjavec) in HIT-ova hotela v Novi Gorici (Perla in Park hotel)	6 posamezniki 1 zavod/šola	6	OŠ Kozara, Nova Gorica
26.09.1997	X	A) Narodno gledališče Maribor B) Snežni stadion pod Pohorjem	6 posamezniki 1 zavod/šola	3	OŠ Gustava Šiliha Maribor
25.09.1998	XI	A) Kulturni center Janeza Trdine, Novo mesto B) Dolenjske Toplice	6 posamezniki 1	3	OŠ Dragotina Ketteja Novo mesto, Konferenca ZU,

			zavod/šola		VIZ Višnja Gora
01.10. 1999	XII	A) Kulturno kongresni center Avditorija, Portorož B) Strunjan	6 posamezniki 1 zavod/šola	6	CU Elvire Vatovec - Strunjan, CKSG Portorož
29.09. 2000	XIII	A) Kulturni center Delavski dom B) Kulturni center Delavski dom v Zagorju ob Savi	6 posamezniki 1 zavod/šola	6	OŠ dr. Slavka Gruma, Zagorje ob Savi
28.09. 2001	XIV	A) Ptuj B) Dornava	3 posamezniki 1 zavod/šola	6	Zavod dr. Marijana Borštnarja Dornava
27.09. 2002	XV	A) Koncertna dvorana v Postojnski jami B) Jamska restavracija, Postojna	5 posamezniki 1 zavod/šola	7	CU inv. otrok Janka Premrla Vojka, Vipava, OŠ Miroslava Vilharja, Postojna, Vzgojni zavod (VZ) Logatec, VZ Planina, VDC Postojna
27.09. 2003	XVI	A) Veržej B) Veržej	6 posamezniki 1 zavod/šola	Ni doseg-ljivega vira	VIZ Veržej
24.09. 2004	XVII	A) Kulturni dom Črna na Koroškem B) podzemlje Pece (turistični rudnik, muzej), etnografski muzej v Črni, Kulturni dom Črna	6 posamezniki 1 zavod/šola	6	CUDV Črna na Koroškem
30.09. 2005	XVIII	C) Stanovska dvorana ljubljanskega gradu D) Ljubljana	6 posamezniki 1 zavod/šola	7	Zavod za usposabljanje (ZU) Janez Levec, Ljubljana
29.09. 2006	XIX	C) Črnomelj D) Črnomelj	6 posamezniki	6	OŠ Minke Šobar, Črnomelj

4.6 Organiziranje športnih tekmovanj

Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije si je skozi vsa leta svojega delovanja med leti 1990 in 2006 prizadevalo za organizacijo športnih tekmovanj za vse zaposlene na področju skrbi za osebe s potrebnimi potrebami. Pri realizaciji športnih srečanj

so društvu pri organizaciji pomagali SVIZ Slovenije Konference zavodov za usposabljanje in SOUS.

Sprva so se športna srečanja organizirala v okviru srečanja defektologov. Od leta 2000 naprej se organizirajo ločeno, zaradi lažje organizacije in udeležbe športnih iger in stanovskih srečanj. Z letom 1999 so se športna tekmovanja prvič organizirala v dveh delih - zimskem in letnem delu.

V zimskem delu tekmovanj se zvrstijo tekmovanja v eni do dveh disciplinah - v alpskem smučanju (veleslalom) in občasno še v nordijskem (tek na smučeh).

Letni del športnih tekmovanj tradicionalno obsega organizacijo tekmovanj v dveh ali treh športnih panogah (odbojka, tenis, kegljanje). Udeleženci se potegujejo za ekipni in posamičen uspeh.

Podeljivanje zaključnih športnih priznanj je najpogosteje potekalo na družabnem, popoldanskem delu tradicionalnih srečanjih specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/defektologov Slovenije.

Tabela št. 3: Pregled organiziranih športnih tekmovanj za specialne in rehabilitacijske pedagoge/defektologe v letih med 1992 in 2006

Datum in kraj dogajanja	Vrsta / panoga tekmovanja	Organizacija tekmovanja
1992 Bled (prvič organizirano v okviru V. srečanja defektologov)	1. zaključno športno tekmovanje v dveh panogah (kegljanje, odbojka)	OŠ Antona Janše Jesenice
24. 9. 1993 Tacen pri Ljubljani (organizirano v okviru VI. srečanja defektologov)	2. zaključno športno tekmovanje v dveh panogah (kegljanje, odbojka)	ni dosegljivih podatkov
30. 9. 1994 Zagorje ob Savi (organizirano v okviru VII. srečanja defektologov)	Zaključno športno tekmovanje v odbojki razglasitev rezultatov štirih športnih panog	OŠ dr. Slavka Gruma, Zagorje ob Savi
28. in 29. 9. 1995 (organizirano v okviru VIII. srečanja defektologov)	Zaključno športno tekmovanje v treh športnih panogah (odbojki, tenisu, kegljanju); razglasitev rezultatov na družabnem delu srečanja defektologov	OŠ Glazija, Celje
1996 (v okviru IX. srečanja defektologov Slovenije)	tekmovanje v treh panogah (tenis, kegljanje, odbojka)	ni dosegljivih podatkov
25. 9. 1997 (organizirano v okviru X. srečanja defektologov)	tekmovanje v treh panogah (tenis, kegljanje, odbojka)	SVIZ Slovenije Konference zavodov za usposabljanje, SOUS, Društvo defektologov Slovenije, OŠ Gustava Šiliha Maribor
24. in 25. 9. 1998, Dolenjske	Zaključno športno tekmovanje v	SVIZ Slovenije Konference

Toplice pri Novem mestu (organizirano v okviru XI. srečanja defektologov)	treh panogah (tenis, kegljanje, odbojka)	zavodov za usposabljanje, SOUS, Društvo defektologov Slovenije, VIZ Višnja Gora
A) zimski del 13. 3. 1999, Kobla B) jesenski del 30. 9. 1999, Strunjan (organizirano v okviru XII. srečanja defektologov)	A) 1. državno prvenstvo v veleslalomu B) tekmovanje v treh panogah (tenis, kegljanje, odbojka)	SVIZ Slovenije Konference zavodov za usposabljanje, SOUS, Društvo defektologov Slovenije
A) zimski del 11. 3. 2000, Rogla B) jesenski del 23. 9. 2000, Škofja Loka	A) 2. državno prvenstvo v veleslalomu B) tekmovanje v treh panogah (tenis, kegljanje, odbojka)	SVIZ Slovenije Konference zavodov za usposabljanje, SOUS, Društvo defektologov Slovenije
A) zimski del 7. 4. 2001, Kanin B) jesenski del - 6. 10. 2001, Škofja Loka 22. 9.	A) 3. državno prvenstvo v veleslalomu B) tekmovanje v treh panogah (tenis, kegljanje, odbojka)	SVIZ Slovenije Konference zavodov za usposabljanje, SOUS, Društvo defektologov Slovenije
A) zimski del preložene na zimo 2003 B) jesenski del 5. 10. 2002, Veržej	A) pomanjkanje snega - izvedba v letu 2003 B) tekmovanje v treh panogah (tenis, kegljanje, odbojka)	SVIZ Slovenije Konference zavodov za usposabljanje, SOUS, Društvo defektologov Slovenije, VIZ Veržej
A) zimski del 1. 3. 2003, Kobla B) jesenski del 6. 10. 2003, Ljubljana	A) 4. državno prvenstvo v veleslalomu B) tekmovanje v treh panogah (tenis, kegljanje, odbojka)	SVIZ Slovenije Konference zavodov za usposabljanje, SOUS, Društvo defektologov Slovenije
A) zimski del 13. 3. 2004, Kanin B) jesenski del ni bil izveden	A) 5. državno prvenstvo v veleslalomu	SVIZ Slovenije Konference zavodov za usposabljanje, SOUS, Društvo defektologov Slovenije
A) zimski del - 12. 3. 2004, Janina pri Rogaški Slatini B) jesenski del 8. 10. 2005, Škofja Loka	A) 6. državno prvenstvo v veleslalomu B) tekmovanje v treh panogah (tenis, kegljanje, odbojka)	SVIZ- Konferenca zavodov za usposabljanje Slovenije, SOUS, Društvo defektologov Slovenije
A) zimski del - 11. 3. 2006, Kobla B) jesenski del - ni bil izveden	A) 7. državno prvenstvo v veleslalomu	SVIZ - Konferenca zavodov za usposabljanje Slovenije, SOUS, Društvo defektologov Slovenije

V nadaljevanju bomo predstavili še nekatere druge dosegljive podatke športnih tekmovanj:

Športne igre za delavce zavodov – zimski in jesenski del iger leta 1999

V soorganizaciji SVIZ Slovenije Konference zavodov za usposabljanje, SOUS in Društva defektologov Slovenije so se organizirala športna tekmovanja.

Prvi, zimski del tekmovanj, je obsegal državno prvenstvo v veleslalomu. Takšno tekmovanje se je v letu 1999 organiziralo prvič in izkazalo se je za

zelo uspešno. Zaposleni so tekmovali v treh kategorijah glede na starost ter za ekipni uspeh. Zimski del se je odvijal na Kobli, dne 13. 3. 1999.

Drugi del športnih iger za delavce zavodov se je odvijal jeseni, natančneje dne 30. 9. 1999 v Portorožu, v okviru XII. srečanja defektologov Slovenije. Tekmovalci so tekmovali v treh panogah (tenis, kegljanje, odbojka) kot posamezniki in ekipno.

Športne igre za delavce zavodov – zimski in letni del iger leta 2000

V soorganizaciji SVIZ Konference zavodov za usposabljanje, SOUS in Društva defektologov Slovenije so se organizirala športna tekmovanja v okviru zimskega in letnega dela športnih tekmovanj. Prvi, zimski del tekmovanj, je potekal na Rogli. Dne 11. 3. 2000 se je 109 udeležencev zimskega dela pomerilo v veleslalomu za ekipni in posamični uspeh. Drugi del športnih iger za delavce zavodov se je odvijal 23. 9. 2000 v Škofji Loki. Letnega dela se je udeležilo 150 tekmovalcev, ki so tradicionalno tekmovali v treh panogah (tenis, kegljanje, odbojka) kot posamezniki in ekipno.

Športne igre za delavce zavodov – zimski in letni del iger leta 2001

SVIZ Konferenca zavodov za usposabljanje, SOUS in Društvo defektologov Slovenije so leta 2001 organizirali športne igre. Zimski del je potekal 7. 4. 2001 na Kaninu. Tam so se udeleženci pomerili v smučanju - tretjem državnem prvenstvu v veleslalomu. Delavke in delavci zavodov so tekmovali v treh starostnih kategorijah za posamičen in ekipni uspeh. Letni del športnih iger, ki se je organiziral četrtič, je potekal 6. 10. 2001 v Škofji Loki. Delavke in delavci zavodov za usposabljanje so se tradicionalno pomerili v treh panogah - odbojki, kegljanju, tenisu. Letnega dela športnih iger se je udeležilo 91 tekmovalk in tekmovalcev.

Športne igre za delavce zavodov od leta 2002 do 2006

Težave organizatorjev (delovanje in obstoj SOUS, obremenitve predstavnikov, zadolženih za organizacijo iger, vremenske neprilike in priprava pravil športnih tekmovanj), so vplivale na organizacijo in izvedbo

športnih iger, ter posredovanje poročil. Vse tri organizacije so vseskozi skrbele v toliko, da se je tradicija športnih iger delavcev zavodov ohranila.

4.7 Izvedba razpisov in priznanja društva

Društvo defektologov Slovenije/Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije vsako leto razpisuje naslednje razpise:

4.7.1 Razpis Antona Skale

Razpis organizira posebna komisija društva - komisija za plakete Antona Skale. Namenjen je podelitvi plaket Antona Skale, ki so najvišja društvena priznanja s področja specialne in rehabilitacijske pedagogike. Prejmejo jih posamezniki in ustanove, ki so s svojim, bodisi teoretičnim, bodisi praktičnim delom pomembno prispevali pri delu s posebnimi potrebami. Posameznik ali organizacija lahko plaketo Antona Skale prejme/jo samo enkrat. Izjemoma se plaketo lahko podeli tudi po smrti dobitnika.

V letu 1993 je bilo sprejeto, da se podeljuje do sedem plaket Antona Skale, v letu 1996 je bilo to pravilo dopolnjeno tako, da se od tedaj podeljuje do šest plaket za posameznike in po eno za ustanove. (sklep občnega zbora 1996).

Plakete Antona Skale se svečano podelijo na uradnem delu tradicionalnega vsakoletnega enodnevnega srečanju specialnih in rehabilitacijskih pedagogov/defektologov ob kratki obrazložitvi oziroma utemeljitvi zaslužnosti in prijetnem programu. Plaketa obsega umetniško upodobljen portret Antona Skale in zapis dobitnika.

4.7.2 Razpis za izbor posebej uspešno oblikovanih (»najkvalitetnejših«) otroških oziroma mladinskih glasil zavodov in šol

Razpis za izbor posebej uspešno oblikovanih (»najkvalitetnejših«) otroških oziroma mladinskih glasil zavodov in šol razpisuje posebna komisija Društva

specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije, to je komisija za izbor otroških in mladinskih glasil. Pri izboru se upošteva vsebinski, oblikovni ter likovni vidik glasil. Priznanja se podeli največ šestim posebej uspešno oblikovanim glasilom. (sklep občnega zbora 1999). Priznanja izbranih otroških oziroma mladinskih glasilo se, prav tako kot plakete Antona Skale, vsakoletno podeljujejo na svečanem delu tradicionalnega vsakoletnega srečanja specialnih in rehabilitacijskih pedagogov/defektologov. Na srečanju so glasila tudi razstavljena.

Tabela št. 4: Seznam dobitnikov plaket Antona Skale in podeljenih priznanj za posebej uspešno oblikovana otroška oziroma mladinska glasila

Leto podelitve	Dobitniki plaket Antona Skale	Podeljena priznanja za najboljša glasila
1990	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ivanka Breznik 2. Marija Gruškovanjak 3. Olga Hajdinjak 4. Jožica Hvalec 5. Slava Ipavic 6. Francka Jakič 7. Ivan Kovač 8. Vilma Kralj 9. dr. Marija Lipužič 10. Vilko Mazi 11. Vera Nardin 12. Zdravko Omerza 13. Frančiška Pelicon 14. Zora Pipan 15. dr. Janez Vivod 16. Alfonz Zeilhofer 	Ni dosegljivega vira
1991	<ol style="list-style-type: none"> 1. Silva Bezjak 2. Cilka Dimec- Žerdin 3. Silva Grilanc- Kitek 4. Jože Hederih 5. Zdravko Jeras 6. Ljudmila Juvan 7. Franjo Knafelc 8. Franci Kovačič 9. Marjan Kukec 10. Marjan Lačen 11. Pavla Leben 12. Marija Martič 13. Majda Schmidt 14. Adalberzt Slekovec 15. Ljudmila Tevž 16. Liza Vranc 	Ni dosegljivega vira
1992	<ol style="list-style-type: none"> 1. Martina Bevc 2. Milan Bobinski 	Ni dosegljivega vira

	<ul style="list-style-type: none"> 3. Amalija Gartner 4. Marija Golob 5. Jana Gverič 6. Slavka Heglovič 7. Lilijana Hribar 8. Bruno Kocbek 9. Josipina Kralj 10. Valentin Kralj 11. Leopolda Lukič 12. Dušan Parazajda 13. Nikolaja Penko 14. Elizabeta Sabolič 15. Cvetka Uranker 	
1993	<ul style="list-style-type: none"> 1. Stanislav Kavčič 2. dr. Darko Opara 3. dr. Zora Radšel 4. Dragica Smrdelj 5. Jurij Svolfšak 6. Tone Turšič 7. Tereza Žerdin 	<ul style="list-style-type: none"> 1. »Enter« (ZU Janeza Levca Ljubljana) 2. »Medvedje novice« (Bolnišnična šola, OŠ Ledina Ljubljana) 3. »Solze in smeh« (ZDU mladine Črna na Koroškem) 4. »Sožitje« (Center slepih in slabovidnih dr. Antona Kržišnika, Škofja Loka)
1994	<ul style="list-style-type: none"> 1. Milenko Rosič 2. Silva Fužir 3. dr. Ivan Škoflek 4. Ivan Ivanuša 5. Nada Žemva 6. Marija Prelog 7. Kristjan Stergar 	<ul style="list-style-type: none"> 1. »Razmišljanje in valovi Mure« (VIZ Veržej) 2. »Studenček« (CU invalidnih otrok Janka Premrla Vojka, Vipava) 3. »Pomlad, jesen, zima« (Center Dolfke Boštjančič, Ig) 4. »Kresničke« (OŠPP Brežice) 5. »Imajo me radi« (OŠ Glazija, Celje)
1995*	<ul style="list-style-type: none"> 1. Hermina Bavčar 2. Bogo Jakopič 3. Jožica Klun 4. Irena Mrše Lorger 5. Pavel Smolej 6. Ema Škerjanc Ogorevc 7. Milena Vukmirovič 	<ul style="list-style-type: none"> 1. »Pikapolonica in čas brez zvonca« (OŠ Minke Namestnik, Slovenska Bistrica) 2. »Plamenček« (OŠ Roje, Domžale) 3. »Polžek« (ZU Janeza Levca, Ljubljana) 4. »Zvezdni prah« (VIZ Višnja Gora) <p>*(podelitev nagrajenih glasil je potekala izjemoma v letu 1996)</p>
1996*	<ul style="list-style-type: none"> 1. Angela Bezjak 2. Jože Dolenc 3. Marinka Mastnak 4. Martina Polšič 5. Rudi Podkrajšek 6. Miha Rotar 7. CUDV Črna na Koroškem 	<ul style="list-style-type: none"> 1. »Nej gre use u PMD« (Prehodni mladinski dom, Jarše) 2. »Studenček« (CU invalidnih otrok Janka Premrla Vojka, Vipava) 3. »Šota (OŠ Ivan Cankar, Vrhnika) 4. »Naša prva knjiga« (OŠ Kozara, Nova Gorica) 5. »Glasilo, ki še vedno išče ime« (VDC Tončke Hočevar) 6. »Naša misel« (Zavod za slepo in slabovidno mladino, Ljubljana) <p>*(izjemoma so bila podeljena še 4 nagrajena glasila iz leta 1995)</p>
1997	<ul style="list-style-type: none"> 1. Milica Klokočovnik 2. Nikolaja Leskovar 3. Erika Perišin 4. Simon Potočnik 5. Branka Prosnik 6. Brigita Volmut 7. OŠ Kozara, Nova Gorica 	<ul style="list-style-type: none"> 1. »Potepinček« (VZ Planina) 2. »Rad imej« (Center za izobraževanje in usposabljanje (CIU) Tolmin) 3. »Zvončki« (OŠ Milke Šobar, Črnomelj)
1998	<ul style="list-style-type: none"> 1. Stane Florjančič 2. Leopoldina Šegel 3. Darinka Tancer 4. Ljudmila Likar 5. Marija Mihelčič 6. Truda Kampuš 	<ul style="list-style-type: none"> 1. »Planet off« (Zavod za gluhe in naglušne, Ljubljana) 2. »Naše novice« (OŠ Glazija, Celje) 3. »Naša misel« (Zavod za slepo in slabovidno mladino, Ljubljana)

	7. Mladinski dom Maribor	
1999	1. Mirjanka Hafner 2. Tomaž Jereb 3. dr. Majda Končar 4. dr. Egidija Novljan 5. dr. Fedor Pečak 6. Anton Uranker 7. Center za korekcijo sluha in govora Portorož	1. »Pod gradom« (ZU Janez Levec, Ljubljana) 2. »Obala« (CU Elvire Vatovec, Strunjan) 3. »Pikapolonica« (OŠ Helene Puhar, Kranj) 4. »Zvezdni prah« (VIZ Višnja Gora) 5. »Naš prijatelj« (Zavod za gluhe in naglušne, Ljubljana) 6. »Studenček« (CU invalidnih otrok, Kamnik)
2000	1. Ivo Gerbec 2. Marija Pavlič 3. Janko Praprotnik 4. Anamarija Remiaš 5. Milojka Srebrnič Gyorfi 6. Brigita Urh 7. OŠ dr. Slavka Gruma, Zagorje ob Savi	1. »Planet off« (dijaška skupnost Zavoda za gluhe in naglušne, Ljubljana) 2. »Studenček« (CU invalidnih otrok Janka Premrla Vojka, Vipava) 3. »Naš list« (OŠ dr. Slavka Gruma, Zagorje ob Savi) 4. »Mavrica IV.« (OŠ Murska Sobota) 5. »Fčela« (OŠ dr. Janka Šlebingerja, Gornja Radgona) 6. »Biserne ribice in utrinki« (Center za korekcijo sluha in govora, Portorož)
2001	1. Jože Horvat 2. dr. Stane Košir 3. Metka Šter 4. OŠ Glazija, Celje	1. »Polževa pot« (VDC Polž, Maribor) 2. »Obala« (CU Elvira Vatovec, Strunjan) 3. »Pod Gradom« (ZU Janeza Levca, Ljubljana) 4. »Razmišljanja« (VIZ, Veržej) 5. »Naše življenje« (ZU invalidne mladine, Kamnik) 6. »Kresničke« (OŠPP, Brežice)
2002	1. Roman Brvar 2. Marija Heberle Perat 3. Ema Šujica 4. Ivanka Vidovič 5. Darinka Žnidarič 6. ZU Janeza Levca, Ljubljana	1. »Studenček« (CU invalidnih otrok Janka Premrla Vojka, Vipava) 2. »Pod gradom« (ZU Janeza Levca, Ljubljana) 3. »Naša misel« (Zavod za slepo in slabovidno mladino, Ljubljana) 4. »Fčela« (OŠ dr. Janka Šlebingerja, Gornja Radgona) 5. »Polžek« (ZU Janeza Levca, Ljubljana - Jarše) 6. »Petka« (Sonček - Zveza društev za cerebralno paralizo) 7. »Solze in smeh« (CUDV Črna na Koroškem)
2003	1. Karl Destovnik 2. Sonja Hrabar 3. Franc Markelj 4. Marija Meolic 5. mag. Jan Ulaga 6. Marjetke Vukašinovič 7. VIZ Veržej	Ni dosegljivega vira
2004	1. Tatjana Murn 2. Nives Zovko 3. Nataša Švara 4. Marija Pustoslemšek 5. Borko Radešček 6. Danijela Puncer 7. OŠ Gustava Šiliha Maribor	1. »Rad imej« (CIU Tolmin) 2. »Studenček« (CU invalidnih otrok Janka Premrla Vojka, Vipava) 3. »Čipke« (CIU Nikolaja Pirnata, Idrija) 4. »Solze in smeh« (CUDV Črna na Koroškem) 5. »Razmišljanja« (VIZ Veržej) 6. »Naša misel« (Zavod za slepo in slabovidno mladino, Ljubljana)
2005	1. Slavica Barborič 2. dr. Andreja Barle Lakota 3. Jožef Batistič 4. Nataša Dmitrovič 5. Zdenka Kolbe 6. Ivanka Srebot 7. CU invalidnih otrok Janka Premrla Vojka, Vipava	Ni dosegljivega vira

2006	<ol style="list-style-type: none"> 1. mag. Valerija Bužan 2. Tanja Majer 3. Marjeta Mlakar Agrež 4. Marija Pušnik 5. Tatjana Somrak 6. Angela Ščap 	<ol style="list-style-type: none"> 1. »Grajske novice« (Prevzgojni dom Radeče) 2. »Naše življenje« (ZU invalidne mladine Kamnik) 3. »Stopinjice« (CUDV Dobrna) 4. »Mulc« (ZU Janeza Levca, Ljubljana) 5. »Šolsko glasilo« (Dvojezična OŠ Il. Lendava) 6. »Mavrica« (Druga OŠ Žalec)
------	--	---

4.7.3 Razpis za priznanja strokovnih sekcij

Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije vsako leto razpisuje skupen razpis za podelitev priznanj strokovnih sekcij za posameznike, ki so s svojim delom posebej prispevali k razvoju na enem ali več področjih strokovnih sekcij. Podelitev priznanj strokovnih sekcij društva posameznikom se vsako leto podeljuje na Izobraževalnih dnevih defektologov/Izobraževalnih dnevih specialne in rehabilitacijske pedagogike v maju.

4.7.4 Razpis natečaja z naslovom »Prometna vzgoja malo drugače« za najboljše likovne izdelke učencev s posebnimi potrebami

Ob vsakoletnih - stalnih razpisih, Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije občasno razpisuje še druge razpise.

Društvo je omenjen natečaj s prometno vzgojno vsebino razpisalo večkrat - prvič v šolskem letu 1997/98 in nato še v šolskih letih 1998/99, 1999/00, 2000/01 in 2002/03. Razpis je namenjen izboru najboljših likovnih izdelkov otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami iz slovenskih zavodov za usposabljanje.

4.8 Obveščanje svojih članov in širše javnosti

4.8.1 Sprotno pisno obveščanje članov o najpomembnejših dogodkih in novicah v Obvestilih Društva defektologov Slovenije in SOUS

Skupaj s SOUS je društvo izdajalo Obvestila oz. interni bilten za informiranje članov. Kot pove že ime samo, imajo Obvestila namen obveščanja o najpomembnejšem društvenem dogajanju pa tudi o dogodkih od drugod. Vsebinsko zajemajo Obvestila aktualne novice s področja društvenih dejavnosti, zajemajo pa tudi poročila in novice o dogodkih in dejavnosti posameznih strokovnih sekcij ter zavodov, šol in drugih ustanov in organizacij s področja skrbi za osebe s posebnimi potrebami. Obvestila so za člane društva brezplačna. Najpogosteje so izhajale štiri številke letno.

Leta 1991 so Obvestila dobila novo podobo. Do takrat so obstajala in izhajala že 26 let, v različnih časovnih zamikih vse od ustanovitve skupnosti zavodov. Kmalu so dobila novo podobo, podobo biltena, značilno zelene barve društva in SOUS.

Tabela št. 5: Izdajanje Obvestil - urejeno po kronologiji od leta 1991 do 2006

Leto izdaje	Letnik	Število izdanih števil
1991	ni dosegljivega vira	4
1992	ni dosegljivega vira	4
1993	ni dosegljivega vira	ni dosegljivega vira
1994	ni dosegljivega vira	ni dosegljivega vira
1995	ni dosegljivega vira	ni dosegljivega vira
1996	ni dosegljivega vira	ni dosegljivega vira
1997	letnik I	4
1998	letnik II	4

1999	letnik III	4
2000	letnik IV	4
2001	letnik V, IV	4
2002	letnik VI, V	4
2003	Ni izšlo	
2004	letnik XI in VIII	1
2005	letnik XI in VIII	1
2006	ni izšlo	-

4.8.2 Spletna stran Društva defektologov Slovenije/Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije (<http://www.drustvo-defektologov.si/>)

Z namenom izboljšanja informiranja svojih članov ter predstavitvi Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije/ tudi širšemu krogu ljudi je društvo v letu 1999 oblikovalo spletno stran s svojo predstavitvijo. Na tej spletni strani je lahko uporabnik našel osnovne podatke o društvu, njegovem delovanju, založniški dejavnosti in tudi aktualne informacije o izobraževanjih in usposabljanjih na področju oseb s posebnimi potrebami v Sloveniji.

V letu 2004 in 2005 je spletna stran društva doživela prenovo. Naslov spletne strani je ostal enak. Podoba pa je v obliki beležke, po kateri lahko »listamo« in prebiramo o dogodkih in prireditvah povezanih s področjem, o osnovnih informacijah o društvu, novostih, izobraževanju, založniški dejavnosti. Spletna stran društva je skozi ves čas, od njenega prvega oblikovanja do danes, obdržala rdečo nit obveščanja svojih članov in drugih uporabnikov in je z letom 2006 nadomestila Obvestila. Od prenove v letu 2004 - 2005 je spletna stran zelo podobna današnjemu izgledu, vsebinsko pa se hitro bogati. Redno obveščanje o aktualnih dogodkih v rubriki »Aktualno« po zaključenem koledarskem letu roma v rubriko »Arhiv«. Slednji je, zaradi vse bolj ažurnega objavljanja mnogih aktualnih dogodkov tekočega leta, posledično tudi vse bogatejši.

4.9 Založništvo

4.9.1 Strokovne revije

Defektologica Slovenica-Specialna in rehabilitacijska pedagogika je osrednja in edina znanstvena in strokovna revija za področje defektologije/specialne in rehabilitacijske pedagogike v Sloveniji. Revijo skupaj izdajajo Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije, SOUS ter Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani - oddelek za specialno in rehabilitacijsko pedagogiko v povezavi z založnikom družbo CenterKonturo. Defektologica Slovenica-Specialna in rehabilitacijska pedagogika izhaja periodično od leta 1993 naprej. Z izjemo let 1993 in 1994, ko sta izšli dve številki, izhaja revija v treh številkah letno - aprilski, septembrski in decembrski. Revija se izdaja v nakladi 500-ih izvodov.

Tabela št. 6: Izdajanje revije Defektologice Slovenice-Specialne in rehabilitacijske pedagogike (kronološko razvrščene izdaje s številom izvodov na leto, finančno podporo pri izdajanju revije, izdajatelji revije in naklada)

Leto izida	Število izdanih številk	Letnik (VOL.)	Finančna podpora	Naklada
1993	2	1	* ni dosegljivega vira	*
1994	2	2	*	*
1995	3	3	*	*
1996	3	4	*	*
1997	3	5	- Ministrstvo za znanost in tehnologijo RS - Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve RS	500 izvodov
1998	3	6	- Ministrstvo za znanost in tehnologijo RS - Ministrstvo in šolstvo in šport RS	500 izvodov
1999	3	7	- Ministrstvo za znanost in tehnologijo RS - Ministrstvo in šolstvo in šport RS	500 izvodov
2000	3	8	- Ministrstvo za znanost in tehnologijo RS - Ministrstvo in šolstvo in šport RS	500 izvodov
2001	3	9	- Ministrstvo in šolstvo znanost in šport RS	500 izvodov
2002	3	10	- Ministrstvo in šolstvo znanost in šport RS	500 izvodov
2003	3	11	- Ministrstvo in šolstvo znanost in šport RS	500 izvodov

2004	3	12	- Ministrstvo in šolstvo znanost in šport RS	500 izvodov
2005	3	13	- Ministrstvo za šolstvo in šport RS - Javna agencija RS za raziskovalno dejavnost	500 izvodov
2006	3	14	- Ministrstvo za šolstvo in šport RS - Javna agencija RS za raziskovalno dejavnost	500 izvodov

Vsebinsko je strokovna revija razdeljena na štiri dele. Uvodniku sledijo trije sklopi - raziskovalni in teoretični prispevki kot prvi sklop (strogo znanstveno naravnani del), strokovni in pregledni članki kot drugi sklop in tretji sklop »iz prakse za prakso«. V četrtem delu se izmenjujejo naslednje vsebine: obvestila društva, knjižne novice, mnenja, ocene in recenzije ter seznam diplomskih nalog iz oddelka specialne in rehabilitacijske pedagogike Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani. Vsebinski sklopi ostajajo nespremenjeni že od samega začetka izdavanja revije. Revija Defektologica Slovenica-Specialna in rehabilitacijska pedagogika je namenjena objavljanju izsledkov raziskav, strokovnim razpravam, poročilom, mnenjem, odzivom iz prakse, življenja in dela specialnih in rehabilitacijskih pedagogov in objavljanju primarnih dokumentov. Vsaka številka revije je dodatno popestrjena z ilustracijami otrok s posebnimi potrebami iz različnih vzgojno izobraževalnih ustanov. Namenjena je širokemu krogu ljudi, še posebej in prioritarno pa vsem, ki se pri svojem delu srečujejo z osebami s posebnimi potrebami.

4.9.2 Priročniki

»Omrežje in imenik organizacij za vzgojo, izobraževanje, usposabljanje, delo in varstvo oseb s posebnimi potrebami v Republiki Sloveniji« (Obvestila, 1998) je priročnik, ki je dopolnitev in izpopolnitev izdaje »Omrežje in imenik zavodov«, ki ga je društvo izdalo leta 1990. Izpopolnjeno publikacijo so skupaj izdali Društvo defektologov Slovenije, SOUS in Zavod Republike Slovenije za šolstvo v letu 1998. Priročnik iz leta 1998 je informativne narave. Uporabniki v njem lahko izvejo o naslovih, programih in kratko zgodovino zavodov in organizacij, ki se ukvarjajo z vzgojo, izobraževanjem, usposabljanjem, delom in/ali varstvom oseb s posebnimi potrebami. Namenjen je širokemu krogu ljudi, torej ne zgolj

pedagoškim in svetovalnim kadrom ter staršem otrok s posebnimi potrebami, ampak tudi drugim zainteresiranim.

4.9.3 Katalogi

Društvo defektologov Slovenije in Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Slovenije sta skupaj organizirala natečaj za izbor najboljših likovnih izdelkov z naslovom »Tudi mi smo tu...« za otroke in mladostnike slovenskih zavodov za usposabljanje. Po prvem natečaju in razstavi izdelkov je društvo v letu 1998 izdalo katalog k razstavi »Prometna vzgoja malo drugače«.

4.9.4 Publikacije

Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije je kot samostojni založnik ali kot sozaložnik v letih 1990 do 2006 izdal naslednje publikacije:

- »Pravila Društva defektologov Slovenije, Pravilnik o priznanjih Društva defektologov Slovenije, Kodeks etike Društva defektologov Slovenije, Program dela Društva defektologov Slovenije 1998-2002 ter Organi Društva defektologov Slovenije za obdobje 1998-2002. (1999)
- Priprava Konceptije razvoja vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi vzgojno izobraževalnimi potrebami v Sloveniji (avtor dr. Mirko Galeša), Definiranje oseb s posebnimi vzgojno izobraževalnimi potrebami (avtorica dr. Egidija Novljan, dr. Dora Jelenc, dr. Marija Kavkler) in povzetek pisnih pripomb članov komisije DDS k gradivu (1999).
- Omrežje in imenik organizacij za vzgojo, izobraževanje, usposabljanje, delo in varstvo oseb s posebnimi potrebami v RS - skupaj z Zavodom RS za šolstvo in SOUS- leto izdaje (1998).
- Zbornike za VI., VIII., IX., defektološke izobraževalne dneve:
 - Timsko delo in usmerjanje oseb s posebnimi potrebami (1998)
 - Izobraževanje mladostnikov in odraslih oseb s posebnimi potrebami - skupaj s Pedagoško fakulteto (2000)

- Strokovna in strateško operativna vprašanja pri uresničevanju nove šolske zakonodaje za področje otrok s posebnimi potrebami - skupaj s Pedagoško fakulteto (2001)
- Pravice oseb z motnjami v duševnem razvoju - skupaj z Zvezo prijateljev mladine in s Sožitjem (2000)
- Zbornik referatov - Družbena skrb za vzgojo, izobraževanje in socialno varstvo oseb s posebnimi potrebami - 10 let kasneje - skupaj s Skupnostjo organizacij za usposabljanje in Pedagoško fakulteto (2000)
- Katalogi natečaja »Prometna vzgoja drugače« za šolska leta 1997-1998, 1998-1999, 1999-2000 - skupaj z Zavodom RS za šolstvo in Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu RS.«

(Destovnik K., 2002, 106).

- Zbornik prispevkov in referatov okrogle mize z naslovom »Usmerjanje oseb s posebnimi potrebami in vključevanje v programe« 2004 skupaj z Državnim svetom RS
- Izdaja rednega društvenega Glasila

4.10 Kulturna dejavnost

4.10.1 Organizacija likovnih razstav s prometno vzgojno vsebino

Kot plod sodelovanja Društva defektologov Slovenije s hamburškimi policijskimi prometni mi učitelji, je društvo v letu 1997 organiziralo dve razstavi likovnih izdelkov osnovnošolskih učencev iz Hamburga. Društvo je ti razstavi, pod pokroviteljstvom nemškega veleposlaništva, organiziralo na Pedagoški fakulteti v Ljubljani (2. - 20. 9. 1997) in na Pedagoški fakulteti v Mariboru (24. 10. - 15. 11. 1997). Ta izkušnja je vzpodbudila željo po podobnem projektu v Sloveniji in s tem k organizaciji razpisa natečaja za najboljše likovne izdelke s prometno vzgojno vsebino tudi za slovenske učence s posebnimi potrebami. Do realizacije razpisa je prišlo prvič v šolskem letu 1997/98 in nato še v šolskih letih 1998/99, 1999/00, 1999/00, 2000/01 in 2002/03.

Namen likovnega natečaja je spodbuditi ustvarjalnost otrok in mladih s posebnimi potrebami in z likovno govorico spregovoriti o prometni vzgoji in varnosti v cestnem prometu.

Najboljše izdelke prvega natečaja iz leta 1997/98, ki je potekal pod naslovom »Tudi mi smo tu...« so razstavili v Ljubljani (2. - 17. 11. 1998, galerija Hermes Softlab) in v Hamburgu. V galeriji Hermes Softlab so 17. 11. 1998 nagrajencem prvega likovnega natečaja podelili tudi nagrade in priznanja. Razstava najboljših likovnih izdelkov drugega natečaja je bila organizirana med 10. 2. in 2. 3. 2000. Tretji natečaj je nosil naslov »Hočem živeti«. Izdelki otrok so bili razstavljeni med 19. 3. in 7. 4. 2001 v galeriji Hermes Softlab v Ljubljani. Podelitev nagrad za najboljše likovne izdelke se je odvijala 4. 4. 2001 v isti galeriji. Četrty likovni natečaj je potekal pod naslovom »Bodi previden«, peti razpis likovnega natečaja pa pod naslovom »Otroci vidijo drugače«. Razstava nagrajenih likovnih izdelkov petega natečaja je bila organizirana v zgodovinskem atriju Mestne občine Ljubljana, v času med 29. 9. do 11. 10. 2003.

Društvo defektologov Slovenije je natečaje in razstave organiziralo skupaj s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Slovenije in Zavodom RS za šolstvo.

4.10.2 Organizacija likovnih del odraslih z motnjami v duševnem razvoju

Društvo defektologov Slovenije je v sodelovanju s Pedagoško fakulteto v Ljubljani in Univerzo v Heidelbergu med 4. in 26. 11. 1999 na Pedagoški fakulteti v Ljubljani organiziralo razstavo likovnih del odraslih oseb z motnjo v duševnem razvoju, ki ustvarjajo v delavnici »De la tour« iz Treffna na avstrijskem Koroškem.

4.11 Pokroviteljstvo in sopokroviteljstvo

4.11.1 Sopokroviteljstvo slovenske Abilympiade

Center za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem je 8. in 9. 10. 1999 organiziral prvo slovensko Abilympiado. Kot eden izmed pokroviteljev jo je podprlo tudi Društvo defektologov Slovenije.

Podobno je društvo tudi v letu 2001 podprlo, obenem pa tudi sodelovalo na Abilympiadi Slovenije 2001, ki se je odvijala v Celju.

Društvo defektologov Slovenije je tako podpiralo slovensko Abilympiado kot sopokrovitelj.

4.11.2 Pokroviteljstvo pri udeležbi slovenske ekipe na Abilympiadi na Češkem

Društvo defektologov Slovenije je kot pokrovitelj podpiralo udeležbo slovenske ekipe, ki se je leta 2000 udeležila Abilympiade na Češkem.

4.11.3 Pokroviteljstvo likovne kolonije v Črni na Koroškem

V Črni na Koroškem se od leta 1993 naprej organizira likovna kolonija, ki je namenjena otrokom in mladostnikom ter njihovim mentorjem iz zavodov in oddelkov za usposabljanje. Likovna kolonija se je v Črni na Koroškem organizirala prvič leta 1993 in nato še v naslednjem letu. Leta 1994, ko se je likovna kolonija organizirala drugič, so sklenili, da se bo od tedaj naprej kolonija redno organizirala kot bienale, torej vsako drugo leto.

Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije je kot (so)pokrovitelj podpiralo II, III., V., VI. in VII. likovno kolonijo:

Izdelki II. likovne kolonije 1994 so bili razstavljeni na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani.

Otvoritev razstave leta 1996 na III. likovni koloniji v Črni na Koroškem je bila 30. 6. 1996. Sodelovali so otroci in mladostniki zavodov za usposabljanje iz Hrvaške, Avstrije in Slovenije

Med 23. in 25. 5. 2000, 21. in 23. 5. 2002 ter v letu 2004 je Center za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem organiziral V., VI. In VII. likovno kolonijo za otroke in mladostnike ter njihove mentorje iz slovenskih zavodov in oddelkov za usposabljanje. Zadnji dan likovne kolonije so mladi ustvarjalci svoja dela razstavili v galeriji. K VI. likovni koloniji so bili povabljeni še varovanci in njihovi mentorji iz sorodnih ustanov iz sosednjih držav Italije, Hrvaške in Avstrije. Hrvaška in Avstrija sta se na povabilo odzvali.

Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije, Zavod RS za šolstvo in Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve so bili pokrovitelji V. in VI. likovne kolonije.

4.11.4 Pokroviteljstvo likovnega bienala

Dne 19. 4. 2005 je OŠ dr. Slavka Gruma iz Zagorja ob Savi organizirala likovni bienale za učence osnovnih šol s prilagojenim programom. Društvo je ob tem sodelovalo kot pokrovitelj projekta.

4.11.5 Pokrovitelj III. srečanje ORFF-ovih skupin

III. Srečanje ORFF-ovih skupin, ki je namenjeno otrokom, mladostnikom in odraslim osebam s posebnimi potrebami, je potekalo 17. 11. 2005. Društvo je srečanje podprlo kot pokrovitelj.

4.12 Mednarodno povezovanje in sodelovanje

4.12.1 Sodelovanje z deželami Alpe Jadran

Ne glede na družbene okoliščine so problemi, povezani s skrbjo za osebe s posebnimi potrebami, med vsemi državami oziroma deželami iz prostora Alpe Jadran podobni. Z namenom odpravljanja teh težav in želji po izboljšanju skrbi za osebe s posebnimi potrebami se je razvilo sodelovanje z deželami iz prostora Alpe Jadran. S tem razlogom se organizirajo različne oblike povezovanja, sodelovanja, izobraževanja, izmenjave praktičnih izkušenj, gradiv ipd. Za uresničevanje vsega tega se organizirajo letna srečanja. Praviloma ta srečanja vsako leto pripravi druga dežela. Vsakih nekaj let se srečanja organizirajo kot kongres.

a) Mednarodna srečanja dežel Alpe Jadran

7. in 8. 9. 1993 so se predstavniki Društva defektologov Slovenije udeležili posveta v okviru dežel Alpe Jadran. Posvet je potekal v Udinah pod naslovom »Težja prizadetost«. Italijani so predstavili njihovo definicijo težje prizadetosti in multidisciplinarno intervencijo, slovenska stran pa je predstavila svojo prakso s področja dela s težje prizadetimi osebami iz Zavoda na Koroškem ter multidisciplinarni pristop in specialno pedagoško obravnavo pri rehabilitaciji otrok z zmerno, težjo in najtežjo motnjo.

Tudi v letu 1995 je društvo sodelovalo na mednarodnem srečanju Alpe Jadran. Srečanje je potekalo v Gorici (Italija) 10. in 11. 2. 1995 na temo »Igra, igrača, handicap«. Udeležilo se ga je sedem slovenskih predstavnikov, izmed katerih so trije še posebej aktivno sodelovali z vnaprej pripravljenimi igrami, programom igralnega koticčka in teoretičnim uvodom srečanja.

V letu 1995 je potekal v Sloveniji delovni razgovor o pripravah in organizaciji srečanja Alpe Jadran za leto 1996. Tega leta se je srečanje Alpe Jadran organiziralo v Sloveniji v okviru defektoloških izobraževalnih dni (15. - 18. 5. 1996). Ti so se v ta namen »podaljšali« na štiri dni. Še istega leta je v okviru srečanja defektologov (27. 9. 1996) istočasno potekalo delovno srečanje Alpe Jadran, ki je bilo ocenjeno kot zelo pozitivno.

b) Priprava, organizacija in izvedba mednarodnih kongresov dežel Alpe Jadran

Mednarodni kongres dežel Alpe Jadran - 1990 (18. - 20. 10. 1990, Ljubljana)

V okviru VI. komisije delavne skupnosti Alpe Jadran je v Cankarjevem domu v Ljubljani potekal posvet z naslovom »Družbena skrb za vzgojo, izobraževanje in socialno varnost razvojno motenih otrok in mladostnikov - Integracija, alternativa in inovacije«. Posveta se je udeležilo več kot 400 udeležencev iz vseh dežel skupnosti Alpe Jadran. Predstavljenih je bilo več kot 90 referatov o problematiki družbene skrbi za »razvojno motene«. Pri organizaciji posveta je društvu pomagala SOUS. Udeleženci so na posvetu prišli do mnogih skupnih točk, opazali so podobne težave in predlagali rešitve nanje. Pri tem so se oblikovala naslednja skupna stališča:

- »razvojno motene« osebe morajo biti vključene v aktivno življenje
- vse »razvojno motene« osebe morajo biti deležne vzgoje in izobraževanja ter celovite rehabilitacije
- z usposabljanjem je potrebno pričeti čim prej
- ustrezno pomoč je potrebno nuditi vsem družinam z »razvojno motenimi«
- uvajanje fleksibilnosti oblik, modelov in metod dela, pri čemer je potrebno izhajati iz individualnega programa usposabljanja
- postopno uvajanje integracije ob zagotavljanju potrebnih pogojev (sprejemanje bližnje in širše okolice, odprava arhitektonskih in komunikacijskih ovir, ustrezno znanje učiteljev/ vzgojiteljev)
- celovito in kontinuirano izobraževanje kadrov
- pozornost usmerjati na zaposlovanje »razvojno motenih« (prilagojeno zaposlitev, polna zaposlitev, pravica do tehničnih pripomočkov ipd.)

Ti zaključki so predstavljali smernice za nadaljnji razvoj področja.

V. mednarodni kongres dežel Alpe Jadran - 1996 (15. - 18. 5. 1996, Portorož)

Kongres se je odvijal istočasno z Izobraževalni dnevi defektologov, saj je tema izobraževalnih dni obenem ustrezala in se skladala z organizacijo kongresa dežel Alpe Jadran. Srečanje je potekalo pod naslovom »Vloga defektologa v osnovni šoli«. Na to temo so bili predstavljeni prispevki z izkušnjami iz drugih

držav - Italije, Avstrije, Hrvaške in Madžarske. Predstavljeni so bili prispevki s področja diagnostike, monitoringa, interdisciplinarnega pristopa in evalvacije dela defektologa. Objavljeni so bili v Defektologici Slovenici (vol. 3, številka 1).

II. mednarodni kongres dežel Alpe Jadran - 2000

V okviru IV. komisije za zdravstvo in socialno varstvo se je izvedel II. mednarodni kongres z naslovom »Deset let kasneje - družbena skrb za vzgojo, izobraževanje in socialno varnost oseb s posebnimi potrebami«, ki ga lahko označimo za osrednjo aktivnost Društva defektologov Slovenije v letu 2000. Kongres se je odvijal med 18. in 20. 10. 2000 v Portorožu. Prišlo je več kot 260 udeležencev iz šestih držav članic Delovne skupnosti dežel Alpe Jadran (Hrvaška, Avstrija, Nemčija, Madžarska, Švica, Slovenija). Programsko je bilo delo na kongresu razdeljeno v dva dela. V prvem, plenarnem delu, so članice v svojih prispevkih predstavile svoje nacionalne zakonske podlage za uveljavljanje družbene skrbi za osebe s posebnimi potrebami ter teoretične okvirje (konceptijo razvoja), ki predstavljajo podlago za razvoj vzgoje in izobraževanja oseb s posebnimi potrebami. Drugi del kongresa je potekal v štirih skupinah: predšolska vzgoja, osnovnošolsko izobraževanje, poklicno/srednješolsko/višje/visokošolsko izobraževanje ter rehabilitacija, usposabljanje, varstvo in zaposlovanje. Glede na štiri področja dela so posamezne države v svojih prispevkih predstavljale nacionalno prakso in z njo povezane izkušnje, dileme, rešitve, predloge, oblike in modele v zvezi z razvojem področja vzgoje, izobraževanja in socialne varnosti. Skupno je bilo predstavljenih 122 referatov, ki so bili objavljeni tako v matičnem kot v angleškem jeziku v zborniku kongresa. Pokrovitelja II. kongresa sta bila Ministrstvo za šolstvo in šport in Delovna skupnost Alpe Jadran.

Na kongresu so udeleženci prišli do mnogih skupnih zaključkov:

- v zadnjih desetih letih je prišlo do velikih družbeno ekonomskih sprememb tako v vseh državah delovne skupnosti Alpe Jadran kot tudi v širšem okolju - Evropi in svetu
- spremembe na področju razumevanja in stališč do oseb s posebnimi potrebami, kot so se nakazovale leta 1990, so se nadaljevale, ob tem pa je prišlo do bolj usklajenih stališč in enotnejših ciljev v odnosu do oseb s posebnimi potrebami

- določila ministrstev za šolstvo s področja integracije oseb s posebnimi potrebami ter določila iz resolucije sveta Evrope in drugih resolucij (OZN, UNESCO) se, kljub različnosti pogojev v državah delovne skupnosti Alpe Jadran, te povsod postopoma uresničujejo
- pri ideji inkluzije je bila ugotovljena velika podobnost med državami v smislu praktičnih izkušenj ter usmeritev in zagotavljanju pogojev za njeno uresničevanje
- utemeljila se je potreba po vključevanju nevladnih organizacij in drugih oblik civilne družbe pri skrbi za osebe s posebnimi potrebami
- potrebno je upoštevanje etičnih kodeksov pri delu z osebami s posebnimi potrebami, ki je zelo občutljivo področje
- za doseg zastavljenih ciljev je nujno potrebno timsko delo in dobro medsebojno sodelovanje in povezovanje
- potrebno je nadaljevati z izmenjavo izkušenj doktrine, zakonodaje in prakse za uresničevanje sprejetih izhodišč

Na kongresu se je oblikoval skupen predlog o oblikovanju spletne strani skupnosti dežel Alpe Jadran, z namenom večjega informiranja tudi za širši krog ljudi s področja institucij, sistemov, programov, služb, posvetovanj in drugih dogajanj v zvezi s pravicami in možnostmi oseb s posebnimi potrebami. Delovna skupnost dežel Alpe Jadran je sprejela odločitev, da se vsake štiri leta organizira skupen kongres o vzgoji, izobraževanju in socialnem varstvu, v organizaciji Republike Slovenije.

»Zaključki mednarodnega kongresa si bili posredovani Vladam dežel Alpe Jadran in Delovni skupnosti Alpe Jadran.« (Obvestila, *IV* (3), 2000, 1).

Glavni odbor Društva defektologov Slovenije in Izvršni odbor SOUS sta po koncu kongresa, kot slovenski del zaključkov in dodatnih razprav o členitvi nalog sprejela in potrdila »Nacionalni strateški plan za nadaljnji razvoj vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami«, ki sta ga posredovala Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport RS. Posredovano gradivo so posebej podprli Urad Vlade RS za šolstvo, Urad Vlade RS za invalide in Svet Vlade RS za invalide. Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport RS pa je gradivo posredovalo naprej svojemu svetu za področje vzgoje, izobraževanja in usposabljanja otrok s posebnimi potrebami za nadaljnjo obravnavo.

4.12.2 Mednarodno sodelovanje v okviru poletnih srečanj Evro 2000 in Evro 3000

Evro 2000 - Francija, 2000

Društvo defektologov Slovenije se je odzvalo na organizacijo mednarodnega srečanja z imenom Evro 2000. Srečanje je bilo namenjeno spremljevalcem oseb s posebnimi potrebami. Potekalo je od 5. do 16. 6. 2000 v Franciji, v mestu Willer sur Thur. Udeležile so se ga skupine iz sedmih evropskih držav. Tega srečanja se je leta 2000 prvič udeležila tudi slovenska skupina spremljevalcev iz Varstveno delovnega centra Tončke Hočevar. Srečanje je bilo namenjeno medsebojnemu spoznavanju, izmenjavi izkušenj, pogledov in strokovnih mnenj spremljevalcem oseb s posebnimi potrebami. Spremljevalci so imeli tudi možnost udeležbe na raznovrstnih ustvarjalnih delavnicah, obenem pa tudi možnosti za ogled znamenitosti in čas za izlete.

Evro 2000 - Nemčija, 2001

Komisija za mednarodno sodelovanje Društva defektologov Slovenije je tudi v letu 2001 omogočila sodelovanje na mednarodnem srečanju, Evru 2000. Leta 2001 je bilo to srečanje organizirano v Rot an der Rootu v Nemčiji, v času od 16. do 27. 6. 2001. Udeležili sta se ga dva Varstveno delovna centra (VDC) - VDC Polž iz Maribora in VDC Tončke Hočevar iz Ljubljane, od tega šest varovancev in trije spremljevalci. Srečanja v Nemčiji se je udeležilo sedem držav. Tema in rdeča nit srečanja je bila »Kultura in pokrajina«. Tako varovanci kot spremljevalci so izmenjali in pridobili mnogo novih izkušenj in spletli ter navezali nova poznanstva. Spremljevalci so bili pozitivno presenečeni, ko so ugotovili, da znanje tujega jezika ni bilo tako pomembno kot jih je sprva skrbelo.

Evro 2000 - Nemčija, 2002

Poletnega srečanja Evro 2000 se je leta 2002 v Nemčiji udeležila skupina varovancev in njenih spremljevalce iz VDC Polž iz Maribora.

Evro 2000 - Luksemburg, 2003

V letu 2003 so se že tradicionalnega srečanja, Evra 2000, udeležili slovenski skupini iz VDC Polž iz Maribora in skupina iz VDC iz Murske Sobote.

Evro 2000 - Italija, 2004

V juniju 2004 bi moralo biti v Caorliju v Italiji organizirano mednarodno poletno srečanje na temo »Morje in sonce«. Organizatorji iz Udin srečanja niso uspeli

uresničiti, zaradi finančnih težav in nezadostne dokumentacije, ki bi jo morali zagotoviti. Društvo defektologov Slovenije/Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije je skupaj z VDC iz Kopra v pripravah na to srečanje vseskozi aktivno sodelovalo.

Evro 3000 - Francija, 2005

Po odpadlem poletnem srečanju v Italiji se je naslednje poletno srečanje odvijalo v Mulhousu v Franciji med 6. in 15. 7. 2005. Udeleženci srečanja so bili mladi iz petih držav (Belgija, Luksemburg, Francija, Italija, Nemčija). Srečanja se je nameravala udeležiti tudi slovenska skupina - VDC iz Kopra, ki pa je morala tik pred srečanjem svojo udeležbo odpovedati, zaradi nepredvidenih organizacijskih težav. Srečanje v Franciji je potekalo pod naslovom »Skupno učenje ob delu in skrb za življenjske in delovne pogoje zmerno in težje duševno motenih oseb«. V okviru priprav na srečanje v Mulhousu sta Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije in VDC iz Kopra aktivno sodelovala.

4.13 Delo organov društva

Vsa leta delovanja Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije /Društva defektologov Slovenije/je delo potekalo v okviru glavnega odbora, stalnih komisij in v okviru posameznih strokovnih sekcij društva. V letih 1990-2006 je skupne aktivnosti in naloge vsa leta, skladno s pravili o delovanju društva in njenih organov, povezoval in koordiniral glavni odbor društva.

4.13.1 Organizacija letnih občnih zborov in kongresov oziroma volilno programskih občnih zborov

Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije od leta 1997 naprej, ko je prišlo do sprememb in dopolnil pravil o delovanju organov društva, organizira redne letne občne zборе.

Na vsakem **rednem letnem občnem zboru** se obravnava in sprejema naslednje sklepe:

- sprejemanje Poslovnika o delu občnega zbora društva
- obravnava poročil o delu društva za preteklo leto (delo predsednika, glavnega tajnika, predsednikov strokovnih sekcij in dela predsednikov stalnih komisij)
- sprejemanje finančnega poročila društva za preteklo leto
- sprejemanje programa dela društva za prihajajoče leto
- sprejemanje finančnega načrta društva za prihajajoče leto

Vsako četrto leto - volilno leto redni letni **občni zbor** organizira **kot kongres**.

Stalne naloge na kongresu pa so:

A) Volitve organov društva

- predsednika/ce društva,
- podpredsednika/ce društva,
- glavnega/ o tajnika/co društva
- člane/ice glavnega odbor društva,
- člane/ice sekretariata glavnega odbora društva,
- člane/ice častnega razsodišča društva,
- člane/ice nadzornega odbora društva,
- člane/ice upravnega odbora strokovnih sekcij društva,
- člane/ice stalnih komisij društva,
- imenovanje častnih članov/ic društva
- razrešitev članov/ic organov društva iz preteklega mandata

B) Pregled štiriletnega obdobja in načrt za naslednje mandatno obdobje

- poročilo o delu društva za preteklo mandatno obdobje
- finančno poročilo društva za preteklo mandatno obdobje
- plan dela društva za prihodnje štiriletno obdobje
- načrt dela društva za prihodnje štiriletno obdobje
- finančni načrt društva za prihodnje štiriletno obdobje

Drugi sklepi, pomembni zaključki, posebnosti ipd so zapisani v tabeli št. 7.

Tabela št. 7: Kronologija rednih letnih občnih zborov in kongresov oz. volilno občnih zborov ter pomembnejši zaključki in sprejeti sklepi

Vrsta srečanja	Zap. št.	Datum občnega zbora oz. kongresa	Drugi sprejeti sklepi, posebnosti, novosti
OBČNI ZBOR	10.	8. 12. 1989	ni virov
		1990	ni virov
		1991	ni virov
		1992	ni virov
LETNI OBČNI ZBOR		16. 4. 1993	<ul style="list-style-type: none"> - sprejem novih pravil Društva defektologov Slovenije - sprejem Kodeksa etike defektologov - uveljavitev Društva defektologov Slovenije kot prostovoljnega in poklicnega združenja strokovnih delavcev, ki delajo z osebami z motnjami v razvoju - sprememba sedeža društva- preselitev v prostore Zavoda za usposabljanje slušno in govorno motenih, Ljubljana
LETNI OBČNI ZBOR	11.	15. 2. 1994	<ul style="list-style-type: none"> - volitve novih organov društva: predsednik mag. Jan Ulaga, podpredsednica Tatjana Somrak, tajnica Alenka Zupan - razrešitev predsednice Eme Škerjanc- Ogorevc, tajnika Karla Destovnika - sklep o višini letne članarine za leto 1994: članarina znaša letno 12 DEM, plačuje se 2x letno/ članarina za leto 1995 znaša 2000 SIT - DDS in SOUS se v smislu administracije in financ vodita ločeno, ohranita pa skupen žiro račun - v okviru defektoloških dni se podeljujejo le plakete in priznanja, športna tekmovanja se v prihodnje organizirajo ločeno - športna tekmovanja bodo potekala v dveh delih in terminih (predtekme/ izborne tekme in zaključne tekme/finale) - DDS bo nadaljevala z organiziranjem seminarjev pod imenom »Defektološki izobraževalni dnevi« - priprava Zgodovine slovenske defektologije
		1995	NI PODATKOV
		1996	<ul style="list-style-type: none"> - pri načrtovanju dela se vedno predvidi izvajalca posamezne aktivnosti - načrta o povezovanju s študenti Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani (oddelka za defektologijo) - ustanovitev študentske sekcije - naloga razvojne komisije: usklajevanje vzgoje in izobraževanja z novo šolsko zakonodajo - letna članarina za leto 1997 je 2400 sit
LETNI OBČNI ZBOR		15. 10. 1997	<ul style="list-style-type: none"> - obravnava in dopolnitev društvenih pravil (uskladitev z novim Zakonom o društvih)
KONGRES- (volilno programski občni zbor)	1. (1.)	11. 5. 1998	<ul style="list-style-type: none"> - prvi častni člani so postali: ga. Štefka Kučan, g. Emil Ulaga in dr. Janez Vivod - višina članarine za leto 1998 znaša 250 sit mesečno, za študente je članarina polovična
LETNI OBČNI ZBOR	2.	13. 5. 1999	<ul style="list-style-type: none"> - likovni natečaj »Prometna vzgoja malo drugače« postane tradicionalen - člana, ki letne članarine ne poravnajo, se izbriše iz registra - že uveljavljene društvene dejavnosti se nadaljujejo (vsakoletna izobraževanja, srečanja, razpisi, založništva)

			<p>dejavnost itn.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - dopolnjen Pravilnik o podeljevanju društvenih priznanj: posameznik lahko prejme priznanje sekcije več kot enkrat; za najboljša otroška in mladinska glasila se podeljuje šest priznanj, od tega po tri priznanja za področje otrok in mladostnikov iz zavodov za VI otrok z motnjami v duševnem razvoju in po tri priznanja za glasila otrok in mladostnikov iz drugih skupin oseb s posebnimi potrebami)
LETNI OBČNI ZBOR	3.	15. 5. 2000	NI PODATKA
LETNI OBČNI ZBOR	4.	23. 5. 2001	<ul style="list-style-type: none"> - obravnava problematike strokovnih nazivov »profesor/profesorica defektologije« za področje šolstva in socialnega ter zdravstvenega varstva - obravnava standardizacije klasifikacije poklicev
KONGRES - volilno programski občni zbor	5. (2)	14. 5. 2002	<ul style="list-style-type: none"> - sprejem dopolnitev pravil društva (uskladitev poimenovanja strokovnih sekcij, vloge strokovnih sekcij, enakopravna raba moške in ženske oblike v besedilu) - razprava o spremembi imena društva, usklajena s spremenjenim strokovnim nazivom študija defektologije oz. specialne in rehabilitacijske pedagogike
LETNI OBČNI ZBOR	6.	22. 5. 2003	<ul style="list-style-type: none"> - razprava o problematiki VI otrok s posebnimi potrebami - opozarjanje na zagotavljanje programov in ustrezne pomoči OPP
LETNI OBČNI ZBOR	7.	13. 5. 2004	<ul style="list-style-type: none"> - sprejet sklep o preimenovanju imena društva, skladno s strokovnim nazivom študija specialne in rehabilitacijske pedagogike in dogovor o uporabi obeh imen do zaključka študija generacije študentov, zadnjih vpisanih v program defektologije - sprejet sklep o uporabi istega imena društva (Special education association of Slovenia) za sodelovanje in predstavljanje društva v tujini - sprememba sedeža društva (od leta 2004 na Parmovi 41, 1000 Ljubljana) - kadrovske spremembe
LETNI OBČNI ZBOR	8.	9. 5. 2005	<ul style="list-style-type: none"> - razprava o spremembah Etičnega kodeksa - pobuda za delovne skupine za: evalvacijo usmerjanja oseb s posebnimi potrebami in evalvacijo kompetentnosti različnih strokovnjakov, evalvacijo pravilnikov in podzakonskih aktov na področju vzgoje in izobraževanja in pripravo zgodovine društva
KONGRES - volilno programski občni zbor	9. (3.)	23. 3. 2006	<ul style="list-style-type: none"> - sprejeti sklepi in podane kritike MŠŠ, ki z nekaterimi izvedbenimi rešitvami povzročata neusklajenost z že poprej sprejeto koncepcijo vzgoje in izobraževanja

V nadaljevanju bomo dopolnili predstavljene stalne sklepe in naloge letnega občnega zbora oziroma volilno programskega občnega zbora s predstavitvijo vodilnih članov glavnega odbora oziroma sekretariata/predsedstva društva.

10. Občni zbor - 8. 12. 1989

Izvedene so bile volitve - razrešitev članov organov preteklega obdobja in volitve novih organov:

- izvolitev predsednice društva (Ema Škrjanc Ogorevc)
- izvolitev tajnika društva (dr. Janez Vivod)
- izvolitev članov sekretariata društva (Tatjana Somrak, Jože Horvat, Mirjana Hafner, Branka Prosnik)

Letni občni zbor - 15. 2. 1994

Izvedene so bile volitve - razrešitev članov organov preteklega obdobja in volitve novih organov:

- razrešitev predsednice društva (Ema Škerjanc- Ogorevc)
- razrešitev tajnika društva (Karl Destovnik)
- izvolitev predsednika društva (mag. Jan Ulaga),
- izvolitev podpredsednica društva (Tatjana Somrak)
- izvolitev tajnice društva (Alenka Zupan)

1. kongres Društva defektologov Slovenije (11. 5. 1998)

Prvi kongres Društva defektologov Slovenije oziroma volilno programski občni zbor je potekal 11. 5. 1998 na VI. defektoloških izobraževalnih dnevih v Portorožu. Poglavitni namen kongresa so bile volitve organov društva za naslednje mandatno obdobje, torej 1998-2002. Nanj so bili preko Obvestil povabljeni vsi redni člani Društva defektologov Slovenije.

Na kongresu so bili z glasovnicami, na način tajnih volitev, med drugimi izvoljeni naslednji organi/člani:

- predsednik društva (ponovno izvoljen mag. Jan Ulaga)
- podpredsednica društva (ponovno izvoljena Tatjana Somrak)
- glavni tajnik društva (Karl Destovnik)
- glavni odbor Društva defektologov Slovenije (21 članov)
- sekretariat glavnega odbora Društva defektologov Slovenije (7 članov)
- častno razsodišče Društva defektologov Slovenije (3 člani)

- nadzorni odbor Društva defektologov Slovenije (3 člani, 3 namestniki)
- upravni odbori strokovnih sekcij Društva defektologov Slovenije (58 članov)
- člani stalnih komisij pri društvu (39 članov)

Na kongresu so bili imenovani tudi častni člani društva. Te po pravilniku o delovanju Društva defektologov/ specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije lahko imenuje le najvišji organ. Častni člani lahko postanejo tisti posamezniki, ki nosijo posebne zasluge za delo s posebnimi potrebami. Predloge zanje je predložil g. Karl Destovnik. Prvi častni člani so postali: ga. Štefka Kučan, g. Emil Ulaga in dr. Janez Vivod.

Prvega kongresa se je udeležilo 130 rednih članov društva iz vseh strokovnih sekcij.

2. kongres Društva defektologov Slovenije (14.05.2002)

Drugi kongres Društva defektologov Slovenije oziroma volilno programski občni zbor je potekal 14. 5. 2002 v Portorožu, sočasno z X. defektološkimi izobraževalnimi dnevi. Nanj so bili preko Obvestil povabljeni vsi redni člani Društva defektologov/ specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije.

Z glasovnicami, na način tajnih volitev, so bili izvoljeni naslednji člani organov društva:

- predsednica društva za naslednje mandatno obdobje 2002- 2006 (izvoljena mag. Lidija Kastelic)
- podpredsednik društva (mag. Jan Ulaga)
- glavni tajnik društva (izvoljen Alen Kofol)
- glavni odbor društva (21 članov)
- sekretariat glavnega odbora društva (7 članov)
- častno razsodišče društva (3 člani)
- nadzorni odbor društva (3 člani, 3 namestniki)
- upravni odbori osmih strokovnih sekcij društva defektologov Slovenije (62 članov)

- člani stalnih komisij pri društvu (39 članov)

Ob sprejemanju stalnih sklepov in gradiv so bili na 2. kongresu sprejeti še naslednji pomembni sklepi:

manjše dopolnitve pravil društva (uskladitev poimenovanja strokovnih sekcij, vloge strokovnih sekcij, enakopravna raba moške in ženske oblike v besedilu); sprememba imena društva, usklajena in spremenjena skladno s spremenjenim strokovnim nazivom študija defektologije oz. specialne in rehabilitacijske pedagogike.

Kongresa se je udeležilo 125 rednih članov z vseh sekcij društva.

3. kongres Specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov/ Slovenije (23. 3. 2006)

Tretji kongres Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov/Društva defektologov Slovenije oziroma volilno programski občni zbor je potekal 23. 3. 2006 v Rogaški Slatini, sočasno z XIV. izobraževalnimi dnevi specialne in rehabilitacijske pedagogike/defektološkimi izobraževalnimi dnevi.

Na kongresu so sprejeli naslednje sklepe in gradiva:

- razrešitev dotedanjih organov društva

Z glasovnicami, na način tajnih volitev, so bili izvoljeni naslednji člani organov društva:

- predsednica društva za naslednje mandatno obdobje 2006-2010 (ponovno izvoljena mag. Lidija Kastelic)
- podpredsednik društva (ponovno izvoljen mag. Jan Ulaga)
- glavna tajnica društva (Urška Pušnik)
- glavni odbor društva (21 članov)
- sekretariat glavnega odbora društva (7 članov)
- častno razsodišče društva (3 člani)
- nadzorni odbor društva (3 člani, 3 namestniki)
- upravni odbori devetih strokovnih sekcij društva defektologov Slovenije (66 članov)

4.13.2 Urejanje in dopolnjevanje evidence članstva ter izdajanje članskih izkaznic

Redna evidenca članov se je začela februarja 1988. Evidenca članov je ob začetku leta 1989 obsegala okrog 1150 članov Društva defektologov Slovenije. Letna članarina za leto 1993 je znašala 12 DEM (moje mnenje je, da bi ta stavek izpustila – posebej ker je to edina omemba članarine). Evidenca članstva je v letu 1992 obsegala 1215 članov, evidenca v letu 1996 pa je štela 1062 članov.

Kljub velikemu trudu in želji društva po sprotnem ažuriranju svojih članov je minilo kar nekaj časa, da so bile evidenčne številke vsaj približno točne. Vsako leto namreč službo zamenja več kot 100 strokovnih delavcev, ki pa spremembe le redko sporočijo in iz tega razloga tudi evidenca članstva ne mora biti točna.

Kot dopolnitev evidence članstva iz leta 1997 je bil register članstva v letu 1998 dopolnjen in urejen. V letu 1998 je evidenca članov Društva defektologov Slovenije prvič presegla mejo 1000 članov. V letu 1999 je evidenca obsegala 1090 članov. Do konca leta 2000 se je število članov povzpelo na 1161 in do konca leta 2002 do številke 1203. Do konca leta 2005 je število članov upadlo, vendar je številka še vedno presegala mejo tisočih članov. Ob koncu leta 2005 je bilo vseh članov društva 1063 (od tega 150 študentov). Ob koncu leta 2006 je register članov obsegal 971 članov (člani študentje (150) niso všteti). O težavah evidentiranja članstva poteka razprava vsako leto na občnem zboru. V resnici se ne ve zagotovo, koliko je vseh članov društva. Problemi nastajajo največ ob upokojitvi delavcev, ko društvo od člana ne prejme podatke o novih pogojih plačevanja članarine. Izstopanj članstva v predstavljenem obdobju ni posebej opazno.

4.13.3 Ustanovitev dveh novih sekcij - študentske sekcije in sekcije upokojenih specialnih pedagogov

21. 5. 1998 se je na ustanovnem sestanku ustanovila nova, študentska sekcija. Na ustanovnem sestanku so izvolili pet članov upravnega odbora in predsednico študentske sekcije, dogovorili so se tudi o nalogah sekcije.

Temeljna naloga sekcije je vključevanje v stalne dejavnosti in naloge Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije. Ostale naloge so naslednje: povezovanje študentov defektologije/specialne in rehabilitacijske pedagogike in izmenjava informacij med letniki, povezava s starejšimi kolegi iz društva, organiziranje ekskurzij in brucovanj, povezava s tujimi študenti, povezava s slovenskimi zavodi z namenom praktičnega dela ter organizacija okroglih miz.

4.14 Sodelovanje, povezovanje

Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije se more za uresničevanje svojih ciljev in za izpeljevanje svojih nalog povezovati in sodelovati z drugimi društvi, zvezami, organizacijami, vzgojno izobraževalnimi ustanovami/zavodi/institucijami itn. V letih 1990 - 2006 se je društvo povezovalo in sodelovalo še posebej:

- s Skupnostjo organizacij za usposabljanje - SOUS,
- s Pedagoško fakulteto Univerze v Ljubljani,
- z Zavodom RS za šolstvo,
- s Socialno zbornico RS,
- s Šolo za ravnatelje,
- z Zvezo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju RS - Sožitje,
- Z Zvezo društev za cerebralno paralizo Slovenije- Sonček,
- Z Društvom defektologov iz Hrvaške, Srbije in Črne Gore ter Bosne in Hercegovine

5 ZAKLJUČEK

Kdorkoli, ki ga zanima področje specialne in rehabilitacijske pedagogike, se lahko na prostovoljni bazi odloči za članstvo v Društvu specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvu defektologov Slovenije. S tem aktom posameznik - član društva, izraža svojo pripadnost temu področju, ki mu hkrati omogoča tudi aktivno sodelovanje in udeleževanje v društvu in njegovih aktivnostih.

S članstvom v društvu posamezniki izkazujejo svojo strokovno pripadnost, ne glede na starost ali izobrazbo. Vemo namreč, da so v društvo včlanjeni specialni in rehabilitacijski pedagogi/defektologi, socialni pedagogi ter drugi strokovni delavci, ki delajo z osebami s posebnimi potrebami, hkrati pa ne smemo pozabiti še na upokojene člane (upokojeni specialni pedagogi in drugi strokovni delavci) in študente specialne in rehabilitacijske pedagogike.

Ker Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije vključuje različne strokovne delavce, ki delajo z osebami s posebnimi potrebami in s tem združuje strokovnjake različnih smeri, sem mnenja, da je to velika prednost. Le tako je mogoče zaobjeti skrb za osebe s posebnimi potrebami na vseh ravneh in različnih oblikakah vzgoje in izobraževanja.

Kot posebej pozitivno se mi zdi sekcijsko delovanje društva. Slednje področje, zaradi prevelikega obsega njegovih del, v diplomskem delu nisem mogla podrobno opisati - takšna naloga bi lahko bilo že novo diplomsko delo.

Glede na aktualno problematiko sekcije organizirajo posvete, predavanja, okrogle mize, izobraževanja, nekatere izvajajo raziskovalno dejavnost, spet druge organizirajo razstave ali prireditve. S svojim delovanjem pokrivajo vse vrste in stopnje oseb s posebnimi potrebami (razen nadarjene) v vseh starostnih obdobjih.

Prav preko delovanja sekcij ima vsak posameznik možnost aktivnega sodelovanja in s tem vplivanja na razvoj področja, ki pa ga po mojem mnenju mnogi člani izkoriščajo le v manjši meri kot bi ga lahko.

V nadaljevanju ne smem pozabiti na stalno prizadevanje Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije po strokovnem izpopolnjevanju in napredku pri delu svojih članov. Na tem področju se je društvo vseskozi izredno trudilo z organiziranjem različnih oblik izobraževanj, seminarjev, posvetov, okroglih miz itd., s čimer je pomembno vplivalo in doprineslo pozitivne spremembe na področju skrbi za strokovno rast svojih članov.

Posebej bi izpostavila še povezovanje in združevanje strokovnih delavcev ter izmenjavo izkušenj med člani, kar omogoča društvo preko različnih aktivnosti. Ocenjujem, da je to zelo močno področje delovanja društva. Z dolgoletnim trudom mu je uspelo, da so nekatere aktivnosti postale tradicionalne.

Na splošno bi ocenila delovanje Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije kot zelo dobro, saj mu kot edinemu uspeva tako celovito pokriti skrb za celotno populacijo oseb s posebnimi potrebami in to z različnih vidikov in na različnih ravneh.

Ob nastajanju diplomske naloge sem prišla do nekaterih zaključkov, ki jih bi na tem mestu zapisala kot predloge:

- Potreben bi bil večji poudarek tudi na skrbi za starejšo populacijo oseb s posebnimi potrebami (osebe z motnjami v duševnem razvoju, slepi/slabovidni, gluhi/naglušni, gibalno ovirani)
- Društvo bi moralo v večji meri zagotavljati načelo javnosti na področju obveščanje svojih članov (boljše in ažurnejše o aktualnem dogajanju)
- Potrebno bi bilo pogosteje ažurirati oz. urejati internetno stran društva
- Obveščanje in osveščanje širše javnosti na področju skrbi za osebe s posebnimi potrebami bi se moralo razširiti in pridobiti na moči
- Povezovanje s tujimi podobnimi društvi, organizacijami, združenji bi bilo lahko pogostejše.

Spremembe, ki so se, se, in se še bodo dogajale v društvu, nakazujejo na fleksibilnost društva in na zmožnost njegovega dobrega prilagajanja naglim spremembam v družbi, zato jih lahko označim kot pokazatelje napredka.

Ne glede na spremembe pa društvo ostaja že od začetka delovanja slovenskega stanovskega združenja (1949) zvesto svojim namenom in ciljem - združevanje stroke, skrb za razvoj stroke in razvoj področja oseb s posebnimi potrebami. Temu poslanstvu sledi še danes.

Če naredim primerjavo med društvom in njegovimi člani, lahko z gotovostjo trdim, da oboje veže skupen interes in skupno poslanstvo - skrb za osebe s posebnimi potrebami, ki mu oba vztrajno sledita.

6 UPORABLJENI VIRI IN LITERATURA

- Babič, V. (1998). Ob srečanju defektologov Slovenije v Novem mestu. *Defektologica Slovenica*, 6 (3), 107 - 108.
- Četrta likovna kolonija zavodov in oddelkov za usposabljanje (1998). *Obvestila*, 2 (2), 3.
- Člani organov Društva defektologov Slovenije (do prvega kongresa DDS). (1997). *Obvestila*, 1 (3), 4.
- Člani organov Društva defektologov Slovenije za obdobje 1998-2002 (1998). *Obvestila*, 2 (2), 2.
- Člani organov DDS v mandatnem obdobju 1994-1996 (1994). *Defektologica Slovenica*, 2 (1), 107.
- Članice in člani organov Društva defektologov Slovenije za obdobje 2002 - 2006 (2002). *Obvestila*, 6 (2), 2.
- Dan defektologinj in defektologov v Portorožu (1999). *Obvestila*, 3 (3), 1.
- Dan defektologinj in defektologov v Postojni (2002). *Obvestila*, 5 (4), 1 - 2.
- Dan defektologov v Novem mestu (1998). *Obvestila*, 2 (3), 2.
- Dan Društva defektologov Slovenije (1997). *Obvestila*, 1 (3), 2.
- Defektologica Slovenica*. 5 (2), 7-62.
- Defektologici Slovenici* 4 (1).
- Defektologici Slovenici* 4 (2).
- Destovnik, K. (1999). Prvi kongres Društva defektologov Slovenije. *Defektologica Slovenica*, 7 (1), 112 - 118.
- Destovnik, K. (2001). Drugo letno srečanje defektologinj in defektologov v Zagorju ob Savi. *Defektologica Slovenica*, 9 (1), 97 - 98.
- Destovnik, K. (2002). Drugi Kongres Društva defektologov Slovenije je za nami. *Defektologica Slovenica*, 10 (3), 97 - 109.
- Destovnik, K. (2004). Delo skupnosti organizacij za usposabljanje Slovenije v obdobju 2000 - 2004. *Defektologica Slovenica - Specialna in rehabilitacijska pedagogika*, 12 (2), 98 - 101.
- Destovnik, K. (1993). Dan defektologov Slovenije. *Defektologica Slovenica*, 1 (2), 118.

Defektologica Slovenica (1993). *Defektologica Slovenica*, 1 (1), 5.

Defektologica Slovenica (1993). 1 (1), 110-112. Poročilo z letnega občnega zbora.

Dodatna obravnava pravilnika (2002). *Obvestila*, 6 (4), 1.

Dodatne pripombe in dopolnitve k predlogu zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami - prva obravnava - EPA 1066 (1998). *Obvestila*, 2 (3), 1.

Dobitniki plaket v letih 1989 - 1993 (1993). *Defektologica Slovenica*, 1 (2), 119.

Dobitniki priznanj Antona Skale v letih 1994 - 1999 (2000). *Defektologica Slovenica*, 8 (1), 120.

Dobitniki priznanj za najkvalitetnejšo otroško in mladinsko glasilo zavodov za usposabljanje Republike Slovenije za leto 2002 (2002). *Obvestila*, 5 (4), 2.

Drugi mednarodni seminar o mentalnem zdravju oseb s težavami pri socialni integraciji (1998). *Obvestila*, 2 (2), 4.

Državno športno tekmovanje (2001). *Obvestila*, 4 (4), 3.

»Euro 2000« (1999). *Obvestila*, 3 (3), 3.

EURO 2000 (2000). *Obvestila*, 4 (3), 2.

EURO 2000 (2001). *Obvestila*, 5 (1), 2.

EURO 3000 (2004/2005). *Obvestila*, 8, 9 (1), 4.

Evropsko leto invalidov 2003 (2002). *Obvestila*, 6 (4), 1.

Fužir, S. (1993). Barve nosimo v sebi. *Defektologica Slovenica*, 1 (2), 116.

Glavne naloge in vsebine dela SOUS za obdobje od junija 1996 do junija 1998 (1997). *Obvestila*, 1 (1), 2.

Gregor, D. (2004). Srečanje defektologinj in defektologov Slovenije v Črni na Koroškem. *Defektologica Slovenica - Specialna in rehabilitacijska pedagogika*, 12 (3), 117 -118.

Izobraževanje mladostnikov in odraslih oseb s posebnimi potrebami (2001). *Obvestila*, 5 (1), 1.

Iz kongresa Društva defektologov Slovenije (1998). *Obvestila*, 2 (2), 2.

Iz sporočila o delu ZTTDP sekcije v obdobju od leta 1993 do 1996 (1997). *Obvestila*, 1 (1), 3.

Izbor risb iz natečaja »prometna vzgoja drugače« za šolsko leto 2000/2001 (2002). *Obvestila*, 6 (2), 2.

- Izšel zbornik strokovnega simpozija »Uresničevanje integracije v praksi« (1997). *Obvestila*, 1 (4), 4.
- Jesenski del posveta »Izobraževanje učiteljev ob vstopu v tretje tisočletje« (1997). *Obvestila*, 1 (4), 4.
- Jurgec, I. (2001). XIV. srečanje defektologinj in defektologov na Ptuju in Dornavi *Defektologica Slovenica*, 9 (3), 97.
- Kaj je zaznamovalo naše delo v letu 1998 (1998). *Obvestila*, 2 (4), 1.
- Kastelic, L. (2003) Okrogla miza Mesto in vloga defektologa. *Defektologica Slovenica*, 11 (3), 99 - 106.
- Kastelic, L. Kako naprej (2003). *Defektologica Slovenica*, 11 (3), 93 - 96.
- Kastelic, L., Opara, B. (2003) Deinstitutionalizacija kot eden od pogojev vključevanja oseb s posebnimi potrebami v socialno okolje. *Defektologica Slovenica*, 11 (3), 97 - 99.
- Kastelic, L. (2004). Usmerjanje oseb s posebnimi potrebami in vključevanje v programe. *Defektologica Slovenica - Specialna in rehabilitacijska pedagogika*, 12 (2), 95 - 97.
- Kastelic, L. (2005). Zaključki XIII. Izobraževalnih dni specialne in rehabilitacijske pedagogike/defektološki izobraževalni dnevi. *Defektologica Slovenica - Specialna in rehabilitacijska pedagogika*, 13 (2), 110 -111.
- Kastelic, L. (2005). *Predlog za dopolnitev Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju*.
- Kastelic, L. (2006/1). Predstavitvena zloženska Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije - gradivo društva.
- Kastelic, L. (2006/2) Predstavitvena zloženska Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije - gradivo društva.
- Kdo je bil Anton Skala (1997). *Obvestila*, 1 (1), 2.
- Kocijan, G., Škoflek, I., Janša Zorn, O. (1997). Zbornik ob 50-letnici Višje pedagoške šole, Pedagoške akademije in Pedagoške fakultete v Ljubljani. Ljubljana: Modrijan.
- Koledar aktivnosti Društva defektologov Slovenije za šolsko leto 1999/2000 (1999). *Obvestila*, 3 (2), 2.
- Koledar aktivnosti Društva defektologov Slovenije za šolsko leto 2000/2001 (2000). *Obvestila*, 4 (2), 3.

- Koledar dejavnosti Društva defektologov Slovenije za leto 1997 (1997). *Obvestila*, 1 (2), 2.
- Koledar dejavnosti Društva defektologov Slovenije za šolsko leto 2000/01 (2001). *Obvestila*, 5 (1), 2.
- Komplementarne metode za vzpodbujanje potencialov oseb s posebnimi potrebami (2002). *Obvestila*, 6 (4), 4.
- Končno sprejet zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (2000). *Obvestila*, 4 (2), 1.
- Konceptija razvoja področja (1998). *Obvestila*, 2 (1), 1.
- Konceptija razvoja področja (1999). *Obvestila*, 3 (1), 1.
- Konceptije vzgoje in izobraževanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami (1999). *Obvestila*, 3 (2), 1.
- Končar, M. (1998). Prenova predšolske vzgoje, osnovne šole, gimnazij ter srednjega poklicnega in strokovnega šolstva. *Defektologica Slovenica*, 6 (3), 91 - 101.
- Konferenca o pravicah oseb z motnjami v duševnem razvoju – 22.-23. januar 2000. (2000). *Obvestila*, 4 (4), 4.
- Kongres Društva defektologov Slovenije (2002). *Obvestila*, 6 (2), 1.
- Košir, S. Kurikularna prenova programov vzgoje in izobraževanja za otroke s posebnimi potrebami (2001). *Defektologica Slovenica*, 9 (3), 90 - 95.
- Košir, S. (2004). Kaj je delala Nacionalna komisija za pripravo programov za otroke s posebnimi potrebami. *Defektologica Slovenica - Specialna in rehabilitacijska pedagogika*, 12 (3), 107 -112.
- Kurikularna prenova za otroke s posebnimi potrebami (2002). *Obvestila*, 6 (1), 1-2.
- Lebič, R. (1995). Dan defektologov Slovenije. *Defektologica Slovenica*, 3 (3), 113.
- Letni občni zbor DDS (1999). *Obvestila*, 3 (2), 2.
- Letni občni zbor DDS (2000). *Obvestila*, 4 (2), 1.
- Letni občni zbor DDS (2001). *Obvestila*, 5 (1), 2.
- Letni občni zbor DDS (2001). *Obvestila*, 5 (2), 1.
- Letni občni zbor Društva defektologov Slovenije (2004/2005). *Obvestila*, 8, 9 (1), 2.

- Likar, L. (1999). Ob 12. srečanju defektologinj in defektologov v Portorožu. *Defektologica Slovenica*, 7 (3), 115 - 118.
- Likovna akademija v Črni (2002). *Obvestila*, 6 (2), 3.
- Likovna kolonija v Črni na Koroškem (2000). *Obvestila*, 4 (3), 3.
- Markič - Jug, L. (1996). Dan defektologov Slovenije v Novi Gorici. *Defektologica Slovenica*, 4 (3), 103 -104.
- Menedžment v izobraževanju (2001). *Obvestila*, 5 (2),3.
- Nacionalni strateški plan za nadaljnji razvoj vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami v Sloveniji (2001). *Defektologica Slovenica*, 9 (1), 99 - 104.
- Nacionalni strateški plan (2001). *Obvestila*, 5 (2), 1.
- Nadaljevanje dela Nacionalnega sveta (2001). *Obvestila*, 5 (2), 1.
- Naših petdeset let (1997). *Obvestila*, 1 (4),1.
- Natečaj »prometna vzgoja drugače« (1997). *Obvestila*, 1 (3), 4.
- Nova odredba o normativih in standardih za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami (1997). *Obvestila*, 1 (2), 1 - 2.
- Ob zaključku leta 1997... (1997). *Obvestila*, 1 (4),1.
- Občni zbor Društva defektologov Slovenije (1993). *Defektologica Slovenica*, 1 (1), 110 - 112.
- Občni zbor DDS (1997). *Obvestila*, 1 (3), 1 - 2.
- Obvestila* 2/1991, 22-44.
- Obvestila* 2/1991, 13-17.
- Obvestila* 2/1991, 18-21.
- Obvestila*, 2/1991, 46-49.
- Obvestila* 2/1991, 6-12.
- Odredba o normativih in standardih za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami. Uradni list RS št. 39/97.
- Okrogla miza: Usmerjanje oseb s posebnimi potrebami (2004/2005). *Obvestila*, 8, 9 (1), 1 - 2.
- »Omrežje in imenik organizacij družbene skrbi za osebe z motnjo v telesnem in duševnem razvoju v RS« (1998). *Obvestila*, 2 (2), 4.
- Organizacija prve slovenske Abilympiade (1999). *Obvestila*, 3 (1), 2.
- Osebe s posebnimi potrebami v procesu inkluzije ter vloga defektologa in specializiranih institucij (2001). *Obvestila*, 4 (4), 4.

Osebe s posebnimi potrebami v procesu inkluzije ter vloge defektologov in specializiranih institucij (2002). *Obvestila*, 5 (4), 1.

Petdeset let visokošolskega izobraževanja učiteljev (1997). *Obvestila*, 1 (4), 4.

Pismo Ministrstva za šolstvo (2004/2005). *Obvestila*, 8, 9 (1), 1.

Pismo društva o problematiki uvajanja 9-letnega izobraževanja v osnovnih šolah s prilagojenim programom (2004/2005). *Obvestila*, 8, 9 (1), 2.

Plakete Antona Skale za leto 1996 (1997). *Obvestila*, 1 (1), 3.

Plakete Antona Skale za leto 1997 (1997). *Obvestila*, 1 (3), 2.

Plakete Antona Skale za leto 1998 (1998). *Obvestila*, 2 (3), 2.

Plakete Antona Skale za leto 1999 (1999). *Obvestila*, 3 (3), 2.

Plakete Antona Skale za leto 2000 (2000). *Obvestila*, 4 (3), 2.

Plan dela Društva defektologov Slovenije v letu 1997 (1997). *Obvestila*, 1 (1), 2.

Plan dela Društva defektologov Slovenije v letu 1998 (1997). *Obvestila*, 1 (4), 2.

Plan dela Društva defektologov Slovenije za obdobje 2002 - 2006. (2002). *Defektologica Slovenica*, 10 (3), 110 -111.

Podpis pogodbe o ustanovitvi Skupnosti organizacij za usposabljanje Slovenije (1998). *Obvestila*, 2 (2), 2.

Podpora sprejemu in objavi pravilnika o kriterijih za opredelitev vrste in stopnje primanjkljajev, ovir oziroma motenj otrok s posebnimi potrebami (2002). *Obvestila*, 6 (1), 1.

Podzakonski predpisi (2001). *Obvestila*, 5 (2), 1.

Podzakonski predpisi k Zakonu o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (2000). *Obvestila*, 4 (4), 2.

Poklicno usposabljanje in zaposlovanje mladostnikov s posebnimi potrebami (1997). *Obvestila*, 1 (2), 1.

»Poklicno usposabljanje in zaposlovanje mladostnikov s posebnimi potrebami« V. defektoloških izobraževalnih dnevo (1997). *Obvestila*, 1 (1), 4.

Poročilo o delu skupnosti Organizacij za usposabljanje Slovenije v obdobju od 1994 do 1996 (1997). *Obvestila*, 1 (1), 2.

Pospešeno delo Nacionalne komisije (2002). *Obvestila*, 6 (4), 1 - 2.

Posvet »Izobraževanje učiteljev ob vstopu v 3. tisočletje« (1997). *Obvestila*, 1 (2), 4.

Potrjena Navodila za prilagojeno izvajanje programa osnovne šole za učence s posebnimi potrebami (1999). *Obvestila*, 3 (1), 1.

Povabilo k sodelovanju na VI. defektoloških izobraževalnih dnevih (1997).
Obvestila, 1 (4), 4.

Povabilo k sodelovanju na VII. Defektološke izobraževalne dneve (1998).
Obvestila, 2 (4), 4.

Pravilnik o kriterijih za opredelitev vrste in stopnje primanjkljajev, ovir oziroma motenj otrok s posebnimi potrebami. Uradni list RS, št. 54/03).

Predlog dopolnitve pravilnika o kriterijih (2001). *Obvestila*, 4 (4), 1.

Prenova in komisija DDS za razvoj področja. (1997). *Obvestila*, 1 (4), 1.

Pripombe in dopolnitve k predlogu zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (1999). *Obvestila*, 3 (4), 1 - 2.

Pripombe in dopolnitve oddelka za defektologijo Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani k predlogu Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (1998). *Defektologica Slovenica*, 6 (3), 102 - 106.

Pripombe na delovno gradivo »Odredbe o normativih in standardih za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami« (1997).
Obvestila, 1 (1), 1 - 2.

Priprava koncepcije vzgoje in izobraževanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami v Sloveniji (1999). *Obvestila*, 3 (4), 2 - 3.

Priprave na Kongres Društva defektologov Slovenije in volitve novih organov DDS (2002). *Obvestila*, 6 (1), 2.

Priznanja Antona Skale za leto 2002 (2002). *Obvestila*, 5 (4), 3.

Priznanja Antona Skale za leto 2004 (2004/2005). *Obvestila*, 8, 9 (1), 3.

Priznanja za najboljša otroška in mladinska glasila za šolsko leto 1997/1998 (1998). *Obvestila*, 2 (3), 2.

Priznanja za najboljša otroška in mladinska glasila za šolsko leto 1998/1999 (1999). *Obvestila*, 3 (3), 1.

Priznanja za najboljša otroška in mladinska glasila za leto 2000 (2000).
Obvestila, 4 (3), 2.

Program 11. srečanja defektologov Slovenije (1998). *Obvestila*, 2 (2), 4.

»Prometna nesreča« (1998). *Obvestila*, 2 (1), 1.

Prometna vzgoja drugače (1998). *Obvestila*, 2 (3), 4.

Prometna vzgoja drugače (1998). *Obvestila*, 2 (4), 3.

Prva Abilympiada Slovenije (1999). *Obvestila*, 3 (4), 3.

Prvi častni člani Društva defektologov Slovenije (1998). *Obvestila*, 2 (3), 3.

Prvo državno prvenstvo v veleslalomu (1999). *Obvestila*, 3 (1), 4.

Razpis za izbor najkvalitetnejšega otroškega in mladinskega glasila zavodov za usposabljanje Republike Slovenije za leto 1997 (1997). *Obvestila*, 1 (2), 2.

Razpis za izbor najkvalitetnejšega otroškega in mladinskega glasila zavodov za usposabljanje Republike Slovenije za leto 1998 (1998). *Obvestila*, 2 (1), 2.

Razpis za izbor najkvalitetnejšega otroškega in mladinskega glasila zavodov za usposabljanje Republike Slovenije za leto 1999 (1999). *Obvestila*, 3 (2), 2.

Razpis za izbor najkvalitetnejšega otroškega in mladinskega glasila zavodov za usposabljanje Republike Slovenije za leto 2000 (2000). *Obvestila*, 4 (2), 2.

Razpis za izbor najkvalitetnejšega otroškega in mladinskega glasila zavodov za usposabljanje Republike Slovenije za leto 2001 (2001). *Obvestila*, 5 (2), 1.

Razpis za izbor najkvalitetnejšega otroškega in mladinskega glasila zavodov za usposabljanje Republike Slovenije za leto 2002 (2002). *Obvestila*, 6 (2), 2.

Razpis za izbor najkvalitetnejšega otroškega in mladinskega glasila zavodov za usposabljanje RS za leto 2004 (2004/2005). *Obvestila*, 8, 9 (1), 2.

Razpis za izbor najkvalitetnejšega otroškega in mladinskega glasila zavodov za usposabljanje RS za leto 2005 (2004/2005). *Obvestila*, 8, 9 (1), 2.

Razpis za podelitev najvišjih priznanj Društva defektologov Slovenije plaket Antona Skale za leto 1997 (1997). *Obvestila*, 1 (2), 2.

Razpis za podelitev najvišjih priznanj Društva defektologov Slovenije plaket Antona Skale za leto 1998 (1998). *Obvestila*, 2 (1), 3.

Razpis za podelitev najvišjih priznanj Društva defektologov Slovenije – plaket Antona Skale za leto 1999 (1999). *Obvestila*, 3 (2), 2.

Razpis za podelitev najvišjih priznanj Društva defektologov Slovenije - Plaket Antona Skale za leto 2000 (2000). *Obvestila*, 4 (2), 2.

Razpis za podelitev najvišjih priznanj Društva defektologov Slovenije – Plaket Antona Skale 2001 (2001). *Obvestila*, 5 (2), 1.

Razpis za podelitev najvišjih priznanj Društva defektologov Slovenije - priznanj Antona Skale za leto 2002 (2002). *Obvestila*, 6 (2), 1.

Razpis za podelitev najvišjih priznanj Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije - priznanj Antona Skale za leto 2005 (2004/2005). *Obvestila*, 8, 9 (1), 2.

Razstava likovnih del delavnice De la tour (1999). *Obvestila*, 3 (4), 3.

Razstava plakatov s prometnovzgojno vsebino učencev osnovnih šol iz Hamburga na Pedagoški fakulteti v Ljubljani in Mariboru (1997). *Obvestila*, 1 (3), 4.

Redni letni občni zbor (1999). *Obvestila*, 3 (1), 2 .

Rezultati letnih športnih iger (2000). *Obvestila*, 4 (4), 3.

Rezultati razpisa za najboljša otroška in mladinska glasila za šolski leti 1994/1995 in 1995/1996 (1997). *Obvestila*, 1 (1), 2.

Rezultati razpisa za najboljša otroška in mladinska glasila za šolsko leto 1996/1997 (1997). *Obvestila*, 1 (3), 2.

Rezultati športnega srečanja delavcev zavodov za usposabljanje (1998). *Obvestila*, 2 (3), 3.

Rezultati športnega srečanja delavcev zavodov za usposabljanje (1999). *Obvestila*, 3 (3), 2.

Rezultati športnih tekmovanja 10. srečanja Defektologov Slovenije (1997). *Obvestila*, 1 (3), 3.

Rop, A. (1996). Govor na 9. srečanju Društva defektologov Slovenije. *Defektologica Slovenica*, 4 (3), 105 -107.

Rovšek, M. (2005). Stroka je letele v nebo - 18 srečanje specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije v Ljubljani. *Defektologica Slovenica - Specialna in rehabilitacijska pedagogika*, 13 (3), 106.

Seja sveta vlade RS za invalide (2002). *Obvestila*, 6 (4), 4.

Sestanek MSSŠ o pripravi zakona o usmerjanju (1997). *Obvestila*, 1 (3),1.

Skrb za osebnostno rast – VII. defektološki izobraževalni dnevi (1999). *Obvestila*, 3 (1), 4.

Somrak, T. (1995). Dan defektologov Slovenije. *Defektologica Slovenica*, 3 (1), 125.

SOUS ustanovljena kot pravna oseba (1999). *Obvestila*, 3 (2), 1 - 2.

Spletna stran društva in prireditveni koledar (2004/2005). *Obvestila*, 8, 9 (1), 4.

Srečanje defektologinj in defektologov v Zagorju ob Savi (2000). *Obvestila*, 4 (3), 2.

Srečanje specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije - dan društva (2004/2005). *Obvestila*, 8, 9 (1), 4.

Stališča udeležencev srečanja »Timsko delo in usmerjanje oseb s posebnimi potrebami (1998). *Obvestila*, 2 (2), 1.

- Stališča VII. defektoloških izobraževalnih dnevov (1999). *Obvestila*, 3 (3), 1.
- Strateško strokovna in strateško operativna vprašanja pri uresničevanju nove šolske zakonodaje za področje otrok s posebnimi potrebami (2001). *Obvestila*, 5 (1), 4.
- Škerjanc-Ogorevc, E. (1991), *Obvestila*, XXVI (1). 27
- Športne igre zavodov za usposabljanje (2002). *Obvestila*, 6 (4), 3.
- Športno srečanje vzgojno-izobraževalnih zavodov v Veržeju (2001). *Obvestila*, 4 (4), 3.
- Športno tekmovanje na 9. srečanju defektologov Slovenije (1997). *Obvestila*, 1 (1), 3.
- Tretje državno prvenstvo v veleslalomu (2001). *Obvestila*, 5 (2), 4.
- Tretji natečaj »Prometna vzgoja drugače« (2001). *Obvestila*, 5 (2), 2.
- Ugotovitve in priporočila strokovnega simpozija na temo uresničevanje integracije v praksi (1997). *Defektologica Slovenica*, 5 (1), 119 - 125.
- Uлага, J. (1995). Društvo defektologov Slovenije v letu 1995. *Defektologica Slovenica*, 3 (2), 105 - 106.
- Uлага, J. (1999). Novo leto, nove (in stare) želje. *Obvestila*, 3 (4), 1.
- Uлага, J. (1999). Srečno 2001. *Obvestila*, 4 (4), 1.
- Uлага, J. (2002). Vabilo. *Obvestila*, 6 (1), 1.
- Uлага, J. (2004). Posebni program vzgoje in izobraževanja. *Defektologica Slovenica -Specialna in rehabilitacijska pedagogika*, 12 (3), 113 -116.
- Uresničevanje integracije v praksi (1997). *Obvestila*, 1 (1), 1.
- Ustanovitev študentske sekcije (1998). *Obvestila*, 2 (2), 3.
- Vabilo in program jubilejnega 10. srečanja defektologov Slovenije - 26. september 1997 v Mariboru (1997). *Obvestila*, 1 (2), 4.
- Vabilo na Kongres DDS (1998). *Obvestila*, 2 (1), 2.
- Vabilo na srečanje defektologinj in defektologov na Ptuju (2001). *Obvestila*, 5 (2), 4.
- Vabilo na srečanje defektologinj in defektologov v Postojni (2002). *Obvestila*, 6 (2), 4.
- Vabilo na XII. srečanje defektologinj in defektologov v Portorožu (1999). *Obvestila*, 3 (2), 4.
- Vabilo na XIII. srečanje defektologinj in defektologov (2000). *Obvestila*, 4 (2), 4.

Vabilo za udeležbo na Drugem mednarodnem kongresu dežel Alpe Jadran 18. - 20. 10. 2000 (2000). *Obvestila*, 4 (2), 4.

Vloga specializiranih šol in zavodov (2001). *Obvestila*, 5 (2), 3.

V prvi obravnavi sprejet predlog zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (1999). *Obvestila*, 3 (1), 1.

»Vzgoja in izobraževanje otrok z motnjo v duševnem razvoju včeraj, danes, jutri (2002). *Obvestila*, 6 (1), 4.

Začeli priprave na volilni kongres (2001). *Obvestila*, 4 (4), 1.

Zaključki II. Mednarodnega kongresa dežel delovne skupnosti Alpe Jadran, Portorož. (2000). *Defektologica Slovenica*, 8 (3), 106 - 107.

Zaključki II. Mednarodnega kongresa dežel delovne skupnosti Alpe Jadran, (2000). *Obvestila*, 4 (3), 1.

Zaključki II. Mednarodnega kongresa dežel Alpe Jadran Portorož 2000 – predlogi zaključkov za Slovenijo (2000). *Obvestila*, 4 (4), 1 - 2.

Zapisnik občnega zbora 7.3. 2005.

Zimsko državno športno tekmovanje delavcev v zavodih za usposabljanje RS v veleslalomu (2004/2005). *Obvestila*, 8, 9 (1), 4.

Zupan, A. (1994). Občni zbor defektologov Slovenije. *Defektologica Slovenica*, 2 (1), 105 - 106.

17. srečanje Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društvo defektologov Slovenije (2004/2005). *Obvestila*, 8, 9 (1), 2.

90 let Janeza Levca iz Ljubljane (2002). *Obvestila*, 6 (2), 3.

VI. defektološki izobraževalni dnevi: Timsko delo in usmerjanje oseb s posebnimi potrebami - odkrivanje, diagnostika, usmerjanje (1998). *Obvestila*, 2 (1), 4.

VIII. defektološki izobraževalni dnevi (1999). *Obvestila*, 3 (3), 4.

SPLETNI VIRI

- Center za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem (Predstavitev – Kronologija delovanja od leta 1968), pridobljeno dne 4. 12. 2008 iz <http://www.cudvcrna.si/>
- Društvo defektologov Slovenije/Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije (Dopolnjena pravila Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije, 2004), pridobljeno 2. 10. 2008 iz <http://www.drustvo-defektologov.si/>
- Društvo defektologov Slovenije/Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije (Sekcije društva), pridobljeno 2. 12. 2008 iz <http://www.drustvo-defektologov.si/>
- Društvo defektologov Slovenije/Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije (Predstavitev društva), pridobljeno 2. 12. 2008 iz <http://www.drustvo-defektologov.si/>
- Društvo defektologov Slovenije/Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije (Revije), pridobljeno 2. 12. 2008 iz <http://www.drustvo-defektologov.si/>
- Društvo defektologov Slovenije/Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije (Arhiv – Okrogla miza »Mesto in vloga defektologa«, 2003), pridobljeno 2. 12. 2008 iz <http://www.drustvo-defektologov.si/>
- Društvo defektologov Slovenije/Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije (Arhiv – Poročilo o delu Društva defektologov Slovenije za leto 2004), pridobljeno 2. 12. 2008 iz <http://www.drustvo-defektologov.si/>
- Društvo defektologov Slovenije/Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije (Arhiv – Okrogla miza »Deinstitucionalizacija kot eden od pogojev vključevanja oseb s posebnimi potrebami v socialno okolje«, zaključki, 2003), pridobljeno 2. 12. 2008 iz <http://www.drustvo-defektologov.si/>
- Društvo defektologov Slovenije/Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije (Arhiv – XIII. izobraževalni dnevi specialne in

rehabilitacijske pedagogike/defektološki izobraževalni dnevi, zaključki), pridobljeno 2. 12. 2008 iz <http://www.drustvo-defektologov.si/>

Društvo defektologov Slovenije/Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije (Arhiv – Predlog Ministrstvu za zdravje za dopolnitev Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, 2005), pridobljeno 2. 12. 2008 iz <http://www.drustvo-defektologov.si/>

Društvo defektologov Slovenije/Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije (Arhiv – Načrt dela Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije za leto 2005), pridobljeno 2. 12. 2008 iz <http://www.drustvo-defektologov.si/>

Društvo defektologov Slovenije/Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije (Arhiv – Poročilo o delu Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije za leto 2005), pridobljeno 2. 12. 2008 iz <http://www.drustvo-defektologov.si/>

Društvo defektologov Slovenije/Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije (Arhiv – Načrt dela Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije za leto 2006), pridobljeno 2. 12. 2008 iz <http://www.drustvo-defektologov.si/>

Društvo defektologov Slovenije/Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije (Arhiv – Poročilo o delu Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije v obdobju 2002-2006), pridobljeno 2. 12. 2008 iz <http://www.drustvo-defektologov.si/>

Društvo defektologov Slovenije/Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije (Arhiv – Zaključki 3. kongresa Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije, 2006), pridobljeno 3. 12. 2008 iz <http://www.drustvo-defektologov.si/>

Društvo defektologov Slovenije/Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije (Arhiv - XIV. izobraževalni dnevi specialne in rehabilitacijske pedagogike/ defektološki izobraževalni dnevi »Preprečevanje sindroma izgorevanja na delovnem mestu«, 2006), pridobljeno 3. 12. 2008 iz <http://www.drustvo-defektologov.si/>

Društvo defektologov Slovenije/Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije (Arhiv – Dobitniki priznanj Antona Skale za leto 2006), pridobljeno 3. 12. 2008 iz <http://www.drustvo-defektologov.si/>

Društvo defektologov Slovenije/Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije (Arhiv – Dobitniki priznanj za otroška in mladinska glasila zavodov za usposabljanje za leto 2006), pridobljeno 3. 12. 2008 iz <http://www.drustvo-defektologov.si/>

Okrogla miza »Usmerjanje oseb s posebnimi potrebami in vključevanje v programe« (Dvorana državnega sveta, Parlament RS), pridobljeno 2. 12. 2008 iz http://www.ds-rs.si/dejavnost/posveti/pos04_7.htm

Osmo državno prvenstvo delavcev zavodov za usposabljanje (Škofja Loka, 2005), pridobljeno 2. 12. 2008 iz http://www.drustvo-defektologov.si/Rezultati_letnega_2005.doc

Poročilo o delu Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije za leto 2006, pridobljeno 3. 12. 2008 iz http://www.drustvo-defektologov.si/Porocilo_o_delu_2006.doc

Zaključki okrogle mize »Kje smo in kam gremo« (problematika o mobilni specialno pedagoški službi, 2006), pridobljeno 3. 12. 2008 iz http://www.drustvo-defektologov.si/ZAKLJUCKI_OKROGLE_MIZE2006.doc

Zapisnik 3. redne seje glavnega odbora Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije/Društva defektologov Slovenije (2006), pridobljeno 3. 12. 2008 iz http://www.drustvo-defektologov.si/zapisnik_3.seje06.doc

Slovar slovenskega knjižnega jezika (društvo), pridobljeno 28. 5. 2009 iz <http://bos.zrc-sazu.si/cgi-new/neva.exe?name=ssbsj&expression=dru%B9tvo>

Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani (Oddelek za specialno in rehabilitacijsko pedagogiko), pridobljeno 20. 7. 2008 iz http://www.pef.uni-lj.si/oddleki_spereh.html

Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani (Razvoj, poudarki v delovanju in strateški cilji Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani), pridobljeno 20. 7. 2008 iz <http://www.pef.uni-lj.si/obvestila/slavnostni-senat.pdf>

Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani (O fakulteti: Zgodovina Pedagoške fakultete), pridobljeno 20. 7. 2008 iz http://www.pef.uni-lj.si/ofakulteti_zg.html

Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani (Jubilejno poročilo Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani 1947 – 2007), pridobljeno 20. 7. 2008 http://www.pef.uni-lj.si/raziskovalno_pdf/jubilejno-porocilo2006-07.pdf

Uradni list RS, št. 61/2006 (Zakon o društvih), pridobljeno 2. 10. 2008 iz <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200661&stevilka=2567#>

Zakon o društvih (ZDru-1), Uradni list RS, št. 61/06, pridobljeno 28. 5. 2009 iz (<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200661&stevilka=2567#>)

Wikipedija, prosta enciklopedija (društvo), pridobljeno 2. 10. 2008 iz <http://sl.wikipedia.org/wiki/Dru%C5%A1tvo>

